

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

**Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové
stanice**

(na příkladu Radiožurnálu a Rádía Impuls)

Diplomová práce

Autor práce: Kristýna Dolejšová

Studijní program: Žurnalistika

Vedoucí práce: PhDr. Josef Maršík, CSc.

Rok obhajoby: 2019

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 4. ledna 2019

Kristýna Dolejšová

Bibliografický záznam

DOLEJŠOVÁ, Kristýna. *Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice (na příkladu Radiožurnálu a Rádia Impuls)*. Praha, 2019. 168 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Josef Maršík, CSc.

Rozsah práce: 246 538 znaků

Anotace

Diplomová práce *Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice (na příkladu Radiožurnálu a Rádía Impuls)* se zabývá odlišnostmi ve vysílání veřejnoprávní rozhlasové stanice Radiožurnál a komerční rozhlasové stanice Rádio Impuls. Výběr stanic nebyl náhodný. Radiožurnál zůstává podle Radioprojekt, oficiálního výzkumu poslechovosti realizovaného společnostmi MEDIAN a STEM/MARK, dlouhodobě nejposlouchanější stanicí Českého rozhlasu a patří mezi nejposlouchanější celoplošné stanice v České republice. Rádio Impuls je od začátku existence tohoto výzkumu nejposlouchanější celoplošnou stanicí u nás. Práce nezkoumá obecné rozdíly ve vysílání těchto dvou stanic, které jsou platné i pro další stanice Českého rozhlasu a ostatní komerční stanice. Místo toho se zabývá konkrétními odlišnostmi v jejich vysílání. Po úvodním zařazení zkoumaných stanic do kontextu mediálního systému v České republice, popisu jejich vzniku a současného formátu se další kapitoly zaměřují na jednotlivé rozdíly. Pozornost je věnována pořadům, zpravodajským relacím, vstupům moderátorů do vysílání a dvěma vybraným publicistickým pořadům – *Ranní interview* a *Tři Impulsy na tělo*. Poslední kapitola hodnotí zvukovou, lexikální, morfologickou a syntaktickou rovinu mluvených projevů moderátorů.

Annotation

Diploma thesis *The Differences between Public and Commercial Radio Broadcasting (exemplified by Radiožurnál and Rádía Impuls)* deals with differences in broadcasting of public radio station Radiožurnál and commercial radio station Rádio Impuls. The selection of stations was not random. Radiožurnál stays according to Radioprojekt, official radio audience research realized by companies MEDIAN and STEM/MARK, the longterm most listened radio station of Czech Radio and belong to most listened radio station countrywide. Rádio Impuls is since the begining of this research most listened radio station countrywide. Diploma thesis does not examine general differences in radio broadcasting between these two radio stations which are valid for another radio stations of Czech Radio and for other commercial radio stations. Instead of this it deals with specific differences in their radio broadcasting. After introductory inclusion of examined radio stations to media system in the Czech Republic, description of their origin and current format, other chapters focus

on individual differences. Attention is dedicated to programs, news, moderators' inputs and two publicistic programs – *Ranní interview* and *Tři Impulsy na tělo*. Last chapter evaluates audio, lexical, morphological and syntactical level of moderators' speeches.

Klíčová slova

rozhlas, rozhlasové vysílání, rozhlasové stanice, rozdíly, Radiožurnál, Rádio Impuls

Keywords

radio, radio broadcasting, radio stations, differences, Radiožurnál, Rádio Impuls

Title

The Differences between Public and Commercial Radio Broadcasting (exemplified by Radiožurnál and Rádio Impuls)

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu PhDr. Josefu Maršíkovi, CSc. za odborné vedení mé práce, cenné rady, ochotu, vstřícnou spolupráci a nadšení pro zpracování tohoto tématu. Šéfredaktorovi Radiožurnálu Ondřeji Suchanovi a programovému řediteli Rádia Impuls Františku Matějčkovvi za čas, který mi věnovali. A v neposlední řadě také své rodině a přáteli za neustávající podporu, vytvoření potřebného zázemí a za prostor, který mi při psaní závěrečné práce poskytli.

Obsah

Úvod	9
1 Mediální systém rozhlasového vysílání v České republice.....	12
1.1 Veřejnoprávní rozhlasové stanice v České republice	13
1.2 Komerční rozhlasové stanice v České republice	15
2 Radiožurnál	17
2.1 Vznik rozhlasové stanice Radiožurnál	17
2.2 Současný formát Radiožurnálu.....	17
3 Rádio Impuls	19
3.1 Vznik rozhlasové stanice Rádio Impuls	19
3.2 Současný formát Rádía Impuls.....	20
4 Programová skladba	23
4.1 Programová skladba Radiožurnálu	23
4.1.1 Přehled složených a samostatných pořadů Radiožurnálu – všední dny.....	25
4.1.2 Přehled složených a samostatných pořadů Radiožurnálu – víkend	30
4.2 Programová skladba Rádía Impuls	36
4.2.1 Přehled složených a samostatných pořadů Rádía Impuls – všední dny.....	38
4.2.2 Přehled složených a samostatných pořadů Rádía Impuls – víkend	43
4.3 Rozdíly	49
5 Zpravodajství	53
5.1 Zpravodajství na Radiožurnálu.....	53
5.1.1 Žánrové formy zpravodajství.....	57
5.2 Zpravodajství na Rádíu Impuls	62
5.2.1 Žánrové formy zpravodajství.....	64
5.3 Rozdíly	69
6 Moderátorské vstupy.....	73
6.1 Radiožurnál.....	74
6.2 Rádio Impuls.....	84
6.3 Rozdíly	94
7 Porovnání pořadů Ranní interview a Tři Impulsy na tělo	98
7.1 Rozdíly.....	115
8 Mluvený projev moderátorů.....	118
8.1 Analýza mluveného projevu moderátorů Radiožurnálu	122

8.1.1 Moderátorské vstupy.....	123
8.1.2 Zpravodajské relace	127
8.1.3 Ranní interview	130
8.2 Analýza mluveného projevu moderátorů Rádía Impuls.....	132
8.2.1 Moderátorské vstupy.....	132
8.2.2 Zpravodajské relace	133
8.2.3 Tři Impulsy na tělo.....	134
8.3 Rozdíly	137
Závěr	140
Summary	145
Použitá literatura	147
Seznam příloh	157

Úvod

Když jsem si před několika lety vybírala téma bakalářské práce, věděla jsem, že se chci věnovat rozhlasovému vysílání. Rozhlas i nadále zůstává vzhledem k jeho aktuálnosti, pohotovosti, emocionálnímu náboji, živosti a dokumentárnosti nenahraditelným zdrojem informací, i když lidé v dnešní době od tradičních médií ustupují a namísto rozhlasových stanic poslouchají například podcasty. O významu rozhlasového vysílání jsme se mohli v minulosti nejednou přesvědčit. Vzpomeňme například události z let 1945 nebo 1968. Nepochybuji o tom, že bychom si v případě ohrožení demokracie a svobody našeho národa jeho důležitost opět uvědomili a že bychom ho docenili. I při živelných pohromách se může rozhlasové médium velice rychle stát jediným dostupným zdrojem informací. Kupříkladu v seznamu věcí, které by mělo obsahovat evakuační zavazadlo, nalezneme vedle jídla, pití, osobních dokladů, peněz nebo léků také přenosné rádio s náhradními bateriemi.

Rozhlas ale nemá nezastupitelnou roli pouze během výše zmíněných situací. Posloucháme ho denně, ať už soustředěně, nebo jako kulisu. Například při jízdě autem, neboť se chceme včas dozvědět informace o aktuálních dopravních komplikacích na naší trase. V zaměstnání, protože nám při poslechu hudby a oblíbených pořadů práce utíká rychleji. Doma, jelikož s rozhlasovým vysíláním vstáváme, usínáme, protože patří mezi naše denní rituály. Rádio zapínáme také ve chvíli, kdy se nechceme cítit sami. Ať už ho ale posloucháme z jakéhokoliv důvodu, rozšiřujeme si díky němu znalosti a získáváme přehled o aktuálním dění u nás i ve světě.

Od začátku jsem tedy měla vybranou oblast, které se chci ve své závěrečné práci věnovat. Zbývalo jen promyslet téma. Nakonec jsem se rozhodla porovnat vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice v České republice. Nechtěla jsem ale zkoumat obecné rozdíly jako například zařazení a časový rozsah reklamy a teleshoppingu, které se mezi provozovatelem rozhlasového vysílání ze zákona a ostatními provozovateli liší. Taková práce by totiž nebyla ničím přínosná, protože bych pouze shrnula existující literaturu. Místo toho jsem se zaměřila na nalezení konkrétních odlišností mezi dvěma vybranými stanicemi.

Dlouho jsem přemýšlela o tom, které rozhlasové stanice zvolit. Přece jen jich u nás vysílají desítky. Nakonec jsem se rozhodla porovnat veřejnoprávní stanici

Radiožurnál a komerční stanici Rádio Impuls. Stanice jsem vybrala s rozmyslem. Podle Radioprojektu, oficiálního výzkumu poslechovosti rozhlasových stanic realizovaného od roku 2006 společnostmi MEDIAN a STEM/MARK, byly několik let za sebou nejposlouchanějšími stanicemi v daném sektoru duálního systému rozhlasového vysílání.

V bakalářské práci jsem našla základní rozdíly ve vysílání vybraných stanic, ale nezbyl mi prostor na jejich komplexní porovnání. Nehodnotila jsem například mluvený projev moderátorů, který ovšem patří mezi jeden z nejdůležitějších předpokladů pro práci za rozhlasovým mikrofonem. Komplexnímu porovnávání těchto stanic se přede mnou nikdo nevěnoval. Autoři závěrečných prací se buď zabývali každou stanicí zvlášť, nebo komparovali pouze jeden segment jejich vysílání.

Na základě těchto důvodů jsem se proto rozhodla v porovnávání vysílání Radiožurnálu a Rádía Impuls pokračovat ve své diplomové práci. Volba stanic se jeví i s odstupem několika let jako správná. Společnosti MEDIAN a STEM/MARK zveřejnily další výsledky Radioprojektu. Rádio Impuls je už dvanáct let nejposlouchanější celoplošnou stanicí v České republice. Radiožurnál zůstává nadále nejpobulárnější stanicí Českého rozhlasu a aktuálně drží pozici trojky na našem rozhlasovém trhu. Obě stanice mají navíc v současnosti podobnou cílovou věkovou posluchačskou skupinu.

Navázání na bakalářskou práci znamená rovněž možnost sledovat změny, které se na zkoumaných stanicích uskutečnily. Došlo například k výměně moderátorů nebo ke zrušení některých pořadů a zařazení nových. I když komparace vysílání Radiožurnálu a Rádía Impuls v roce 2016 a nyní není cílem mé práce, nevyhnu se jí, což lze považovat za přínos.

Nejprve stručně nastíním vývoj rozhlasového vysílání po roce 1989, kdy u nás došlo v souvislosti s procesem demokratizace ke vzniku duálního systému rozhlasového a televizního vysílání. Následně krátce popíšu historii a současný formát zkoumaných stanic. V dalších kapitolách se budu věnovat rozdílům v jejich vysílání. Zaměřím se na samostatné a složené pořady, zpravodajské relace, využití žánrových forem zpravodajství, vstupy moderátorů do vysílání, dva publicistické pořady a na mluvený projev moderátorů.

Při psaní práce se neobejdu bez pozorného a soustavného poslechu zkoumaných stanic. V bakalářské práci jsem byla schopna odhadnout dobu, po kterou jsem vysílání

stanic poslouchala. V diplomové práci nebudu moci konkrétní počet hodin napsat, protože jsem stanice začala po dopsání bakalářské práce poslouchat pravidelně. Pro práci na několika kapitolách, zejména kvůli zařazení ukázek z vysílání do textu, jsem ze základního výběrového souboru, kterým byl měsíc září 2018, stanovila prostým náhodným výběrem výběrový soubor.¹ K tomuto stanovení jsem v Microsoft Excelu použila funkci RANDBETWEEN. Čtrnáctihodinový zvukový materiál doplní nahrávky deseti rozhovorů odvysílaných v říjnu 2018 v pořadu Radiožurnálu *Ranní interview* a deseti rozhovorů, které se v pořadu Rádía Impuls *Tři Impulsy na tělo* vysílaly rovněž v říjnu 2018. Konkrétní rozhovory budou vybrány opět na základě funkce RANDBETWEEN.

Do tezí jsem napsala, že budu zkoumat pořad *Dvacet minut Radiožurnálu*, který se vysílá na Radiožurnálu, a pořad *Kauza dne* vysílaný na Rádiu Impuls. *Kauzu dne* ale Rádío Impuls přestalo v polovině roku 2017 vysílat. Z tohoto důvodu jsem musela vybrat jiné pořady, které si budou do jisté míry podobné tak, aby se daly porovnat. Zvolila jsem *Ranní interview* a *Tři Impulsy na tělo*, které v září roku 2017 nahradily ve vysílání Rádía Impuls *Kauzu dne*.

Zhruba patnáctihodinový zvukový materiál budu nahrávat pomocí profesionální techniky tak, aby byl zvuk jednotlivých nahrávek co nejkvalitnější. Pomocí ukázek z vysílání vložených do textu práce chci následně nalezené rozdíly doložit a zároveň pochopitelněji objasnit.

Nezbytnou součástí práce bude také rozhovor s šéfredaktorem Radiožurnálu Ondřejem Suchanem a s programovým ředitelem Rádía Impuls Františkem Matějčkem.

---

¹ Výběrový soubor tvoří následující dny a hodiny: 1. 9. 2018 13.00–14.00 hodin, 7. 9. 2018 18.00–19.00 hodin, 11. 9. 2018 11.00–12.00 hodin, 19. 9. 2018 15.00–16.00 hodin, 26. 9. 2018 23.00–00.00 hodin, 28. 9. 2018 6.00–7.00 hodin a 30. 9. 2018 10.00–11.00 hodin.

1 Mediální systém rozhlasového vysílání v České republice

Významné změny, které se v České republice (resp. Československu) po roce 1989 uskutečnily, se týkaly také mediálního systému. Při přechodu mezi nedemokratickým a demokratickým uspořádáním společnosti a politického rozhodování se podle Jiráka a Köpplové považuje proměna postavení, obsahu produkce a role médií za jeden z klíčových rysů procesu demokratizace. Autoři popisují mediální systém v Československu po komunistickém převratu v únoru roku 1948 do konce roku 1989 jako těsně spjatý s autoritářským společenským systémem, prosazující a upevňující ideologii a program Komunistické strany Československa. V případě rozhlasového vysílání poukazují na vysokou míru centralizace a existenci úplného státního monopolu v podobě Československého rozhlasu, v jehož vysílání a organizační struktuře se odráželo federální uspořádání země.²

Naše mediální krajina se od konce 80. let minulého století zásadně proměnila a v současné době se vyznačuje nezávislostí médií na státu a také tím, že vedle sebe působí média veřejné služby a komerční média. Tento model fungování elektronických médií označujeme jako duální systém rozhlasového a televizního vysílání. „*Jde o symbiózu evropské tradice, která zastávala princip státního nebo veřejnoprávního monopolu vysílání, s vysloveně tržním, komerčním pojetím vysílání, které vzniklo v USA a které proniklo do Evropy v 80. letech.*“³

Moravec ovšem upozorňuje na mylnou představu, „*že ihned s přeměnou mediálního systému a institucí po listopadu 1989 přichází vznik duálního systému rozhlasového a televizního vysílání, jak jej chápeme dnes.*“⁴ Podle něj lze o formování tohoto systému hovořit až o necelé dva roky později v souvislosti s přijetím dvou

---

² KÖPPOVÁ, Barbora a JIRÁK, Jan. Masová média a česká společnost 90. let. 20. století: průběh a důsledky transformace českých médií. In: HEISS, Gernot; KRÁLOVÁ, Kateřina; PEŠEK, Jiří, RATHKOLB, Oliver (eds.) a kol. *Česko a Rakousko po konci studené války: různými cestami do nové Evropy*. Ústí nad Labem: albis international, 2008, s. 208 a 212–216.

³ ŠMÍD, Milan. Duální systém vysílání. *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. 2000, 2(4). ISSN: 1213-3817. s. 4.

⁴ MORAVEC, Václav. Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989-1999). *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. 2000, 2(3). ISSN: 1213-3817. s. 7.

norem - zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a zákona č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu.⁵ Vývoj před přijetím těchto dvou norem označuje jako provizorium, protože tehdy ještě neexistovala právní úprava, která by duální systém zformovala.⁶

Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání ze dne 30. října 1991 obsahuje definici duálního systému. „*Provozovatelem vysílání (dále jen „provozovatel“)* je ten, kdo získal oprávnění k vysílání na základě zákona (dále jen „provozovatel ze zákona“) nebo udělením licence podle tohoto zákona (dále jen „provozovatel s licenci“) anebo registrací podle tohoto zákona (dále jen „provozovatel s registrací“).“⁷ Legislativní norma rovněž definovala základní pojmy týkající se rozhlasového a televizního vysílání, vymezila oprávnění a povinnosti provozovatelů vysílání, ustavila Federální radu pro rozhlasové a televizní vysílání, upravila licenční řízení a stanovila pokuty za porušování tohoto zákona nebo podmínek obsažených v udělené licenci.

Druhá z klíčových norem pro formování duálního systému rozhlasového vysílání u nás – zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu ze dne 7. listopadu 1991 obsahuje poslání média veřejné služby. Ustavila také Radu Českého rozhlasu a statutární orgán – ředitele, vymezila financování Českého rozhlasu a rozhlasová studia.⁸

1.1 Veřejnoprávní rozhlasové stanice v České republice

Veřejnoprávní média tvoří jednu ze dvou složek duálního systému vysílání. Pojmem veřejnoprávní médium označujeme média, „*jejichž existence není podmíněna komerčními motivy, nejsou určeny k tvorbě zisku, jsou financovány (převážně) z veřejných prostředků a existují v právním prostředí, jež nějakým způsobem definuje postavení těchto médií, jejich odpovědnost vůči občanům, jimž službu poskytují, a způsob,*

---

⁵ MORAVEC, Václav. Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989-1999). *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. 2000, 2(3). ISSN: 1213-3817. s. 7.

⁶ Tamtéž, s. 10.

⁷ Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání.

⁸ Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu.

*jak a podle jakých kritérií je činnost těchto médií kontrolována.*⁹

V naší mediální krajině je veřejnoprávním médiem v oblasti rozhlasového vysílání Český rozhlas, který vznikl 1. ledna roku 1992 rozdělením Československého rozhlasu na Český rozhlas a Slovenský rozhlas. Již zmíněný zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu¹⁰, kterým byl Český rozhlas zřízen, vymezuje jeho postavení, poslání a financování. Kupříkladu ve druhém paragrafu jsou obsaženy jeho hlavní úkoly, mezi které patří například „*poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů*“ nebo „*vytváření a šíření programů a poskytování vyvážené nabídky pořadů pro všechny skupiny obyvatel se zřetelem na svobodu jejich náboženské víry a přesvědčení, kulturu, etnický nebo národnostní původ, národní totožnost, sociální původ, věk nebo pohlaví tak, aby tyto programy a pořady odrážely rozmanitost názorů a politických, náboženských, filozofických a uměleckých směrů, a to s cílem posílit vzájemné porozumění a toleranci a podporovat soudržnost pluralitní společnosti.*“¹¹

Český rozhlas je financován především z koncesionářských poplatků, které platí vlastníci rozhlasových přijímačů každý měsíc. Tato povinnost jim je uložena na základě zákona č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích. Další zdroje financování definuje zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu jako příjmy z vlastní podnikatelské činnosti.¹²

Český rozhlas se skládá ze čtyř celoplošných, čtyř speciálních, čtrnácti regionálních stanic a ze stanice zajišťující vysílání do zahraničí. Mezi celoplošné stanice patří stanice Radiožurnál, která se zaměřuje na zpravodajství a publicistiku, stanice Plus označovaná jako stanice mluveného slova, protože nevysílá hudbu, tradiční stanice Dvojka pro celou rodinu včetně dětí a stanice Vltava orientující se na kulturní dění u nás i v zahraničí. Mezi speciální stanice našeho veřejnoprávního média patří Radio Wave zaměřené

---

⁹ JIRÁK, Jan. Kontrola médií veřejné služby jako interpretační problém. In: *Česká televize: věc veřejná. Sborník textů k diskuzi o roli televize veřejné služby v české společnosti na počátku 21. století.* Praha: Česká televize, 2000. ISBN 80-85005-31-X. s. 95.

¹⁰ Zákon byl novelizován zákony 36/1993 Sb., 253/1994 Sb., 301/1995 Sb., 135/1997 Sb., 192/2002 Sb., 127/2005 Sb., 196/2009 Sb., 79/2015 Sb.

¹¹ Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu.

¹² Tamtéž.

na mladé posluchače, Rádio Junior určené pro dětské posluchače, stanice klasické hudby D-dur a jazzová stanice Jazz, které posluchačům zprostředkovávají českou i zahraniční hudební produkci. Z rozhlasových studií po celé republice vysílají regionální stanice, mezi které patří Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Karlovy Vary, Liberec, Olomouc, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Regina DAB Praha, Region, Sever, Vysočina a Zlín. Cizojazyčnou produkci a vysílání v češtině do zahraničí zajišťuje Rádio Praha.

1.2 Komerční rozhlasové stanice v České republice

Druhou složku duálního systému vysílání tvoří komerční média. Zelenka poukázal na to, že na rozdíl od veřejnoprávních médií, která mají ze zákona povinnou určitou programovou nabídku, komerční rozhlasové stanice se musí řídit poptávkou.¹³

Finančními zdroji druhé složky duálního systému rozhlasového vysílání jsou reklamy, sponzoring a sponzorské příspěvky.¹⁴

Komerční stanice nezískávají oprávnění k provozování rozhlasového vysílání na základě zákona jako veřejnoprávní stanice, ale fyzická nebo právnická osoba potřebuje získat od Rady pro rozhlasové a televizní vysílání licenci. „*Tato praxe vychází z omezené dostupnosti komunikačních kanálů pro rozhlasové a televizní vysílání, která je dána fyzikální omezeností frekvenčního spektra vhodného k přenosu rozhlasového a televizního signálu, což vede k tomu, že přidělování těchto signálů je třeba regulovat a koordinovat.*“¹⁵

Moravec vysvětluje, že mnohaletý monopol Československého rozhlasu v oblasti rozhlasového vysílání přestal existovat v lednu roku 1990, kdy došlo k navázání spolupráce mezi francouzskou soukromou rozhlasovou stanicí Europa 2 a Československým rozhlasem, aniž by byl tento krok oficiálně povolený vládou. Na základě podepsané dohody totiž Československý rozhlas uvolnil svůj pražský

---

¹³ ZELENKA, Michal. Provoz a provozovatelé soukromého vysílání. *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. 2000, 2(4). ISSN: 1213-3817. s. 27.

¹⁴ MORAVEC, Václav. Svobodný rozhlas 1990-2003. In: JEŠUTOVÁ, Eva a kol. *Od mikrofonu k posluchačům z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2013. ISBN: 80-86762-00-9. s. 414.

¹⁵ OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan a kol. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. Vyd. Praha: Libri, 2007. ISBN 978-80-7277-266-7. s. 112.

kmitočet 88,2 MHz ve prospěch Evropy 2, která zde začala od 21. března 1990 vysílat.¹⁶ S již udělenou licencí na ní stanice pod českým názvem Evropa 2 vysílá dodnes.

Vedle Rádía Impuls a Evropy 2 patří mezi naše další celoplošné komerční stanice například Frekvence 1.

---

¹⁶ MORAVEC, Václav. Vývoj koncepce rozhlasového vysílání v České republice (1990-2000). *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. 2000, 2(4). ISSN: 1213-3817. s. 11.

2 Radiožurnál

2.1 Vznik rozhlasové stanice Radiožurnál

Rozhlasová stanice Radiožurnál zahájila své vysílání 1. ledna roku 1993. Název odejmula tehdejší zpravodajské relaci okruhu Praha, která se pod tímto názvem vysílala od 4. listopadu roku 1991.¹⁷

I když zahájila vysílání v den vzniku České republiky, měla v průběhu 20. století několik předchůdců. Publikace Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo zachycuje jednotlivé přestavby vysílacích okruhů, které nynější stanici Radiožurnál předcházely: V roce 1945 byl program rozdělen na studio Praha I a studio Praha II, v 50. letech následovalo přejmenování okruhu Praha II na celostátní okruh Československo I a v roce 1970 ho nahradila stanice Hvězda. Autoři rovněž postihují nahrazení stanice Hvězda v roce 1989 stanicí Československo a navázání stanice Radiožurnál na stanici Československo na začátku roku 1993.¹⁸

2.2 Současný formát Radiožurnálu

Radiožurnál je jednou z veřejnoprávních stanic Českého rozhlasu. Ve svých žurnalistických zásadách uvádí, že „plní v programové struktuře Českého rozhlasu úlohu zpravodajsko-publicistické stanice. Informuje veřejnost o všech důležitých událostech a dění v Česku i v zahraničí. Zprostředkovává hlavní názorová stanoviska ke všem otázkám, které jsou významné pro život společnosti jako celku, ale i pro životy jednotlivců.“¹⁹

Na svých internetových stránkách se prezentuje jako „moderní zpravodajsko-

---

¹⁷ MORAVEC, Václav. Svobodný rozhlas 1990-2003. In: JEŠUTOVÁ, Eva a kol. *Od mikrofonu k posluchačům z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2013. ISBN: 80-86762-00-9. s. 426.

¹⁸ KÖPPLOVÁ, Barbora a kol. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0632-1.

¹⁹ Žurnalistické zásady ČRo Radiožurnálu. *Radiožurnál - Nejrychlejší zprávy, sport, doprava* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/ostanici/zprava/84592>.

publicistická stanice,“ která „24 hodin denně nabízí rychlý, kvalitní a komplexní informační servis o událostech doma i v zahraničí.“²⁰

Šéfredaktorem Radiožurnálu je od roku 2016 Ondřej Suchan, který na této pozici vystřídal Jana Pokorného, nynějšího ředitele zpravodajství Českého rozhlasu. Suchan do té doby působil jako vedoucí programu Radiožurnálu. Na webu stanice v sekci *Lidé* si můžeme přečíst, jací moderátoři, zprávaři, redaktori, editoři a další lidé se na vysílání podílejí. V tomto kompletním přehledu napočítáme několik desítek jmen.

Ve vysílání stanice slyšíme její slogan, který zní „*Každý den s Vámi.*“²¹ Každá stanice Českého rozhlasu má také svou staniční barvu. Radiožurnál má červenou.

Podle Výroční zprávy Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2017 je poměr hudby a slova ve vysílání od 5.00 do 19.00 hodin 50:50.²² Suchan, v rozhovoru pro mou diplomovou práci uvedl, že české písničky tvoří zhruba 20% hudebního vysílání.²³

V bakalářské práci jsem uvedla, že „*Radiožurnál je dlouhodobě nejposlouchanější stanicí Českého rozhlasu*“²⁴, což jsem demonstrovala na konkrétních číslech výzkumu poslechovosti rozhlasových stanic.²⁵ Podle výsledků Radioprojektů za II. a III. čtvrtletí roku 2018 poslouchalo Radiožurnál denně 895 000 posluchačů, týdně 1 647 000 posluchačů.²⁶ Radiožurnál je sice momentálně trojkou rozhlasového trhu, ale v předchozím zkoumaném období byl poslouchanější než Evropa 2.

---

²⁰ O stanici Radiožurnál. *Radiožurnál - Nejrychlejší zprávy, sport, doprava* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/ostanici/>.

²¹ Slogan bývá během roku různými způsoby obměňován, například „*Každý den s Vámi. I o prázdninách.*“

²² *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2017*, s. 188.

²³ Rozhovor s Ondřejem Suchanem, šéfredaktorem Radiožurnálu, viz Příloha č. 1.

²⁴ DOLEJŠOVÁ, Kristýna. *Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. Bakalářská práce. s. 14.

²⁵ Podle výsledků Radioprojektů za III. a IV. čtvrtletí roku 2015 ho denně poslouchalo 826 000 posluchačů, týdně 1 474 000 posluchačů. Poslouchanějšími stanicemi byly v tomto období Frekvence 1, Evropa 2 a Rádio Impuls. Druhou nejposlouchanější veřejnoprávní stanicí byla Dvojka s denní poslechovostí 390 000 a týdenní poslechovostí 635 000 posluchačů.

²⁶ Mediální výzkumy. *MEDIAN, s.r.o. Výzkum trhu, médií a veřejného mínění & vývoj software* [online]. [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: http://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/docs/RP_2018_2_3Q_prezentace.pdf.

3 Rádio Impuls

3.1 Vznik rozhlasové stanice Rádio Impuls

V roce 1997 vyhlásila Rada pro rozhlasové a televizní vysílání licenční řízení na udělení licence k provozování celoplošného vysílání na dvou sítích v pásmu velmi krátkých vln (VKV) II, na kterých od roku 1993 vysílaly Rádio Alfa a Frekvence 1.²⁷ Provozovatelům těchto stanic totiž končila v únoru roku 1999 platnost šestileté licence, která jim ovšem mohla být ve vyhlášeném licenčním řízení obnovena.²⁸

Veřejná slyšení ze dne 3. června 1999 podrobně popisuje Moravec. Dvanáct žadatelů včetně provozovatelů Rádía Alfa a Frekvence 1 předstoupilo před Radu pro rozhlasové a televizní vysílání. Mezi nimi byl také novinář a spisovatel Martin Nezval, který během veřejného slyšení představil projekt Rádio Impuls společnosti Londa, s.r.o. Velký podíl české hudby, značný prostor zpravodajství z tuzemských regionů a zaměstnávání pouze vysokoškolsky vzdělaných žurnalistů. Tak zněly hlavní priority nové stanice. Nezval také prohlásil, že projekt chce posílit sebevědomí českého národa a bude se zaměřovat na posluchačskou skupinu 25 až 50 let, obzvláště pak na posluchače ve věku 30 až 35 let. Za přímého konkurenta označil veřejnoprávní stanici Radiožurnál. Na veřejném slyšení následně od Ivana Baťky, ředitele společnosti Londa s.r.o., zaznělo, že Rádio Impuls by mělo pomoci dotvořit duální systém rozhlasového vysílání u nás.²⁹

Ve Zprávě o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání za období 1. února 1998 až 31. ledna 1999 je uvedeno, že vysílací rada se rozhodla na základě předložených žádostí a veřejného slyšení udělit opětovně jednu licenci společnosti Frekvence 1, a.s. Při posuzování projektů ostatních žadatelů se

---

²⁷ MORAVEC, Václav. Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989-1999). *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. 2000, 2(3). ISSN: 1213-3817. s. 130.

²⁸ *Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání (1. 2. 1998 - 31. 1. 1999)*. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, 1999. s. 72.

²⁹ MORAVEC, Václav. Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989-1999). *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. 2000, 2(3). ISSN: 1213-3817. s. 143.

zaměřovala především na to, jaký důraz kladou na zpravodajství, publicistiku, českou hudební produkci a také na to, aby udělením licence provozovatel nezískal dominantní postavení v hromadných sdělovacích prostředcích.³⁰ „Po rozpravě se Rada rozhodla pro projekt *Rádia Impuls společnosti Londa, s.r.o. a udělila licenci na dobu 6 let, tj. od 25. 2. 1999 - 25. 2. 2005. (...) Žádost společnosti Kaskol, s.r.o. a ostatních žadatelů Rada zamítla.*“³¹ Společnost Kaskol, s.r.o. provozovala Rádio Alfa, kterému na základě výsledků licenčního řízení patřilo vysílání na síti v pásmu VKV II do 24. února 1999, po půlnoci už začalo vysílat Rádio Impuls.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání ve výše zmíněném dokumentu uvedla na pravou míru několik skutečností. Především se ohradila vůči chybnému tvrzení médií, že společnosti Kaskol s.r.o. licenci odebrala. Nemohla ji ale ani prodloužit, protože licence byla udělena na dobu ze zákona nejvýše možnou. Mohla tak být pouze obnovena v rámci licenčního řízení. Společnost ovšem neměla na udělení licence právní nárok a vysílací rada připomněla závažná porušení zákona o vysílání a licenčních podmínek, kterých se v uplynulých letech Kaskol, s.r.o. dopustil.³² Problematické bylo rovněž kapitálové propojení *Rádia Alfa* s *TV Nova*.³³

3.2 Současný formát *Rádia Impuls*

V licenčních podmínkách je *Rádio Impuls* charakterizováno jako „*celoplošné, zpravodajské a informační rádio, v hudební složce s maximálním zaměřením na českou produkci.*“³⁴ Česká hudba tvoří 65% hudebního vysílání, procentuální podíl mluveného slova v průběhu celodenního vysílání činí po změně licenčních podmínek v roce 2011 20

---

³⁰ Zpráva o stavu vysílání a činnosti Rady České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání (1. 2. 1998 - 31. 1. 1999). Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, 1999. s. 72.

³¹ Tamtéž.

³² Tamtéž.

³³ KÖPPLOVÁ, Barbora a kol. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-0632-1. s. 148.

³⁴ RADA PRO ROZHLASOVÉ A TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ. Licenční podmínky – *Rádio Impuls*. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. [online]. [cit-2018-12-12]. Dostupné z: <http://www.rrtv.cz/files/lic/1873021.pdf>.

až 25%.³⁵

Ve své bakalářské práci jsem poukázala na výsledky poslechovosti této rozhlasové stanice, podle kterých bylo Rádio Impuls již desátým rokem nejposlouchanějším tuzemským rádiem.³⁶ Nejaktuálnější výsledky poslechovosti ukazují, že stanice tuto pozici stále drží. Podle výsledků Radioprojektů za II. a III. čtvrtletí roku 2018 ho denně poslouchalo 1 060 000 posluchačů, týdně pak 2 092 000 posluchačů.³⁷ „Milion posluchačů denně pro nás znamená nejen důkaz stabilní poslechovosti, ale i milion příznivců české hudby. Právě i českou hudbu dlouhodobě podporujeme ve vysílání a stále více se zaměřujeme i na její podporu mimo rádio spolupřátáním velkých akcí, kde se s našimi posluchači setkáváme.“³⁸

Ve vysílání stanice můžeme slyšet několik sloganů. „Slogan Rádio Impuls – Ráááadio označujeme jako poziční. Ukazuje pozici Rádia Impuls na trhu a přesně vyjadřuje náš čtvrtý pilíř. Rááááadio se čtyřmi á totiž vychází ze slova rááááadi, máme vás rááááadi. Nejsme jenom rádio, jsme rááááadio, a když toto slovo vyslovíte, budete u toho mít široký úsměv. (...) Naši pozici na poli hudby vyjadřuje slogan „Žijeme českou muzikou.“ Dřív zněl tento slogan „Zlatá česká klasika i nová česká muzika – hrajeme vám rádi český.“ Změna sloganu je logická. Dřív jsme tu muziku rádi hráli, ale teď díky Českým mejdanům Rádia Impuls a produkci vlastních písniček už tou muzikou žijeme.“³⁹

V sekci *O nás* Rádio Impuls charakterizuje hudbu, zprávy, moderátory, posluchače a cíl následovně: „Naše hudba odráží živý a aktuální zájem našich posluchačů o současnou českou hudbu. Naše zprávy jsou sdělovány jasným, současným a zajímavým

---

³⁵ RADA PRO ROZHLASOVÉ A TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ. Licenční podmínky – Rádio Impuls. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání. [online]. [cit-2018-11-12]. Dostupné z: <http://www.rrtv.cz/files/lic/1873021.pdf>.

³⁶ Podle výsledků Radioprojektů byla jeho denní poslechovost za III. a IV. čtvrtletí roku 2015 981 000 posluchačů, týdenní 1 913 000 posluchačů.

³⁷ Mediální výzkumy. MEDIAN, s.r.o. Výzkum trhu, médií a veřejného mínění & vývoj software [online]. [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: http://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/docs/RP_2018_2_3Q_prezentace.pdf.

³⁸ Rádio Impuls – znovu jediné milionové rádio v českém éteru. *Rádio Impuls - Rááááadio* [online]. [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <http://www.impuls.cz/info/o-nas/>.

³⁹ Rozhovor s Františkem Matějíčkem, programovým ředitelem Rádia Impuls, viz Příloha č. 2.

*stylem. Kladou důraz na aktuálnost a na otázky, které naše posluchače nejvíce zajímají. Naši moderátoři jsou přátelští, spolehliví a schopni oslovit pozorně a srozumitelně své posluchače. Naši posluchači nás zajímají, staráme se o ně a nasloucháme jim. Naším cílem je informovat a bavit inteligentním, příhodným (aktuálním), nápaditým a živým způsobem, být příjemným a interaktivním rádiem.*⁴⁰

Rádio Impuls provozuje od samého počátku společnost Londa, s.r.o. V roce 2013 ji koupil koncern Agrofert, a.s., v té době patřící podnikateli a politikovi Andreji Babišovi.⁴¹ Stanice se tak před pěti lety stala součástí mediální skupiny MAFRA, do jejíhož portfolia patří například deník Mladá Fronta DNES, hudební televizní stanice ÓČKO nebo rozhlasová stanice RockZone 105,9 zaměřená na rockovou hudbu. V roce 2017 musel Andrej Babiš podle novely zákona o střetu zájmů vložit akcie Agrofertu do svěřeneckých fondů.

Programovým ředitelem Rádia Impuls je od roku 2014 František Matějček, který na této pozici nahradil Jiřího Körbera. Na vysílání stanice se dále podílejí moderátoři, zpraváři, redaktori atd. Všechna jména si můžeme přečíst na webu Rádia Impuls. Staničními barvami jsou žlutá, modrá a bílá.

Vysílání Rádia Impuls lze od listopadu roku 2018 naladit i v pražském tunelovém komplexu Blanka. Do té doby zde lidé mohli poslouchat pouze Radiožurnál.

---

⁴⁰ O nás. *Rádio Impuls - Rááááadio* [online]. [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <http://www.impuls.cz/info/o-nas/>.

⁴¹ ROŽÁNEK, Filip. Od Stalina k Babišovi. Čtvrt století soukromých rádií v Česku. *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. 2015, 17(33). ISSN 1213-3817. s. 81.

4 Programová skladba

Pojmem programová skladba nazýváme „specifickou rozhlasovou činnost – komponování částí rozhlasového programu do uspořádaného integrovaného celku. Zároveň se jím v praxi rozumí i výsledek této činnosti (hovoří se pak např. o programové skladbě stanice Praha).“⁴² Mezi pravidla programové skladby podle Maršíka patří například respektování zájmů a potřeb cílové posluchačské skupiny, zohledňování tzv. poslechové špičky, přizpůsobení vysílání kulisovému poslechu, stabilizace stěžejních pořadů v programové struktuře stanice nebo dodržování relativně stálého poměru mezi slovesnými a hudebními pořady.⁴³

4.1 Programová skladba Radiožurnálu

Müllerová popisuje diskurz Radiožurnálu jako „nepřetržitý proud jednotlivých zpravodajských útvarů, bloků s odborným, politickým, informačním, i zábavným zaměřením, rozhovorů, interview, upoutávek, reklam.“⁴⁴

Jedním z výše zmíněných pravidel tvorby programové skladby je respektování zájmů a potřeb cílové posluchačské skupiny. Z výsledků výzkumů prováděných společnostmi MEDIAN a STEM/MARK v roce 2017 a 2018 vyplývá, že mezi posluchači Radiožurnálu „je vyšší zastoupení mužů, posluchači jsou poměrně rovnoměrně rozloženi napříč věkovými kategoriemi nad 30 let. (...) Žijí spíše ve velkých městech, jsou ekonomicky aktivní s vyšším postavením v zaměstnání i vyšším příjmem. (...) Rádio je podstatnou součástí jejich života, tráví s ním čas pravidelně a ve větší míře, než je v populaci běžné. Více než polovina posluchačů poslouchá ČRo Radiožurnál při cestování autem. (...) Zajímají se o široké spektrum témat – od zpráv přes bydlení

---

⁴² MARŠÍK, Josef. *Úvod do teorie rozhlasového programu*. Praha: Karolinum, 1995. ISBN: 80-7184-013-0. s. 27.

⁴³ Tamtéž, s. 45-47.

⁴⁴ MÜLLEROVÁ Olga. K charakteristickým rysům ranního Radiožurnálu Českého rozhlasu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlá a kol. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2267-7. s. 77.

*a zahradu až po historii nebo sport či motorismus.*⁴⁵ Zmíněným tématům se Radiožurnál věnuje, některým méně jako třeba bydlení a zahradě, jiným více kupříkladu zpravodajství a sportu.

V Kodexu Českého rozhlasu v čl. č. 2 s názvem Posluchač na prvním místě je uvedeno, že „*Český rozhlas usiluje o to, aby maximum posluchačů našlo v rozhlasovém vysílání témata, která je zajímají.*“⁴⁶ Z tohoto důvodu se stanice věnují rovněž tématům a žánrům, které zohledňují potřeby a zájmy seniorů, lidí v těžké životní situaci nebo národnostních, etnických a menšinových skupin, které žijí na našem území atd.

Další zásadou programové skladby je její přizpůsobení kulisovému poslechu. Podle Maršíka se rozhlas přizpůsobuje kulisovému poslechu specifickými typy programu – proudovým vysíláním a pořady magazínového typu, které počítají s tím, že posluchači během jejich poslechu vykonávají různé činnosti.⁴⁷ Radiožurnál se kulisovému poslechu přizpůsobuje pěti bloky proudového vysílání. „*Tato stanice je postavena na principu proudového vysílání, což znamená pravidelné střídání příspěvku, často kvůli aktuálnosti připraveného na poslední chvíli, a hudby, během níž připravuje do vysílání další aktuální relace.*“⁴⁸ Názvy bloků proudového vysílání (např. *Odpolední Radiožurnál, Noční Radiožurnál, Ranní Víkendový Radiožurnál*) odpovídají části dne, ve které se vysílají. Až na výjimky pak také tomu, jestli se vysílají ve všední den, nebo o víkendu. Svým názvem se zároveň identifikují se stanicí. Vedle těchto bloků stanice vysílá i samostatné pořady, povětšinou magazíny (např. *Stretnutie a Sportžurnál*). Název souvisí s jejich tematickým zaměřením. Složeným a samostatným pořadům Radiožurnálu se budu podrobně věnovat v podkapitole 4.1.1 Přehled složených a samostatných pořadů

---

⁴⁵ Kdo jsou posluchači Českého rozhlasu. *Český rozhlas* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: https://www.rozhlas.cz/reklama/vyzkum/_zprava/kdo-posloucha-cro--1165675.

⁴⁶ Kodex Českého rozhlasu. *Důležité dokumenty | Rada ČRo* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-07-09]. Dostupné z: https://www.rozhlas.cz/rada/legislativa/_zprava/kodex-ceskeho-rozhlasu--789056.

⁴⁷ MARŠÍK, Josef. *Úvod do teorie rozhlasového programu*. Praha: Karolinum, 1995. ISBN: 80-7184-013-0. s. 42.

⁴⁸ Kam až půjde „český“ rozhlas? *Český rozhlas* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: https://www.rozhlas.cz/ombudsman/archiv/_zprava/kam-az-pujde-cesky-rozhlas--1755323.

Radiožurnálu – všední dny a 4.1.2 Přehled složených a samostatných pořadů Radiožurnálu – víkend.

Programová skladba by dále měla dodržovat relativně stálý poměr mezi slovesnými a hudebními pořady, přičemž slovesné pořady by, až na výjimky, neměly nad těmi hudebními převládat.⁴⁹ Pro Radiožurnál je slovo hlavní výrazový prostředek, byť, jak už jsem zmínila v předešlé kapitole, poměr hudby ke slovu je po většinu dne vyrovnaný.

Stabilizace stěžejních pořadů v programové struktuře rovněž patří mezi zásady programové skladby. *Dvacet minut Radiožurnálu a Host Radiožurnálu* můžeme označit za hlavní pořady stanice, což ostatně potvrdil i její šéfredaktor.⁵⁰ Podle Maršíka ale tato zásada nemůže být překážkou modernizace rozhlasového programu.⁵¹ V případě *Hosta Radiožurnálu* došlo k několika změnám, i když už několik let patří mezi stěžejní pořady stanice.

V následující části této kapitoly se s ohledem na výše zmíněné budu věnovat přehledu složených a samostatných pořadů, které Radiožurnál vysílá.⁵² Na některých místech se nevyhnu srovnání s bakalářskou prací, byť, jak jsem napsala v úvodu této diplomové práce, komparace vysílání před třemi lety a nyní není mým cílem.

4.1.1 Přehled složených a samostatných pořadů Radiožurnálu – všední dny

Ranní Radiožurnál

Všech pět bloků proudového vysílání je moderováno živě. Předtím, než se budu věnovat prvnímu z nich, popíšu základní programové schéma, které je platné i pro ostatní bloky. Důležitou součástí každého složeného pořadu tvoří zpravodajské relace. Vysílají se v různých intervalech (viz podkapitola 5.1 Zpravodajství Radiožurnálu). Mimo zpravodajské relace se posluchači dozvídají informace o aktuálním dění u nás

---

⁴⁹ MARŠÍK, Josef. *Úvod do teorie rozhlasového programu*. Praha: Karolinum, 1995. ISBN: 80-7184-013-0. s. 46.

⁵⁰ Rozhovor s Ondřejem Suchanem, šéfredaktorem Radiožurnálu, viz Příloha č. 1.

⁵¹ MARŠÍK, Josef. *Úvod do teorie rozhlasového programu*. Praha: Karolinum, 1995. ISBN: 80-7184-013-0. s. 46.

⁵² Aktuální ke dni 30. listopadu 2018.

i v zahraničí prostřednictvím rozhovorů nebo živých vstupů, kterých zaznívá během každé vysílací hodiny několik. Moderátor je v takovém případě s redaktory, reportéry, zahraničními zpravodaji, zvláštními zpravodaji, komentátory a analytiky Českého rozhlasu v telefonickém spojení, případně spolu hovoří přímo ve studiu nebo v přenosovém voze. Stejným způsobem komunikuje s experty, kompetentními osobami nebo s přímými účastníky sledované události.

Někdy za hodinu se také v rámci všech bloků vysílají reportáže. Redaktoři, reportéři nebo zahraniční zpravodajové prostřednictvím nich posluchačům přibližují vzdálené děje.

Ve většině bloků se rovněž vysílají pořady.

Slovesnou část vysílání doplňuje hudba. „*Mluvené slovo je podbarvováno a přerušováno hudbou jiného než klasického typu, jejíž funkcí je kromě vyplňování mezer mezi mluvenými bloky funkce zábavní.*“⁵³

Ranní Radiožurnál je prvním blokem, kterému budu v této kapitole věnovat pozornost. Moderuje ho Jiří Chum, který rovněž moderuje publicistický pořad *Ranní interview* a zpravodajský přehled *Dnešní noviny*. V poslední vysílací hodině se posluchači mohou zúčastnit soutěže.

Čas vysílání: 5.00–9.00 hodin

Ranní interview

Pořad se dříve vysílal dvakrát, v 7.50 a v 8.50 hodin, přičemž nešlo o reprízu. Od první poloviny roku 2017 ho ale posluchači mohou slyšet pouze jednou. „*V současné době v 8.50 hodin vysíláme nejčastěji naše zpravodajské seriály. (...) Díky těmto seriálům na posluchače dýchne z rádia daleko víc reálný život.*“⁵⁴ Rozhovorům Jiřího Chuma s hosty z nejrůznějších oblastí a oborů⁵⁵ předchází krátká reportáž, která uvádí posluchače do kontextu, nebo téma nastiňují redaktoři v živém vstupu či ve studiu, případně

---

⁵³ MÜLLEROVÁ Olga. K charakteristickým rysům ranního Radiožurnálu Českého rozhlasu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlá a kol. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2267-7. s. 77.

⁵⁴ Rozhovor s Ondřejem Suchanem, šéfredaktorem Radiožurnálu, viz Příloha č. 1.

⁵⁵ Například s politiky, experty, sportovci, akademiky nebo vedoucími pracovníky různých institucí a organizací.

ho ohlašuje pouze moderátor. Pořad budu podrobně rozebírat v kapitole 7 Srovnání pořadů Ranní interview a Tři Impulsy na tělo.

Čas vysílání: 7.50 hodin (stopáž cca 4 minuty)

Host Lucie Výborné

Když jsem se ve své bakalářské práci zabývala jednotlivými programovými bloky zkoumaných stanic a pořady, které se v nich vysílaly, dopolední programový blok moderovala Lucie Výborná. Jeho součástí byl publicistický pořad *Host Radiožurnálu*, ve kterém Výborná vždy po 10. hodině vedla rozhovor s lidmi různorodých povolání. Na začátku roku 2017 ale došlo ke změně. „*Nejdůležitější změnou ve schématu Radiožurnálu byl přesun dopoledního rozhovoru Host Lucie Výborné na 9. hodinu. To spolu s lepší vysílací technikou (mobilní kodeky) umožnilo výrazně navýšit počet živých vstupů z důležitých zpravodajských událostí v dopoledních hodinách.*“⁵⁶ Kromě času se ovšem změnil i název pořadu. Z *Hosta Radiožurnálu* se stal *Host Lucie Výborné*. Pořad se už také nevysílá jako součást některého z bloků stanice, ale samostatně. *Host Lucie Výborné* je podle šéfredaktora stanice předělem mezi ranním a dopoledním blokem proudového vysílání.⁵⁷ Stopáž pořadu ale zůstala stejná. Padesát pět minut je rozděleno do několika tematických okruhů, které od sebe odděluje vždy jedna píseň. Hosty pořadu jsou známí i méně známí lidé, kteří působí v různých oblastech nebo oborech.⁵⁸ Dotazy mohou hostům klást i posluchači, prostřednictvím formuláře na webu stanice nebo emailem.

Čas vysílání: 9.05–10.00 hodin

Dopolední Radiožurnál

Jak jsem již popsala výše, dopolední proudové vysílání už nemoderuje Lucie Výborná. U mikrofonu ji v tomto bloku vystřídal Petr Král. Kromě moderátora se změnil také čas vysílání. Blok z výše uvedených důvodů nyní začíná a končí o hodinu později. V návaznosti na hlavní zpravodajskou relaci se v jeho rámci vysílá publicistický pořad

---

⁵⁶ *Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2017*, s. 23.

⁵⁷ Rozhovor s Ondřejem Suchanem, šéfredaktorem Radiožurnálu, viz Příloha č. 1.

⁵⁸ Například umělci, historici, lékaři, sportovci, spisovatelé, právníci, cestovatelé, novináři, psychologové.

Hlavní zprávy – rozhovory a komentáře. Na závěr bloku se posluchači mohou zúčastnit telefonické soutěže, která spočívá v zodpovídání tří otázek vycházejících z odvysílané reportáže. Výhra se odvíjí od počtu správných odpovědí na položené otázky.

Čas vysílání: 10.00–13.00 hodin

Hlavní zprávy – rozhovory a komentáře

„Zpravodajství ovlivňuje i další složky rozhlasového programu. Nejvýrazněji je spjato s publicistickými pořady, které se obvykle vysílají v těsné časové a obsahové návaznosti na zpravodajské relace.“⁵⁹ Na začátku pořadu zaznívají tzv. titulkové věty, které stručně nastiňují tři aktuální témata z České republiky i ze zahraničí, o nichž bude v pořadu řeč. Moderátoři, kterými jsou Tomáš Pavlíček, Věra Štechrová a Vladimír Kroc, tato aktuální témata následně spolu s komentátory, analytiky, zpravodaji, novináři nebo experty rozebírají.

Čas vysílání: 12.10–12.30 hodin

Odpolední Radiožurnál

Odpolední vysílání bylo dříve rozděleno do dvou vysílacích bloků – *Odpolední Radiožurnál s Petrem Králem*, který se vysílal od 12.30 do 15.00 hodin, a *Odpolední Radiožurnál s Hankou Šánělovou* vysílaný od 15.00 do 19.00 hodin. Nyní se odpoledne vysílá pouze jeden blok s názvem *Odpolední Radiožurnál*, který od 13.00 do 16.00 hodin moderuje Hanka Šánělová, od 16.00 do 20.00 Štěpán Pokorný. Vysílají se v něm pořady *Dvacet minut Radiožurnálu* a *Hlavní zprávy – rozhovory a komentáře*, které mají své vlastní moderátory.

Čas vysílání: 13.00–20.00 hodin

Dvacet minut Radiožurnálu

I u tohoto pořadu došlo ke změně. Karolínu Koubovou a Helenu Šulcovou v jeho moderování vystřídala Marie Bastlová. Ve srovnání s dalšími pořady⁶⁰ stanice, ve kterých aktéři aktuálních kauz rovněž vyjadřují své názory a postoje v dialogu s moderátorem, je

---

⁵⁹ MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 57.

⁶⁰ *Ranní interview, Hlavní zprávy – rozhovory a komentáře.*

jeho stopáž mnohem delší, a proto host⁶¹ většinou sedí přímo v pražském, případně v regionálním studiu nebo v přenosovém voze. Výjimečně vede moderátor s hostem rozhovor telefonicky.

Čas vysílání: 17.06–17.20 hodin

Hlavní zprávy – rozhovory a komentáře

V návaznosti na hlavní zpravodajskou relaci v 18.00 hodin Radiožurnál vysílá opět publicistiku hlavních zpráv.

Čas vysílání: 18.10–18.30 hodin

Večerní Radiožurnál

V moderování tohoto bloku a zároveň i v moderování pořadu *Večerní host Radiožurnálu*, který se v něm vysílá, se střídají Zuzana Burešová a Vladimír Kroc.

Čas vysílání: 20.00–0.00 hodin

Večerní host Radiožurnálu

Pořad bychom mohli považovat za večerní verzi *Hosta Lucie Výborné*, i když je pravda, že se nepřejmenoval podle jeho moderátorů a také se neosamostatnil, nýbrž zůstává i nadále součástí večerního bloku. Moderátoři si totiž v obou pořadech zvou zajímavé hosty z různých oborů a oblastí, stopáž je stejná a jednotlivá témata, případně podtémata rozhovoru odděluje písnička. Jistou souvislost naznačuje i slovo host a také čas vysílání. Přesto můžeme mezi těmito pořady zaznamenat rozdíly. „*Od Hosta Lucie Výborné se liší výběrem hosta, respektive věnujeme se spíše jeho zajímavému příběhu, a také tempem rozhovoru, které je pomalejší.*“⁶²

Čas vysílání: 21.05–22.00 hodin

Noční Radiožurnál

---

⁶¹ Do pořadu jsou zváni politici, umělci, novináři, sportovci, vedoucí různých organizací, odborníci na různé oblasti jako například ekonomové, politologové nebo historici atd.

⁶² Rozhovor s Ondřejem Suchanem, šéfredaktorem Radiožurnálu, viz Příloha č. 1.

Noční blok Radiožurnálu je rovněž moderovaný. Průvodci nočním vysíláním jsou Martin Košík a Jiří Štefl, kteří se v moderování střídají. Od úterý do soboty po půlnoci se v jeho rámci vysílá repríza pořadu *Dvacet minut Radiožurnálu*.

Čas vysílání: 00.00–5.00 hodin

4.1.2 Přehled složených a samostatných pořadů Radiožurnálu – víkend

Víkendový Ranní Radiožurnál

Víkendovými rány posluchače provází Vladimír Kroc. V oba dny se v rámci bloku vysílá pořad *Ranní interview* a zpravodajský přehled *Dnešní noviny*, které taktéž moderuje Vladimír Kroc.

Čas vysílání: 5.00–9.00 hodin

Ranní interview

Podrobně jsem se tomuto pořadu věnovala výše. Kromě moderátora a pozdějšího času vysílání se nic nezměnilo.

Čas vysílání: 8.50 hodin (stopáž cca 4 minuty)

Experiment

Magazín o vědě a moderních technologiích se na Radiožurnálu vysílá od začátku roku 2018, vždy v sobotu. „*Probírali jsme, co našim posluchačům ve vysílání chybí a došli jsme k tomu, že bychom se mohli více věnovat vědě a moderním technologiím. Trošku se zkrátka podívat na to, co náš čeká v budoucnosti, protože svět se velmi rychle mění.*“⁶³ Tvoří ho rozhovory s odborníky z různých oblastí a reportáže z České republiky i ze zahraničí. Posluchači se v každém díle dozvídají například o nejnovějších technologiích, přístrojích, zařízeních, lécích, nástrojích, aplikacích a projektech z oblasti bydlení, zdravotnictví, sportu, automotive, přírody, vzdělávání apod. Každou reportáž ohlašuje moderátor Vladimír Kroc, který vede i výše zmíněné rozhovory. Reportáže a rozhovory jsou od sebe odděleny písní.

---

⁶³ Rozhovor s Ondřejem Suchanem, šéfredaktorem Radiožurnálu, viz Příloha č. 1.

Čas vysílání: 9.06–10.00 hodin

Zápisník zahraničních zpravodajů

V neděli se místo pořadu *Experiment* vysílá *Zápisník zahraničních zpravodajů*, který je tvořen autentickými reportážemi z různých koutů světa. Jejich autory jsou zahraniční zpravodajové, reportéři a spolupracovníci Českého rozhlasu, kteří posluchačům přinášejí nové pohledy na proslulá místa nebo jim představují méně známé lokality. Pořadem provází Vladimír Kroc, který před každou reportáží nejprve na mikrofon přečte její ohlášení. Jednotlivé reportáže jsou odděleny písní.

Čas vysílání: 9.06–10.00 hodin

Víkendový Polední Radiožurnál

Další víkendový blok moderuje Patricie Strouhalová. Vysílají se v něm dva pořady – *Host Radiožurnálu* a *Glosa Pavla Maurera*.

Čas vysílání: 10.00–14.00 hodin

Host Radiožurnálu

Radiožurnál vysílá tři pořady, které mají stejnou stopáž a podobný název, protože se v něm pokaždé objevuje slovo host. Jde o *Hosta Radiožurnálu*, *Hosta Lucie Výborné* a *Večerního hosta Radiožurnálu*. Posledním dvěma zmíněným jsem se už věnovala. I o víkendu ve studiu usedají lidé se zajímavým příběhem nebo se zajímavou prací, se kterými vede Patricie Strouhalová rozhovor. Jednotlivá témata, případně podtémata rozhovoru opět odděluje hudba.

Čas vysílání: 10.06–11.00 hodin

Glosa Pavla Maurera

Gastronaut Pavel Maurer se snaží prostřednictvím svých glos přimět posluchače, aby začali přemýšlet o nejrůznějších tématech, která souvisí s gastronomií. Zábavnou formou osvětluje například špatné stravovací návyky, chyby při stolování, moderní trendy v gastronomii nebo jim předává užitečné postřehy ze svého života. Glosu pokaždé začíná oslovením „*Vážení gastronauti...*“ a ukončuje ji větou „*Hezký víkend a hlavně nejezte, nepijte a když to půjde, ani nežijte blbě. Váš Pavel Maurer.*“

Čas vysílání: okolo 12.10 hodin (stopáž cca 2 až 3 minuty)

Víkendový Odpolední Radiožurnál

O víkendu moderuje odpolední vysílání Michaela van Erne. V tomto bloku se nevysílají žádné pořady.

Čas vysílání: 14.00–18.00 hodin

Sportžurnál

Příspěvky do víkendového sportovního magazínu připravuje sportovní redakce Českého rozhlasu, která se zároveň střídá v jeho moderování. Posluchači získávají prostřednictvím reportáží, živých vstupů reportérů do vysílání, rozhovorů se sportovci, trenéry, experty nebo profilů sportovců ucelený přehled o aktuálním sportovním dění u nás i ve světě. Zároveň mají možnost zavzpomínat si nebo se dozvědět něco nového o sportovních legendách. Součástí magazínu je také soutěž, ve které už posluchači nepoznávají hlas sportovce, jak jsem uváděla ve své bakalářské práci, ale zodpovídají soutěžní otázku ze světa sportu. *Sportžurnál* nepatří mezi pořady, ve kterém by zaznívalo pouze mluvené slovo, proto jsou jeho součástí také písničky. Sportovní zpravodajský přehled se vysílá během magazínu samostatně, nikoliv jako součást zpravodajské relace.

Čas vysílání: 18.10–20.00 hodin

O Roma vakeren

Jak už bylo v úvodu této kapitoly zmíněno, Český rozhlas je povinen věnovat se tématům, která přihlížejí k potřebám a zájmům národnostních nebo etnických menšin žijících na území České republiky. Radiožurnál proto vysílá magazín *O Roma vakeren*, v překladu Romové povídají. Určený je především pro romské posluchače, ale nejen pro ně. Navzdory názvu totiž romský jazyk zaznívá pouze na začátku a na konci. Poslouchat ho proto může každý, koho zajímají informace spjaté s romskou menšinou žijící u nás nebo v zahraničí. Magazín moderuje Iveta Demeterová nebo Rena Horvátová. Tvoří ho rozhovory a reportáže v češtině nebo ve slovenštině, například se zaměřením na romskou kulturu. Součástí magazínu je i soutěž. Playlist je složený výhradně z romské hudby.

Čas vysílání: 20.05–21.00 hodin

Stretnutie

Ze stejného důvodu, z jakého se v sobotu vysílá magazín *O Roma vakeren*, Radiožurnál vysílá v neděli magazín *Stretnutie*. Slovenský jazyk nezaznívá pouze na začátku a na konci vysílání, ale téměř celou hodinu s výjimkou zpravodajské relace v českém jazyce. Magazín moderují Juraj Gerbery, Gabriel Sedlák, Tatiana Čabáková nebo Miro Mokoš. Nejen Slováci žijící u nás se prostřednictvím něj dozvídají aktuální informace ze Slovenska se zaměřením na politiku, sport nebo kulturu. Vedle zpravodajství magazín tvoří rozhovory a reportáže v češtině nebo ve slovenštině. Součástí magazínu je také soutěž. Playlist je složený výhradně ze slovenské hudby.

Čas vysílání: 20.05–21.00 hodin

Příběhy 20. století

V sobotu se po *O Roma vakeren* vysílá pořad, který posluchačům zprostředkovává příběhy lidí, jejichž život ovlivnily události 20. století. Zmíňme především první světovou válku, druhou světovou válku nebo komunistický režim. Pro stanici Český rozhlas Plus ho připravují Adam Drda a Mikuláš Kroupa, na Radiožurnálu se proto v sobotu vysílá jeho repríza.

Čas vysílání: 21.05–22.00 hodin

Host Radiožurnálu

V sobotu slyšíme před *Večerním hostem Radiožurnálu* výběr ukázek z rozhovorů, které se v tomto týdnu vysílaly v pořadu *Host Lucie Výborné*.

Čas vysílání: 22.05–23.00 hodin

Večerní host Radiožurnálu

Podrobně jsem se tomuto pořadu věnovala výše. Kromě pozdějšího času vysílání se nic nezměnilo.

Čas vysílání: 23.05–00.00 hodin⁶⁴

---

⁶⁴ Pořad se vysílá pouze v sobotu.

Večerní Radiožurnál

Večerní Radiožurnál moderuje Michaela van Erne a vysílá se pouze v neděli.

Čas vysílání: 21.00–00.00 hodin

Noční Radiožurnál

Noční Radiožurnál moderují stejní moderátoři jako od pondělí do pátku.

Čas vysílání: 00.00–5.00 hodin

Seriál

Radiožurnál natáčí a následně do svého vysílání zařazuje různé seriály. Nejkratší má čtyři epizody, nejdelší sto. Stanice prostřednictvím nich připomíná například politické procesy 50. let (*Politické procesy 50. let – soudy podle scénáře*), srpnové události roku 1968 (*Znovu 68*) nebo zahájení pravidelného rozhlasového vysílání na našem území (*Vznik Rozhlasu*). Posluchačům také představuje místa, na která by se jen tak nedostali (*Když jde o vteřiny* – zaměřeno na práci složek Integrovaného záchranného systému, *Lucie Výborná: Mise Afghánistán*), nebo výjimečné lidi (*Výjimečné ženy Česka; Fenomén Adam Ondra. Nejlepší český lezec, který se pro skály narodil*).

Nepravidelné pořady⁶⁵

S mikrofonem za fotbalem a S mikrofonem za hokejem

Reportéři Českého rozhlasu sledují přímo na českých stadiónech, výjimečně na těch zahraničních, fotbalové a hokejové zápasy, které se odehrávají současně. Jeden po druhém jsou postupně spojováni s moderátorem ve studiu, aby informovali o aktuálním stavu sledovaného utkání. Posluchači tak během krátké doby získávají přehled o vývoji všech zápasů, které jsou v danou chvíli rozehrané. „*Jediným nepřítelem tradičního pořadu je termínová listina, která je v posledních letech rozkouskována do mnoha dní a časů, takže se jen málokdy sejde víc zápasů pohromadě, tak aby se pořad v této formě mohl vůbec vysílat. Stane se tak prakticky už jen v závěrečných kolech*

---

⁶⁵ V této diplomové práci označuji jako nepravidelné pořady takové pořady, které zkoumané rozhlasové stanice vysílají pouze občasně, tzn. z různých důvodů se nemohou vysílat pravidelně. Pokud se ale v programu stanic objeví, nejedná se o jejich reprízy.

soutěže, kdy mají všechny zápasy nařízený jednotný začátek.“⁶⁶

Přímé přenosy

Stanice zařazuje do svého vysílání přímé přenosy. Tímto způsobem posluchačům přenáší například akce, které se konají u příležitosti významných událostí. Ve sledovaném období se například 21. srpna vysílal v přímém přenosu pietní akt u budovy Českého rozhlasu nebo Koncert '68 z Václavského náměstí, na kterém zazněly největší hity šedesátých let v podání současných zpěváků a zpěvaček. Vedle těchto akcí vysílá přímé přenosy ze sportovních utkání, například 20. září vysílala přímý přenos utkání Evropské fotbalové ligy: SK Slavia Praha – FC Girondins de Bordeaux.

Speciální vysílání

Speciál Radiožurnálu stanice vysílá nepravidelně, ale dokáže ho do programu zařadit okamžitě, místo bloků nebo pořadů, například v případě teroristického útoku a dalších mimořádných událostí. V některých případech ho ale připravuje dlouhodobě, zejména ve spolupráci se stanicí Český rozhlas Plus, například před blížícími se volbami. Ve sledovaném období se například 21. srpna vysílal třináctihodinový *Speciál Radiožurnálu* s názvem Studio '68 při příležitosti padesátiletého výročí okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy. Speciál moderovali Jan Pokorný a Martin Veselovský, kteří přímo ve studiu hovořili s pamětníky a spojovali se s redaktory v terénu, jejichž úkolem bylo připomenout posluchačům okupaci minutu po minutě. Před volbami do obecních zastupitelstev 5. a 6. října 2018 stanice místo *Dvaceti minut Radiožurnálu* vysílala *Předvolební debaty* z pěti českých měst (Jesenice u Prahy, Chánovice, Teplice, Havířov a Praha).

---

⁶⁶ O pořadu S mikrofonem za fotbalem. *Český rozhlas* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/s-mikrofonem-za-fotbalem-5997978/o-poradu>.

4.2 Programová skladba Rádia Impuls

František Matějčíček, programový ředitel Rádia Impuls, v rozhovoru pro mou bakalářskou práci popsal programovou skladbu stanice následovně: „*Hlavními pilíři všednodenního schématu jsou dva programové bloky – ranní vysílání Haló, tady Impulsovi se stejnojmennou legendární hrou o peníze a odpolední pořad Fanda a jeho česká banda v čase 15–18 hodinou. V době mezi 9–15 hodinou je program postaven jako proudové vysílání, tedy hudebně-informační blok s tříhodinovými moderovanými intervaly a moderátory Vlastou Korcem a Ivo Apfelem. Podobně je koncipováno i večerní vysílání V Česku to žije. Jako proudové je koncipováno rovněž víkendové vysílání.*“⁶⁷

V rozhovoru pro mou diplomovou práci svou tehdejší odpověď upravil. Většina řečených informací zůstala stejná, až na část týkající se večerního vysílání. „*Večerní vysílání v čase 18.00 až 20.00 hodin se už nejmenuje V Česku to žije, ale Večerní Impulsy. Moderuje ho Adam Kuřica. Ve 20.00 hodin začíná Český mejdan Rádia Impuls, který končí v 5.00 hodin. Dříve se tento hudební blok jmenoval Česká diskotéka. Jde jenom o schematickou a formální změnu. Česká muzika se v čase 20.00 až 5.00 hodin hraje pořád, ale protože už třetím rokem jakožto rádio s domácí tvorbou nejvíce spojené pořádáme v pražské O2 aréně velký koncert Český mejdan s Impulsem, hledali jsme nějaký název, který by integroval obé. To je vlastně jediný důvod, proč jsme ho přejmenovali.*“⁶⁸

Výše uvedené rozdělení vysílání odráží zásady tvorby programové skladby – zohledňování tzv. poslechových špiček a přizpůsobení se kulisovému poslechu. Většina bloků je moderovaných, pouze od 20.00 do 5.00 hodin Rádio Impuls vysílá nemoderovaný blok nebo nemoderované bloky. Složené pořady stanice nejsou pojmenované podle nějakého pravidla. Jeden z nich nese stejné označení jako soutěž, která v něm probíhá (*Haló, tady Impulsovi*), druhý se nazývá podle části dne, ve které se vysílá, a názvu stanice (*Dopolední Impuls*). Jiné bloky se zase názvem identifikují s moderátorem (*Dopoledne s dobrým Korcem* podle jeho moderátora Vlasty Korce) nebo jak už bylo uvedeno, s koncertem Český mejdan s Impulsem.

Jedním z výše zmíněných pravidel tvorby programové skladby stanice je také

---

⁶⁷ DOLEJŠOVÁ, Kristýna. *Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. 86 s. Bakalářská práce. s. 23.

⁶⁸ Rozhovor s Františkem Matějčíčkem, programovým ředitelem Rádia Impuls, viz Příloha č. 2.

respektování zájmů a potřeb cílové posluchačské skupiny. Cílovou posluchačskou skupinu Rádia Impuls tvoří lidé ve věku 30 až 59 let. Rádio Impuls ji ze sociodemografického hlediska definuje jako „*lidi, kteří jsou výdělečně činní – od řidiče z povolání na jedné straně spektra, po matku na mateřské dovolené na druhé straně, která, jak můžete namítnout, momentálně nevydělává peníze, ale to je jen dočasný stav. Jsou to lidé v tom nejlepším věku. Přestávají žít ve společné domácnosti s rodiči, staví se na vlastní nohy, zakládají rodinu a v tu chvíli jsou našimi potenciaálními posluchači, kteří tvoří jádro posluchačské skupiny. Mohou jimi samozřejmě být mnohem dřív nebo později. Máme spoustu přesahů. Silnou skupinu tvoří posluchači ve věku 15 až 30 let a 60 až 79 let, ale to jádro si definujeme zhruba někde kolem 30 až 59 let.*“⁶⁹ Licenční podmínky Rádia Impuls definují, jak stanice tomuto jádru přizpůsobuje své vysílání. Zjednodušeně lze licenci podle Matějčka vyjádřit čtyřmi pilíři, kterými jsou česká hudba, dopravní zpravodajství, zpravodajství obecně a úsměv, na kterých je vysílání postavené.⁷⁰

Zmínila jsem, že česká hudba tvoří 65 % hudebního vysílání a že podíl mluveného slova v průběhu celodenního vysílání je 20 až 25%. Poměr odpovídá tomu, co bylo zmíněno v kapitole 4.1 Programová skladba Radiožurnálu tedy, že programová skladba by měla dodržovat relativně stálý poměr mezi slovesnými a hudebními pořady, přičemž slovesné pořady by, až na výjimky, neměly nad těmi hudebními převládat.

Během posledních tří let Rádio Impuls přestalo vysílat některé pořady a jiné naopak do svého vysílání zařadilo. „*Rušíme pořady, u kterých máme pocit, že nám nic nepřinášejí. Většinou záleží na autorovi. Může být unavený, je to pro něj už rutina, to z poslechu vycítíte. Máme však také rozsáhlý interní výzkum, který nám poměrně přesně ukazuje, jak posluchač vnímá naše pořady. Netestujeme samozřejmě všechny pořady, ale hlavním kritériem je pro nás atraktivita vysílání. (...) Na druhou stranu těch zrušených pořadů není tolik, abychom mluvili o nějakém procesu rozhodování. Často také rozhoduje náhoda. Jako v případě pořadu Krimi Impulsy.*“⁷¹

---

⁶⁹ Rozhovor s Františkem Matějčkem, programovým ředitelem Rádia Impuls, viz Příloha č. 2.

⁷⁰ Tamtéž.

⁷¹ Tamtéž.

V následující části této kapitoly se s ohledem na výše zmíněné budu věnovat přehledu složených a samostatných pořadů, které Rádio Impuls vysílá. Na některých místech se nevyhnu srovnání s bakalářskou prací, byť, jak jsem napsala v úvodu této diplomové práce, komparace vysílání před třemi lety a nyní není mým cílem.

4.2.1 Přehled složených a samostatných pořadů Rádía Impuls – všední dny

Haló, tady Impulsovi

Výše jsem uvedla, že vysílání Rádía Impuls tvoří několik bloků. Předtím, než se budu věnovat prvnímu z nich, popíšu základní programové schéma platné pro všechny vysílané bloky. Jejich nezbytnou součástí jsou zpravodajské relace a česká hudba. I z tohoto důvodu se na stanici každou hodinu vysílá jedna písnička z tzv. *Impulsovic krabičky*, do které patří největší české hity všech dob, například píseň Ta pusa je tvá v podání Hany Zagorové a Petra Rezka nebo písnička Kávu si osladím nazpíváná Karlem Gottem.

Haló, tady Impulsovi je první blok, kterému se budu věnovat. V listopadu jsme mohli slyšet jeho nový slogan, který zní: „*Rozumíme vašim ránům.*“ Moderují ho Honza Daněk a Eva Hronková. Dříve ho s Honzou Daňkem moderovala Lenka Haluzová, která odešla na mateřskou dovolenou a nyní moderuje o víkendu. V rámci bloku se vysílá několik pořadů, kterým se budu podrobně věnovat níže. Většina z nich se během ranního vysílání reprizuje. Jednou odvysílaný pořad se ovšem nevystřihne ze záznamu vysílání, aby se mohl celý odvysílat znovu. Kupříkladu pořad *Cestování s Jiřím Kolbabou* se během ranního bloku vysílá třikrát, z toho dvakrát se jedná o reprízu. Odpovědi Jiřího Kolbavy sice slyšíme třikrát slovo od slova stejné, protože pořad se povětšinou předtáčí, ale moderátoři na vypravování Kolbavy reagují živě. Pokládané otázky proto zaznívají v pozměněné formě, protože je Honza Daněk a Eva Hronková nemají předem připravené. Rádio Impuls takto vysílá i další pořady, které jsou předtočené.

Kromě pořadů je s ranním vysílacím blokem neodmyslitelně spjata stejnojmenná soutěž. Posluchači se do ní mohou přihlásit každých pět minut, a to buď prostřednictvím formuláře na internetových stránkách stanice, nebo zasláním SMS zprávy.

Pokud některému z posluchačů ráno zazvoní telefon a on se do pár vteřin ohlásí výherním heslem Haló, tady Impulsovi, získá základní výhru. Pokud poslouchal náповědu k bonusové otázce ve večerním vysílání nebo si ji přečetl na internetových stránkách, případně na Facebooku stanice, může tuto základní výhru násobit. Součástí vysílání je také anketa *Téma dne*, do které posluchači sami volají, aby odpověděli na určitou otázku týkající se aktuálního tématu. Každý pátek po osmé hodině přichází do vysílání známá osobnost. S ranním hostem si v průběhu vysílání povídají moderátoři, ale pokládat dotazy mohou formou SMS zprávy na číslo 774 999 888 nebo na Facebooku stanice také posluchači. Tento blok je stejně jako odpolední vysílání *Fanda a jeho česká banda* založen na kontaktu s posluchači, ať už v rámci soutěží, nebo pořadů. Posluchači se do vysílání dostávají i mimo tyto časy (například sestřih *Tématu dne*), ale nejedná se o přímý kontakt.

Čas vysílání: 5.00–9.00 hodin

Úsměv prosím!

Posluchači mohou zaslat na telefonní číslo 774 999 888 SMS zprávu se vzkazem blízkému člověku. Moderátoři ranního bloku pak v průběhu vysílání tomuto člověku volají, aby mu vzkaz vyřídili. Zároveň mu dávají prostor, aby něco vzkázal nazpátek a aby řekl i někomu dalšímu, že je skvělý a proč. „*Myslím si, že ve chvíli, kdy si lidé vzkazují, že jsou skvělí, je to přesně vyjádření toho úsměvu. Jestli se nám někdy podaří nakazit Čechy dobrou náladou a zlepšit náladu ve společnosti, nevíme, protože některé věci nemůžeme změnit. Můžeme jim jenom pomáhat a snažit se. Děláme to ale jen tam, kde cítíme, že jsou společensky správné.*“⁷²

Čas vysílání: během ranního vysílání

Co Vy na to, Zuzano?

K *Tématu dne* se kromě posluchačů vyjadřuje také Zuzana Bubílková. Zatímco posluchači volají na telefonní linku na výzvu moderátorů a rovnou nahrávají svůj názor, Bubílkové pokládají tři až čtyři otázky moderátorů bloku. Odpovědi Bubílkové obsahují ironii, pointování, sarkasmus a svůj vztah k tématu vyjadřuje vlastními příběhy, které s

---

⁷² Rozhovor s Františkem Matějčkem, programovým ředitelem Rádia Impuls, viz Příloha č. 2.

Tématem dne souvisejí. Odpověď na poslední otázku končí pokaždé slovy „*Vaše Zuzana Bubílková.*“

Čas vysílání: 5.40, repríza v 7.25 hodin (stopáž cca 2 minuty)

Cestování s Jiřím Kolbabou

Součástí ranního vysílání Rádía Impuls je rozhovor Evy Hronkové a Honzy Daňka s Jiřím Kolbabou. Fotograf a cestovatel vyráží každý rok na různá místa po celém světě, o kterých pak ve vysílání vypráví. Posluchači se dozvídají nejen základní informace o geografii, obyvatelstvu nebo kultuře, ale Kolbaba vždy zmíní nějakou zajímavost, zážitek nebo příběh, kterými svoje povídání obohacuje. Rozhovor je uskutečňován buď telefonicky, pokud je Jiří Kolbaba na cestách, nebo se nahrává ve studiu, když pobývá v České republice.

Čas vysílání: 6.10, repríza v 7.10 a v 8.10 hodin (stopáž cca 2 minuty)

Zuřivý reportér

Reportér Aleš Růžička prostřednictvím tohoto pořadu vstupuje několikrát během ranního bloku živě do vysílání. Ve svých krátkých reportážních vstupech z různých míst v České republice nebo zahraničí se věnuje *Tématu dne* Rádía Impuls, zkouší rozličná zaměstnání, různé aktivity včetně těch adrenalinových, nebo se vydává na zajímavá místa. V některých vstupech mluví sám, v jiných má někoho vedle sebe. Ve chvíli, kdy se na svých cestách dostane do nesnází, zapojuje posluchače, například tak, že je vyzve, aby za ním dorazili a pomohli mu.

Čas vysílání: 6.40, 7.40 a v 8.40 hodin (stopáž cca 3 minuty)

Tři Impulsy na tělo

V ranním interview Rádía Impuls pokládá Zuzana Bubílková svému hostovi nejméně tři otázky, odtud také název pořadu. „*3 Impulsy na tělo jsou zase snahou posílit ranní vysílání, abychom v něm zdůraznili náš zpravodajský pilíř. Kauza dne se vysílala v 18.00 hodin, byla to větší plocha mluveného slova. V případě této změny se naše myšlenky upínaly k tomu, abychom to stejné, co děláme v Kauze dne, dělali na menší*

*ploše ráno, ale aby to bylo o to údernější.*⁷³ Téma povětšinou telefonického rozhovoru se týká aktuálního dění nebo souvisí s *Tématem dne* Rádia Impuls. Pořadu se podrobněji věnuji v kapitole 7 Srovnání pořadů Ranní interview a Tři Impulsy na tělo.

Čas vysílání: 8.20 hodin (stopáž cca 2 minuty)

Dopoledne s dobrým Korcem

Blok *Haló, tady Impulsovi* není klasickým proudovým vysíláním. Až nyní proto uvedu další charakteristiky, které jsou platné pro všechny bloky Rádia Impuls vysílané ve všední dny v čase 9.00 až 15.00 hodin, 18.00 až 20.00 hodin a o víkendu 5.00 až 20.00 hodin. Moderátoři těchto bloků vedou během vysílání rozhovory s redaktory, reportéry, krajánky, zahraničními zpravodaji a dalšími spolupracovníky stanice nebo s osobami, které jsou kompetentní podávat nejnovější informace o sledovaných událostech.⁷⁴ Několika větami také ohlašují reportáže nebo rozhovory, které do vysílání připravili redaktori, reportéri, krajánci nebo zahraniční zpravodajové stanice. Tyto rozhovory a reportáže vysílané mimo konkrétní pořad ovšem tvoří zlomek vysílací hodiny.

Dopoledne s dobrým Korcem je prvním blokem klasického proudového vysílání. Moderuje ho Vlasta Korec, kterému moderátoři ranního bloku předávají vysílání, resp. Korec si ho bere skrze krátký vstup s názvem *Vtip s dobrým Korcem*. Korec si totiž každý den okolo 8.45 hodin pro své kolegy, ale hlavně pro posluchače připravuje vtip, který následně říká na mikrofon.

Součástí bloku není žádný pořad, ale reprizuje se v něm živý vstup *Zuřivého reportéra* z ranního vysílání.

Čas vysílání: 9.00–12.00 hodin

Odpolední Impulsy

Odpolední proudové vysílání Rádia Impuls moderuje Ivo Apfel. V předávání vysílání mezi ním a Vlastou Korcem sice nezaznívá vtip, ale i tak se nese ve veselém duchu. I z tohoto důvodu následuje po předávce znělka „*Korec dobrý, všechno dobré.*“

---

⁷³ Rozhovor s Františkem Matějčkem, programovým ředitelem Rádia Impuls, viz Příloha č. 2.

⁷⁴ Například telefonický rozhovor s tiskovou mluvčí Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje Martinou Götzovou 19. srpna 2018 o požáru barokního zámku v Horním Maršově.

Ani v tomto bloku se nevysílají žádné pořady, ale reprízuje se v něm živý vstup *Zuřivého reportéra* z ranního vysílání.

Čas vysílání: 12.00–15.00 hodin

Fanda a jeho česká banda

Blok moderuje František Matějček, Monika Doležalová, o hudební doprovod k soutěžím se stará Petr Vondráček. Součástí odpoledního vysílání je zpravodajský pořad *Muž na síti* a repríza vtipu Vlasty Korce z ranního vysílání.

Čas vysílání: 15.00–18.00 hodin

Muž na síti

S tímto zpravodajským pořadem přišel v roce 2016 František Matějček. „*Půl roku jsme hledali člověka, který bude oním Mužem na síti, ale nikomu to nešlo. Ukázalo se, že jenom šéfredaktor zpravodajství Ladislav Vonz má pro tento koncept reakcí z diskusí a sociálních sítí cit.*“⁷⁵ Pořad spočívá v tom, že Ladislav Vonz alias Muž na síti se každý všední den věnuje nějakému aktuálnímu tématu, přičemž sleduje reakce lidí na sociálních sítích a v online diskuzích. Vedle toho se soustředí také na to, co o tomto tématu píšou zpravodajské servery, jak se k němu prostřednictvím sociálních sítí vyjadřují jeho aktéři, ale monitoruje i další internetové stránky, které s ním souvisejí. O tématu, ale hlavně o tom, jakým způsobem rezonuje na internetu, následně referuje přímo ve vysílání.

Čas vysílání: před 16.15 hodin (stopáž cca 2 minuty)

Večerní Impulsy

Večerní vysílání moderuje Alexandr Komarnický. Během svého vysílání se občas spojuje s numerologem Radovanem Plachým, který za pomoci čísel vykládá hudební a sportovní akce. Rozhovor končí informací, do kdy je numerolog posluchačům k dispozici a kolik je hovor s ním bude stát peněz.

Čas vysílání: 18.00–20.00 hodin

---

⁷⁵ Rozhovor s Františkem Matějčkem, programovým ředitelem Rádia Impuls, viz Příloha č. 2.

Tajemství úspěchu

Každý pátek po 18. hodině si Alan Hejma zve do studia člověka, který je něčím zajímavý, ať už životním příběhem, prací, kterou vykonává, získanými oceněními, nebo aktivitami. Hejma s ním následně vede rozhovor.

Čas vysílání: 18.03–18.10 hodin

Český mejdan Rádia Impuls

V tomto nemoderovaném bloku zaznívají pouze české písně a zpravodajské relace.

Čas vysílání: 20.00–5.00 hodin

4.2.2 Přehled složených a samostatných pořadů Rádia Impuls – víkend

Ranní Impuls

V sobotu a v neděli ráno moderuje vysílání Rádia Impuls Ludvík Pospíšil. Před třicátou minutou každé vysílací hodiny se od něj posluchači dozvídají informace o kulturních a sportovních akcích napříč Českou republikou, které se v ten den konají. Posluchači si mohou některý z těchto tipů vybrat a jet na výlet. Informace o sportovních akcích slouží také jako upoutávka na vysílání stanice, protože končí například slovy: „*My tady na Impulsu budeme zápas sledovat a výsledky vám přineseme Dřív než ostatní.*“ K poslechu stanice posluchače lákají také reportáže nebo rozhovory vysílané po znělce „*Český fotbal*“, které se týkají fotbalových utkání naplánovaných na daný den. V sobotu a v neděli po 7. a 9. hodině vede Pospíšil několikaminutový telefonický rozhovor se známými osobnostmi české a slovenské umělecké scény. Hovoří s nimi o jejich nejbližších soukromých a pracovních plánech. V sobotu jsou součástí bloku pořady *Krimi Impulsy* a *Muž na radnici*, v neděli pak pořady *Svět podle Moniky*, *Zlatá česká klasika*, *i nová česká muzika*, *Hrnečku vař* a *Zpravodajský souhrn Alana Hejmy*. V oba dny se vysílá pořad *Pošta Saši Hemaly*.

Čas vysílání: 5.00–10.00 hodin

Krimi Impulsy

Krimi Impulsy vznikly, jak už bylo výše uvedeno, náhodou. „*Vždycky jsem chtěl*

*podobný pořad vysílat, ale nevěděl jsem, jak ho uchopit. Až kolega přišel s tímhle nápadem a mně se na první pohled líbil konkrétní tvar.*⁷⁶ Krimi Impulsy připravuje redaktor Václav Komárek. Z policejních svodek uplynulého týdne vybírá úsměvné, kuriózní nebo děsivé případy, které policisté u nás i v zahraničí řešili. Každou sobotu ráno pak o těchto mnohdy absurdních případech vypráví. K některým z nich zaznívá i vyjádření policejních mluvčích. Jednotlivé případy od sebe odděluje zvuk rozbití skla. Součástí pořadu je také vyhlášení hrdiny týdne (např. policista, který zachránil ženu z hořící budovy).

Čas vysílání: 6.40 hodin, repríza v 8.40 hodin (stopáž cca 2 minuty)

Svět podle Moniky

Moderátorka zpráv Monika Vrchotová glosuje příhody, které se jí během života staly. Mluví o nich dost otevřeně, a proto se posluchači dozvídají spoustu informací z jejího soukromého života, které by leckdo s posluchači sdílet nedokázal. V některých glosách posluchači slyší také příběhy kolegů z rádia. Každou glosu zakončuje ponaučením a přáním posluchačům, aby se jim nic podobného nestalo. Pořad je podobný pořadu *Co Vy na to Zuzano?*, protože i v tomto případě klade moderátor ranního vysílání Vrchotové pár dotazů. Otázky pořad dialogizují a oživují. Bez nich by posluchači slyšeli dlouhý monolog.

Čas vysílání: 6.40, repríza v 8.40 hodin (stopáž cca 2 minuty)

Muž na radnici

V tomto pořadu se Alan Hejma věnuje regionální problematice, resp. politice na komunální úrovni. Každý týden vede s některým ze starostů nebo primátorů rozhovor o aktuálních problémech, které musí řešit (např. tři členové nově zvoleného zastupitelstva rezignovali, a proto se musí uskutečnit nové volby).

Čas vysílání: 6.50, repríza v 8.50 hodin (stopáž cca 2 minuty)

Pošta Saši Hemaly

Alexandr Hemala odpovídá každou sobotu a neděli na dotazy a reakce, které

---

⁷⁶ Rozhovor s Františkem Matějčíkem, programovým ředitelem Rádia Impuls, viz Příloha č. 2.

posluchači během týdne zaslali do rádia prostřednictvím SMS brány nebo je napsali na Facebook stanice. Bývalý televizní moderátor si dává záležet na formulování každé odpovědi, aby byla stručná, ale dostačující, aby posluchače neurazila, spíš aby vzbudila úsměv. Hemala vybírá do tohoto pořadu také pochvalné zprávy od posluchačů.

Čas vysílání: 7.40, repríza v 9.40 hodin (stopáž cca 3 minuty)

Zlatá česká klasika, i nová česká muzika

Na každou neděli si Petr Vondráček připravuje přehled zpráv ze světa hudby. Posluchačům připomíná narozeniny zpěváků, zpěvaček a kapel, jubilea písničků nebo alb. V každotýdenním sumáři nechybí také zmínka o nových písničkách, albech, klipch nebo titulních písničkách filmů. Z každé zmíněné písně je puštěna krátká ukázka, aby posluchači věděli, jak zní. I když se pořad nazývá Zlatá česká klasika, i nová česká muzika, Vondráček se občas zmíní i o dění na slovenské hudební scéně, výjimečně pak o zahraničí.

Čas vysílání: 6.40 hodin, repríza v 8.40 a 17.45 hodin (stopáž cca 2 minuty)

Zpravodajský souhrn Alana Hejmy

Editor Rádia Impuls Alan Hejma se každou neděli ohlíží za událostmi předchozího týdne. Nezaměřuje se pouze na politické kauzy, ale i na další aktuální události, které se v České republice staly nebo se jí týkají. Pozornost věnuje také kontroverzním výrokům politiků, které zazněly ve vysílání Rádia Impuls (například v pořadu *Tři Impulsy na tělo*) i mimo něj. Součástí pořadu je i rubrika *Výrok týdne*. Hejma svůj zpravodajský souhrn uzavírá slovy: „*Hezký den přeje Alan Hejma.*“

Čas vysílání: 11.15 hodin, repríza v 15.40 hodin (stopáž cca 2 minuty)

Hrnečku vař

V krátkém pořadu o vaření přinášejí moderátoři ranního bloku Haló, tady Impulsovi posluchačům nejrůznější recepty. I když připravují jeden týden polévku, druhý týden hlavní jídlo a za dalších sedm dní dezert, jedno mají všechny pokrmy společné – jejich příprava je rychlá a snadná. V každém díle nejprve moderátoři sdělí potřebné ingredience, a pak popisují samotnou přípravu krok za krokem. Inspiraci k jednotlivým dílům hledají především u sebe, ale v pořadu zaznívají také recepty od členů jejich rodiny,

kolegů z rádia, posluchačů nebo slavných osobností.

Čas vysílání: 9.50 hodin, repríza ve 12.40 hodin (stopáž cca 2 minuty)

Víkendové Impulsy

Na Ranní Impuls moderovaný Ludvíkem Pospíšilem navazuje blok s názvem *Víkendové Impulsy*, který moderuje Lenka Haluzová. V sobotu se v jeho rámci vysílá pořad *Máme Česko rádi*, *Retro Impulsy*, v neděli *Autoškola Rádia Impuls* a repríza pořadu *Hrnečku vař*.

Čas vysílání: 10.00–14.00 hodin

Máme Česko rádi

Miroslav Tausig z Klubu českých turistů radí v rozhovoru s moderátorkou bloku Lenkou Haluzovou posluchačům, kam by mohli vyrazit v České republice na výlet. Jednotlivé díly Tausig koncipuje tématicky, např. podle aktuálních událostí nebo regionu. Když se na konci loučí s posluchači, vždycky od něj slyšíme větu: „*A mějte Česko rádi.*“ Pořad je přerušován hudbou.

Čas vysílání: 10.00–10.45 hodin

Retro Impulsy

V tomto pořadu se Vít Zábranský věnuje retro tématům. Například nedostatku toaletního papíru za minulého režimu nebo srovnání tehdejších a dnešních požadavků na vánoční dárky.

Čas vysílání: 11.30, repríza 15:30 (stopáž cca 2 minuty)

Autoškola Rádia Impuls

Marek Malášek alias Marek 007 se věnuje nejrůznějším situacím, do kterých se mohou řidiči na svých cestách dostat. *Autoškolou Rádia Impuls* Malášek převzal po redaktorovi Petru Kozákovi, který v ní vystupoval jako Petr dopravní Vomáčka. Ještě předtím ji připravovala Eva Hronková. Praktické rady ohledně pravidel silničního provozu Malášek posluchačům neposkytuje sám, ale telefonicky se spojuje s odborníky na nejrůznější oblasti (např. s policisty, pojišťovány, automechaniky, odborníky na bezpečnost silničního provozu atd.). Do pořadu jsou zapojeni také dopravní agenti

Rádia Impuls, kteří telefonicky sdělují svoje vlastní zkušenosti s probíraným tématem.

Čas vysílání: 12.15 hodin, repríza v 16.15 hodin (stopáž cca 2 minuty)

Víkendový Impuls

Na blok *Víkendové Impulsy* navazuje blok *Víkendový Impuls*, který moderuje Alexandr Komarnický, předtím ho moderoval Martin Hovorka. Ve vysílání zaznívá repríza pořadů *Autoškola Rádia Impuls*, *Zpravodajský souhrn Alana Hejmy* a *Zlatá česká klasika, i nová česká muzika*. Po znělce „*Český fotbal*“ se posluchači dozvídají od sportovních redaktorů aktuální stav sledovaného fotbalového utkání. Rádio Impuls nemá redaktory na všech rozehraných utkáních, proto se posluchači dozvídají výsledky ostatních fotbalových utkání a dalších sportovních akcí od moderátora nebo po znělce „*Dřív než ostatní*“ od zprávaře.

Čas vysílání: 14.00–18.00 hodin

Český mejdan

Vedle ranního víkendového vysílání stanice moderuje Ludvík Pospíšil také večerní víkendové vysílání. Posluchači se i v tomto bloku dozvídají informace o stavu rozehraných utkáních.

Čas vysílání: 18.00–20.00 hodin

Krabičkový večer Rádia Impuls

Jak jsem již uvedla na začátku této kapitoly, každou hodinu je součástí playlistu Rádia Impuls také písnička z *Impulsovic krabičky*, tedy jeden z největších českých hitů všech dob. Už z názvu bloku vyplývá, že písničky z *Impulsovic krabičky* ve vysílání nezaznívají pouze jednou za hodinu jako po zbytek vysílání, ale je jim věnována celá hodina.

Čas vysílání: 20.00–21.00 hodin

Český mejdan Rádia Impuls

Na nemoderovaný blok *Krabičkový večer Rádia Impuls* navazuje další nemoderovaný blok, ve kterém zaznívá pouze hudba a zpravodajské relace. I v tomto

případě se jedná pouze o české písničky, ale nejsou omezené výhradně na ty z *Impulsovic krabičky*.

Čas vysílání: 21.00–5.00 hodin

Seriály

Rádio Impuls nevysílá žádné seriály.

Nepravidelné pořady⁷⁷

Rádio Impuls nevysílá nepravidelné pořady, které by byly do programu zařazovány pouze občasně.⁷⁸

Přímé přenosy

Přímé přenosy mají na Rádiu Impuls shodné označení – Živáááák. Stanice vysílá v přímém přenosu pouze hudební akce. Ve sledovaném období vysílala například 12. června koncert skupiny Elán na střeše Rádía Impuls, 28. července koncert skupiny Mirai v Hudebním stanu Rádía Impuls na festivalu Benátská! s Impulsem a 20. září koncert Lucie Bílé z pražského hudebního klubu Doupě.

Speciální vysílání

Vysílání Rádía Impuls je při různých příležitostech speciální. Ve sledovaném období stanice své vysílání přizpůsobila například výročí padesáti let od okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy. „*U většiny významných výročí a věcí, na které se v redakci rozhodneme klást důraz, se ten den snažíme vysílání postavit tak, aby tomu odpovídalo. Ráno k tomu například uděláme 3 Impulsy na tělo, Téma dne a velkou redakční podporu. Odpolední blok Fanda a jeho česká banda má zábavnější*

---

⁷⁷ V této diplomové práci označuji jako nepravidelné pořady takové pořady, které zkoumané rozhlasové stanice vysílají pouze občasně. Nejedná se o reprízy již vysílaného pořadu, ale o nové díly, které se z různých důvodů nemohou vysílat pravidelně.

⁷⁸ Na druhou stranu Rádio Impuls například vysílalo během léta 2018 pořad *Evropa z výšky*, v rámci kterého Jaroslav Zavoral zdolával dvacet sedm vrcholů členských zemí Evropské unie. Na podzim 2018 zase vysílalo pořad *Zapívej si na mejdanu*.

formát, ale může někdy přepnout. Například toho 21. srpna jsme se snažili zmapovat v třinácti zvukových ukázkách z Archivu Českého rozhlasu, z Archivu Československé televize a Archivu Ústavu pro soudobé dějiny časovou souslednost okupace.“⁷⁹ Kromě nahrávek ve vysílání zaznívaly například vzpomínky pamětníků, reportáže z připomínkových akcí a písňe spjaté s šedesátými léty.

4.3 Rozdíly

Mezi zpravodajsko-publicistickým Radiožurnálem a hudebně-informačním Rádiem Impuls je z hlediska programové skladby a vysílaných pořadů několik rozdílů.

Ve své bakalářské práci jsem poukázala na to, že zatímco všechny bloky Radiožurnálu jsou moderované, Rádio Impuls vysílá jeden nemoderovaný blok.⁸⁰ Tento rozdíl mezi stanicemi jsem zaznamenala i nyní, byť v případě víkendového vysílání se ještě zvětšil. V sobotu a v neděli od 20.00 do 5.00 hodin totiž Rádio Impuls nevysílá pouze jeden nemoderovaný blok, ale dva nemoderované bloky – *Krabičkový večer* a *Český mejdan Rádia Impuls*. Oba tvoří výhradně česká hudba a zpravodajské relace. Pro vysílání od pondělí do pátku platí, že v čase od 20.00 do 5.00 hodin stanice vysílá jeden nemoderovaný blok, již zmíněný *Český mejdan Rádia Impuls*. Ve srovnání s Rádiem Impuls vysílá Radiožurnál od pondělí do pátku v čase 20.00 až 5.00 hodin dva moderované bloky – *Večerní Radiožurnál* a *Noční Radiožurnál*. V sobotu a v neděli vysílá po 20. hodině magazíny pro národnostní menšiny. Moderovaný blok *Večerní Radiožurnál* stanice vysílá pouze v neděli, protože v sobotu místo něj slyšíme pořad *Příběhy 20. století*, sestřih pěti rozhovorů z pořadu *Host Lucie Výborné* a pořad *Večerní host Radiožurnálu*. V oba dny se po půlnoci vysílá moderovaný blok *Noční Radiožurnál*. Nejen, že těmito večerními a nočními bloky provází moderátor, ale také se v nich vysílají pořady (*Večerní Host Radiožurnálu*, *Dvacet minut Radiožurnálu*), rozhovory a reportáže, byť většina z nich se reprizuje z denního vysílání. Součástí večerního a nočního proudového vysílání jsou stejně jako v případě Rádia Impuls zpravodajské relace

---

⁷⁹ Rozhovor s Františkem Matějčkem, programovým ředitelem Rádia Impuls, viz Příloha č. 2.

⁸⁰ DOLEJŠOVÁ, Kristýna. *Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. Bakalářská práce. s. 28.

a písničky. Playlist ale není složený výhradně z české, ale i ze zahraniční muziky.

U rozdílů týkajících se složených pořadů ještě chvíli zůstanu. Vysílání sledovaných stanic je přece jen povětšinou rozděleno právě do bloků. Zatímco všechny složené pořady Radiožurnálu (např. *Ranní Radiožurnál*, *Víkendový Odpolední Radiožurnál*) dostaly svůj název podle toho, v jaké části dne a v jaký den se vysílají, bloky Rádia Impuls mají názvy různé. Některé z nich rovněž souvisejí s částí dne, ve které se vysílají, případně se dnem vysílání (*Ranní Impuls*, *Víkendový Impuls*), jiný se ale nazývá stejně jako soutěž, která v něm probíhá (*Haló, tady Impulsovi*), jako hudba, která se v něm hraje (*Krabičkový večer*), nebo jako koncert, který stanice od roku 2016 pořádá (*Český mejdan Rádia Impuls*). Názvy dalších bloků zase souvisejí s tím, kdo je moderuje (*Dopoledne s dobrým Korcem*, *Fanda a jeho česká banda*).

Stanice vysílají vedle složených pořadů také pořady samostatné. Radiožurnál jich vysílá víc (např. *Host Lucie Výborné*, *Stretnutie* nebo *Sportžurnál*). V přehledu složených a samostatných pořadů Rádia Impuls vidíme pouze jeden – *Tajemství úspěchu*. Rozdílům v názvech samostatných pořadů se věnovat nebudu. Místo toho poukážu na rozdíly v názvech pořadů obecně, ať už se vysílají samostatně, nebo jako součást některého bloku. Pořady Rádia Impuls jsou pojmenované zejména podle jejich autorů (*Svět podle Moniky*, *Pošta Saši Hemaly*, *Cestování s Jiřím Kolbabou*, *Co Vy na to*, *Zuzano*, *Zpravodajský souhrn Alana Hejmy*), byť ne vždy je v názvu uvedeno jejich celé jméno. Radiožurnál vysílá pouze dva pořady, které jsou pojmenované podle jejich autorů (*Host Lucie Výborné*, *Glosa Pavla Maurera*), můžeme si ale povšimnout uvedení jejich celého jména. Z tohoto rozdílu vyplývá další odlišnost mezi stanicemi. Redaktoři a moderátoři Rádia Impuls se prostřednictvím těchto pořadů zapojují do vysílání odlišným způsobem než redaktoři a moderátoři Radiožurnálu. Vedle přípravy zpravodajských relací totiž každý týden připravují vlastní autorský pořad, jmenujme například zprávařku Moniku Vrchotovou (*Svět podle Moniky*), redaktora Václava Komárka (*Krimi Impulsy*) nebo editora Alana Hejmu (*Zpravodajský souhrn Alana Hejmy*). Na Radiožurnálu podobné pořady neslyšíme. Lucie Výborná (*Host Lucie Výborné*) není redaktorka, ale zkušená moderátorka. Pavel Maurer (*Glosa Pavla Maurera*) rovněž nepůsobí jako redaktor, ale uznávaný gastronom. Redaktoři nebo moderátoři Radiožurnálu nepřipravují vlastní autorské pořady. Většinou zpovídají pozvaného hosta ve studiu nebo točí

rozhovory a reportáže v terénu, které se následně spolu s dalšími příspěvky jejich kolegů vysílají v některém pořadu stanice (např. *Zápisník zahraničních zpravodajů, Experiment*). Redaktoři ale vstupují do vysílání také prostřednictvím natočených reportáží, živých vstupů a telefonických nebo studiových rozhovorů s moderátorem, kterých slyšíme ve srovnání s Rádiem Impuls v jedné vysílací hodině mnohem víc.

Z přehledu samostatných a složených pořadů zkoumaných stanic vyplynulo, že Rádio Impuls vysílá o dost více pořadů než Radiožurnál, obzvláště v ranním vysílání. Tyto pořady ovšem nejsou dlouhé, jejich stopáž se pohybuje okolo dvou minut. Radiožurnál vysílá méně pořadů než Rádio Impuls, jejich délka je většinou okolo hodiny. Ve srovnání s bakalářskou prací Rádio Impuls přestalo vysílat několik pořadů (např. *Rada pro dnešní den, Kauza dne, Buďte fit s Petrem Havlíčkem, Koulař Rádia Impuls, Televizní chvilka Alexandra Hemaly*) a mnoho nových do vysílání zařadilo (např. *Krimi Impulsy, Tři Impulsy na tělo, Muž na radnici, Muž na síti, Pošta Saši Hemaly, Retro Impulsy, Svět podle Moniky, Úsměv prosím!*). Radiožurnál přestal od dopsání mé bakalářské práce vysílat pouze *Encyklopedii Radiožurnálu* a do programu nově zařadil *Experiment*. Na obou stanicích došlo za ty tři roky k výměnám moderátorů, na Rádiu Impuls ke změnám několika sloganů, na Radiožurnálu ke změnám vysílacích časů několika pořadů a bloků.

V bakalářské práci jsem dospěla k závěru, že Rádio Impuls zapojuje posluchače do svého vysílání častěji než Radiožurnál.⁸¹ Tento rozdíl je slyšitelný i o tři roky později a za tu dobu se ještě zvětšil. Radiožurnál posluchače zapojuje především prostřednictvím soutěží, které jsou součástí několika bloků a samostatných magazínů. Soutěží Radiožurnál vysílá víc, většinou se ale jedná pouze o odpovědi na otázky vycházející z odvysílané reportáže. Posluchači mohou rovněž prostřednictvím formuláře na internetových stránkách, emailem nebo na Facebooku pokládat své dotazy hostům pořadů *Host Lucie Výborné, Večerní host Radiožurnálu, Host Radiožurnálu*. Posluchači Rádia Impuls se mohou účastnit dvou soutěží, jedna se vysílá v bloku *Haló, tady Impulsovi*, další v bloku *Fanda a jeho česká banda*. Hostům uvedených bloků mohou

---

⁸¹ DOLEJŠOVÁ, Kristýna. *Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. Bakalářská práce. s. 28.

také klást své dotazy prostřednictvím SMS zprávy nebo Facebooku stanice. Kromě toho jsou ale na začátku každé vysílací hodiny v rámci *Tématu dne* odvysílány telefonické odpovědi posluchačů na určitou anketní otázku. Nově se mohou posluchači zapojit do pořadu *Úsměv, prosím!*, jehož obsah nepochybně spoluvytvářejí.

Dalším rozdílem mezi sledovanými stanicemi je vysílání nepravidelných pořadů, přímých přenosů a speciálních vysílání. Radiožurnál vysílá několik nepravidelných pořadů, které se v programu stanice objevují z různých důvodů občasně. Rádio Impuls nepravidelné pořady nevysílá. Přímé přenosy Radiožurnál vysílá například z významných událostí (např. pietní akt u budovy Českého rozhlasu), sportovních utkání (např. zápas Evropské fotbalové ligy, ve kterém se utká český fotbalový klub) nebo z předvolebních debat. Rádio Impuls posluchačům v přímém přenosu zprostředkovává pouze hudební akce (např. koncert kapely Elán na střeše budovy Rádía Impuls nebo koncert skupiny Mirai z hudebního festivalu Benátská! s Impulsem). Ve vysílání Radiožurnálu můžeme rovněž slyšet přímé přenosy hudebních akcí (např. Koncert 68'), ale jde spíše o výjimky. Hudební akce se totiž živě vysílají většinou na jiných stanicích Českého rozhlasu. Speciální vysílání týkající se mimořádných nebo významných dějinných událostí se objevuje na obou sledovaných stanicích. Způsob se ovšem liší. Rádio Impuls své vysílání v takovém případě přizpůsobuje, zatímco Radiožurnál ho zcela podřizuje.

Vedle mluveného slova je součástí vysílání obou stanic hudba, která má ovšem na každé z nich jinou roli. Pro Rádio Impuls je hudba, zejména české písničky, nezbytnou součástí vysílání. Výše jsem zmínila živé přenosy z hudebních akcí nebo nemoderované bloky složené výhradně z české hudby a zpravodajských relací. Ve vysílání Radiožurnálu slouží hudba k tomu, aby si posluchači během ní odpočinuli od složitých témat a aby pracovníci stanice mohli zatím připravit další aktuální informace.

5 Zpravodajství

Zpravodajství představuje pro Radiožurnál a Rádio Impuls podstatnou složku jejich vysílání. Obě stanice vysílají různé typy zpravodajských relací, které jsou tvořeny klasickou monologickou zprávou, ale i dalšími žánrovými formami.

5.1 Zpravodajství na Radiožurnálu

Zpravodajství tvoří jednu z hlavních programových dominant Radiožurnálu. Jeho slogan zní „*Víme, co se děje*.“⁸² Zpravodajské relace se vysílají v průběhu celého dne a celé noci ve čtvrt nebo půl hodinovém intervalu. Nejen jejich frekvence, ale také název, typ, stopáž, rozsah zpravodajského záběru a využití zpravodajských žánrů závisí na části dne, ve které se vysílají.

V souvislosti s tzv. poslechovou špičkou Radiožurnál od 5.00 do 9.00 hodin vysílá zpravodajskou relaci každých patnáct minut. „*Zejména do ranní poslechové špičky se obvykle zařazuje největší počet zpravodajských relací, které se vysílají i se čtvrt hodinovou frekvencí*.“⁸³ Po zbytek dne a v noci se pak zpravodajská relace vysílá každých třicet minut.

Maršík uvádí, že rozhlasové stanice využívají několik typů zpravodajských relací – hlavní zpravodajské relace, zprávy, tzv. účelové zpravodajství a zpravodajské přehledy.⁸⁴ Ve vysílání Radiožurnálu se objevují všechny uvedené typy.

Ve všední dny v 6.00, 7.00, 8.00, 12.00 a v 18.00 hodin, v sobotu a v neděli v 18.00 hodin stanice vysílá hlavní zpravodajskou relaci s názvem *Hlavní zprávy*. „*Od ostatních typů zpravodajských relací se odlišují zejména délkou, šíří zpravodajského záběru a rozmanitějším žánrovým spektrem*.“⁸⁵ *Hlavní zprávy* mají stopáž šest až deset

---

⁸² Slogan má několik podob, například „*Víme, co se děje právě teď*“, „*Víme, co se děje u Vás*“, „*Víme, co se děje ve světě*“, „*Víme, co se děje v České republice*.“

⁸³ MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 63.

⁸⁴ Tamtéž, s. 69–72.

⁸⁵ Tamtéž, s. 70.

minut a jejich rozsah se pohybuje zhruba okolo osmi zpráv.⁸⁶ Vzhledem k tomu, že stopáž *Hlavních zpráv* je delší než u ostatních zpravodajských relací v celou hodinu, zaznívají v ní zprávy, které by se do *Zpráv* nevešly.⁸⁷ Poslednímu zmíněnému rozdílu mezi hlavní zpravodajskou relací a jinými typy se budu podrobně věnovat v podkapitole 5.1.1 Žánrové formy zpravodajství. Ve všední dny se po hlavní zpravodajské relaci vysílá publicistika *Hlavní zprávy – rozhovory, komentáře*. Moderátoři hlavní zpravodajské relace na ni odkazují například větou: „*Téma probereme podrobněji v publicistice.*“ Po skončení *Hlavních zpráv* předávají slovo autorovi publicistiky například takto: „*To byly Hlavní zprávy. Teď publicistika a Tomáš Pavlíček.*“

V ostatní časy⁸⁸ stanice vysílá další typ zpravodajské relace – zprávy, které mají na Radiožurnálu stejnojmenný název – *Zprávy*. „*Jejich úkolem je poskytnout posluchačům v krátkém časovém intervalu (...) maximum nejdůležitějších informací o aktuálním dění v rozsahu od tří do devíti zpráv.*“⁸⁹ Z výše uvedeného vyplývá, že na rozdíl od hlavní zpravodajské relace mají *Zprávy* kratší stopáž, zhruba dvě minuty až šest minut. Jejich délka se samozřejmě odráží v počtu zpráv, které mohou být do relace zařazeny. *Zprávy* proto tvoří opravdu nejdůležitější události posledních hodin. Kratší stopáž se projevuje také v méně rozmanitém žánrovém spektru, viz podkapitola 5.1.1 Žánrové formy zpravodajství.⁹⁰

Oba uvedené typy relací – *Zprávy* a *Hlavní zprávy*, mají stejnou skladbu. Začínají zprávami o aktuálním dění u nás, následují nejdůležitější zahraniční události, informace ze sportu a v závěru zaznívá dopravní a meteorologické zpravodajství, někdy i energetické zpravodajství.

Zprávy v celou hodinu a *Hlavní zprávy* nemoderuje pouze moderátor zpráv, jehož

---

⁸⁶ Do tohoto počtu nepočítám dopravní, meteorologické a energetické zpravodajství, protože počet sdělovaných informací se liší relací od relace.

⁸⁷ Například zpráva o stavbě společného vodovodu sedmi obcí na Benešovsku, viz ukázka níže.

⁸⁸ Ve všední dny například v 5.00, 5.15, 5.30, 5.45, 6.15, 6.30, 6.45, 7.15, 7.30, 7.45, 8.15, 8.30, 8.45, 9.00 a v 9.30 hodin, od 10.00 do 11.30 hodin vždy v celou hodinu a 30. minutu, od 12.30 do 17.30 hodin vždy v celou hodinu a 30. minutu, od 18.30 do 4.30 hodin vždy v celou hodinu a 30. minutu.

⁸⁹ MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 71.

⁹⁰ Obzvlášť ve *Zprávách* vysílaných 15., 30. a 45. minutu v hodině.

jméno slyšíme na začátku zpravodajské relace, ale také sportovní redaktori a redaktori *Zelené vlny*, kteří se v rámci své redakce v moderování dané části zpravodajské relace střídají. Redaktor *Zelené vlny* není během zpravodajské relace přítomný ve studiu, protože *Zelená vlna* se vysílá centrálně z Národního dopravního informačního centra v Ostravě (NDIC). Sportovní část zpravodajské relace se vysílá ze studia Radiožurnálu, a proto sportovní redaktor stojí hned vedle zprávaře. Není ale ve studiu přítomný celou dobu. Přichází krátce před sportovní částí a po jejím přečtení zase odchází. V ranní poslechové špičce připravuje a interpretuje také předpověď počasí někdo jiný než první část zpravodajské relace s informacemi o aktuálním dění u nás i ve světě. Posluchači tak mohou během jedné zpravodajské relace slyšet několik hlasů.

Radiožurnál poskytuje posluchačům i tzv. účelové zpravodajství. Maršík takto označuje servis praktických informací – dopravní, meteorologické, policejní a energetické zpravodajství, informace o znečištění ovzduší, splavnosti řek nebo přesném čase.⁹¹

Informace o dopravě, na Radiožurnálu označované jako *Zelená vlna*, jsou součástí každé zpravodajské relace. Slogan *Zelené vlny* zní „*Známe lepší cestu.*“ V době, kdy jsem psala bakalářskou práci, zněl „*Víme, co je před Vámi.*“⁹² „*24 hodin denně pro vás připravujeme spolehlivé dopravní zpravodajství. Sdílíme systém s Národním dopravním informačním centrem (NDIC) i policií. Monitorujeme data o provozu, víme o kolonách a zdrženích. Na dálnice i silnice vidíme kamerami. Kam nedohlédnou objektivy, tam spěchá naše motohlídka. A nejaktuálnější informace z cest voláte přímo vy – do nonstop call centra na bezplatnou linku: 800 553 553.*“⁹³ Obsah dopravní relace tvoří i řidiči, kteří mohou zavolat ze svých cest na výše uvedenou bezplatnou linku a nahlásit nehodu, kolonu, uzavírku, silný vítr, odstavené vozidlo nebo jinou dopravní komplikaci, již byli svědkem. Volat mohou jak Zpravodajové *Zelené vlny*, tedy řidiči, kteří se registrovali⁹⁴,

---

⁹¹ MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 71-72.

⁹² DOLEJŠOVÁ, Kristýna. *Rozdílly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. Bakalářská práce, s. 30.

⁹³ Kdy vysíláme | *Zelená vlna*. *Zelená vlna – dopravní informace* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-10-13]. Dostupné z: <https://www.rozhlas.cz/zelenavlna/kdyvysilame/>.

⁹⁴ Registraci do Klubu Zpravodajů získávají různé výhody.

tak i neregistrovaní řidiči. Jejich výpověď doplňují moderátoři dopravní relace například informací o tom, jaké je aktuální zdržení, kudy vede objízdná trasa a zda se vůbec objíždět kolonu vyplatí. *Zelená vlna* se mnohdy vysílá i mimo zpravodajskou relaci, proto končí pokaždé slovy: „*Další Zelená vlna nejpozději za půl hodiny*“ nebo „*Další Zelená vlna nejpozději za čtvrt hodiny*.“ Dopravní zpravodajství Radiožurnál zařazuje do vysílání mimo zpravodajskou relaci ze dvou důvodů. O mimořádné události, například o autě v protisměru nebo nebezpečném chodci na silnici, se posluchači musejí dozvědět okamžitě. Moderátoři proudového vysílání někdy sami v rámci svého vstupu posluchačům sdělují aktuální dopravní komplikaci, aniž by byla *Zelená vlna* do vysílání zařazena mimořádně, viz podkapitola 6.1 Moderátorské vstupy na Radiožurnálu. *Zelená vlna* se vysílá samostatně také v dopravní špičce, tedy v pátek a v neděli odpoledne od 15.00 do 19.00 hodin.

Meteorologické zpravodajství je rovněž součástí každé zpravodajské relace, mimo ni ale nezaznívá. Posluchači se dozvídají podrobné informace o oblačnosti, srážkách, větru nebo teplotách vzduchu. Sdělované údaje jsou upřesněny časově i teritoriálně. V ranním vysílání zaznívá také vyjádření meteorologa, který sděluje podrobnou informaci například o rychlosti a směru větru. Ráno se posluchači v předpovědi počasí dozvídají o teplotním rekordu, který v daném dni padl v Klementinu. Meteorologické zpravodajství je povětšinou zařazováno na konec zpravodajské relace, někdy po něm ale následuje ještě informace o energetické situaci. Další servisní informaci – přesný čas, moderátor sděluje několikrát za hodinu, například vždy před zpravodajskou relací.

Zpravodajské přehledy jsou posledním typem zpravodajských relací, které Maršík popisuje. Patří mezi ně například zpravodajské relace, které posluchače informují o nejdůležitějších událostech z uplynulého období dne, nebo přehledy denního tisku.⁹⁵ Součástí ranního vysílání Radiožurnálu je přehled domácího tisku s názvem *Dnešní noviny*. Jiří Chum nebo Vladimír Kroc⁹⁶ ve spolupráci s domácí redakcí přináší posluchačům stručný přehled o tom, jakým tématům se věnuje tisk, například Hospodářské noviny, Právo, Lidové noviny, regionální Deník, Mladá Fronta DNES nebo týdeník Euro. Vybrané články moderátor nejprve shrne několika větami, aby se

---

⁹⁵ MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 72.

⁹⁶ Jiří Chum moderuje přehled denního tisku ve všední dny, Vladimír Kroc o víkendu.

posluchači o každém z nich dozvěděli základní informace, aniž by ho museli číst. Mluvený projev moderátora je přitom podbarvován hudbou, kterou posluchači znají z titulkových vět zpravodajských relací. Jedno z témat následně moderátor nastíní, a poté předá slovo redaktorovi, který přišel do studia s podrobnostmi. I když se přehled vysílá během rána čtyřikrát, nejedná se o reprízu. V každé vysílací hodině zaznívá jiný přehled témat denního tisku. Pokud se přece jen některé z nich opakuje, neopakuje se doslova, ale je o něm informováno podrobněji. Ve večerním vysílání zase zaznívá *Sportovní přehled*, souhrn nejdůležitějších sportovních událostí daného dne, se kterými přichází do studia redaktor sportovní redakce. Zpravodajské přehledy slyšíme také v magazínu *Stretnutie*. Týkají se aktuálního dění na Slovensku a vysílají se ve slovenštině.

Příspěvky do zpravodajských relací připravují desítky redaktorů z domácích, zahraničních, sportovní, dopravní, ekonomické a kulturní redakce Radiožurnálu, deset zahraničních zpravodajů Českého rozhlasu, případně zvláštní zpravodajové a spolupracovníci.

5.1.1 Žánrové formy zpravodajství

Maršík podotýká, že ve zpravodajských relacích slyšíme nejen klasickou monologickou zprávu interpretovanou hlasatelem nebo moderátorem, ale také její další typy.⁹⁷ „Tradiční hlasatelský projev je postupně nahrazován personifikovaným zpravodajstvím (zprávy autorsky připravuje a interpretuje redaktor nebo moderátor), ve větší míře než dříve se využívá zvukových materiálů – zpravodajských vstupů, přenosů, reportážních zpráv ap., které zvyšují autentičnost a dokumentárnost zpravodajství.“⁹⁸ V této podkapitole se proto budu věnovat žánrovým formám, které ve svých zpravodajských relacích Radiožurnál využívá.

Jak již bylo uvedeno výše, Radiožurnál vysílá zpravodajské relace povětšinou dvakrát za hodinu. Stopáž zpravodajské relace v celou hodinu je pět až deset minut, v závislosti na jejím typu.⁹⁹ Délka zpravodajských relací vysílaných v půl je zhruba tři

---

⁹⁷ MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 68.

⁹⁸ Tamtéž, s. 63.

⁹⁹ Hlavní zpravodajské relace jsou delší než zprávy.

minuty. V čase mezi 5.00 až 9.00 hodin stanice vysílá zpravodajské relace i 15. a 45. minutu v hodině, které jsou ještě kratší než zpravodajská relace vysílaná 30. minutu. Vzhledem k odlišné stopáži se liší rozmanitost využívaných žánrových forem.

Zprávy v celou hodinu a Hlavní zprávy začínají vždy krátkým přehledem nejdůležitějších zpráv tzv. headliney. Headline budu dále v této práci označovat jako flešovou zprávu. „Přináší první nejstručnější informaci o nějaké významné události. Často je tvořena jen několika slovy, jednou větou, v níž je obsaženo vše, co je v události nové a podstatné. V rozhlasovém zpravodajství se uplatňují nejčastěji flešové zprávy před hlavními zpravodajskými relacemi jako titulky následujících podrobnějších zpráv (headline).¹⁰⁰ Flešové zprávy na Radiožurnálu tvoří stručná informace o nejdůležitější události z domova, ze zahraničí, sportu a také informace o aktuální dopravní komplikaci a předpovědi počasí.

Ukázka z vysílání:¹⁰¹

30. 9. 2018, 10:00:04–10:00:37; M: Vladimír Kroc, Z: Kateřina Causidisová

(zvuková grafika)

M: *Radiožurnál. Je deset hodin.*

(zvuková grafika)

M: *Zprávy má Kateřina Causidisová.*

Z: *Zemětřesení v Indonésii má podle nové bilance osm set třicet dva obětí. Vysoká pokuta hrozí lidem, kteří si zajdou na houby do vojenského výcvikového prostoru Libavá. Fotbalisté Dukly v lize podruhé bodovali, remizovali se Zlínem. Na dálnici D5 směrem z Prahy na Plzeň je na třináctém kilometru omezení. A dnes bude většinou jasno. Teploty do osmnácti stupňů.*

(zvuková grafika)

(zpravodajská relace)

Ve *Zprávách* vysílaných v celou hodinu a v *Hlavních zprávách* převažuje nad klasickou monologickou zprávou zpravodajské vystoupení a tzv. skládačka.

¹⁰⁰ MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 68.

¹⁰¹ Seznam použitých znamének najdete v příloze č. 3.

Podle Maršíka zpravodajským vystoupením označujeme „*druh rozhlasové zprávy, která poskytuje posluchači informaci o události prostřednictvím kompetentní nebo nějak zainteresované osoby (např. tiskového mluvčího, politika), jež je o tuto informaci požádána. Kvalifikovanost této osoby zvyšuje věrohodnost informační hodnoty této žánrové formy.*“¹⁰² Ve zkoumaných relacích byla všechna zpravodajská vystoupení odvysílána ze záznamu. K aktuálním událostem se v nich kromě zmíněných politiků a mluvčích vyjadřovali například odborníci, sportovci nebo předsedové různých klubů a asociací.

Ukázka z vysílání:

19. 9. 2018, 15:00:42–15:01:23; Z: Kateřina Causidisová; ZV: Gabriela Pokorná

Z: *Policie v Ostravě obvinila dalšího muže, kterého podezírá z šíření nebezpečných syntetických drog. Celkový počet obviněných se tak zvýšil na devět. Smrtící droga má na svém kontě dva lidské životy. Kriminalisté zajistili i další dvě desítky balení syntetických drog, upřesnila krajská policejní mluvčí Gabriela Pokorná. Tentokrát byly zabaleny ve stříbrných a bílých sáčkích s označením SUNSET a WEMBLEY a s nápisy převážně v polštině.*

ZV: *Celkově, tedy od počátku kauzy, máme zajištěno zhruba sto padesát kusů. Co se týče nové látky, můžeme potvrdit, že jde o syntetické kanabinoidy, a opět varujeme veřejnost před užitím těchto látek.*

Zmínila jsem, že Radiožurnál využívá také tzv. skládačku. V rozhlasové teorii zatím není pro tuto žánrovou formu termín, proto používám označení běžně užívané v rozhlasové praxi. Živě moderovaná zpravodajská relace je v tomto případě doplněna příspěvkem ze záznamu, který do vysílání připravil, resp. poskládal redaktor, reportér nebo zahraniční zpravodaj Českého rozhlasu. Tzv. skládačku tvoří úryvky vyjádření zainteresovaných nebo kompetentních osob, které se týkají určité problematiky. Autor příspěvku je získal například z tiskových konferencí nebo o ně dotyčné osoby sám požádal. Shromážděný materiál následně sestřihává a pospojuje tzv. spojovák, které sám

---

¹⁰² MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 68.

namluví, aby zajistil výslednou celistvost příspěvku.

Ukázka z vysílání:

7. 9. 2018, 18:06:07–18:07:02; Z: Jana Gulda, R: Marie Veselá; V1: Marie Šimáčková, V2: Jan Rýdl

Z: *Sedm obcí na Benešovsku vybuduje kvůli suchu a poloprázdným studním společný vodovod. Za dva roky začnou čerpat vodu ze Želivky. Do projektu je zapojený taky Ostředek, kde si lidi desítky let stěžují na slanou vodu, za kterou může solení dálnice v zimě.*

R: *Problémy se slanou vodou mají lidé z Ostředku téměř třicet let. Ludmila Šimáčková kvůli tomu vozí vodu na vaření a pití ze studánky.*

V1: *Jináč ji používáme pouze jako užitkovou.*

R: *Stavbu společného vodovodu umožní peníze z eurofondu. Ostředku na něj ale skoro sedm milionů korun přispěje taky Ředitelství silnic a dálnic. Za slanou vodu v místních studnách totiž můžou právě silničáři, uznává jejich mluvčí Jan Rýdl.*

V2: *Tato skutečnost je dána do souvislosti s provozem dálnice D1, respektive se zimní údržbou, což znamená solení. V úseku právě kolem kilometru 34.*

R: *Celý projekt společného vodovodu vyjde obce na zhruba dvě stě milionů korun. Z Ostředku Marie Veselá, Radiožurnál.*

Ve výše zmíněných zpravodajských relacích – Zprávy v celou hodinu a Hlavní zprávy, se uplatňuje také klasická monologická zpráva, kterou interpretuje moderátor zpráv. Odvysílána je živě.

Ukázka z vysílání:

28. 9. 2018, 6:02:49–6.03:12; Z: Ondřej Látal

Z: *Slavnostního spuštění se dnes v podvečer dočká orloj na Staroměstském náměstí v Praze. Restaurátoři a technici pracovali od ledna na renovaci apoštolů, astrolábu i nástroje, který je osazený novým pohonem a vzhledově odpovídá stavu z 15. století. Spuštění orloje je naplánované na osmnáct hodin. Symbolicky zároveň zahájí měsíční národní oslavy sta let od vzniku Československa.*

Méně využívanou žánrovou formou ve výše uvedených zpravodajských relacích je zvuková zpráva, která „poskytuje autentické zvukové svědectví přímého účastníka události (prostřednictvím spojové techniky – nejčastěji telefonem). Vysílá se buď živě, nebo ze záznamu, často přímo z místa události. Její síla spočívá v dokumentárnosti, pohotovosti a autentičnosti.“¹⁰³ Radiožurnál ji využívá v *Zelené vlně*, když řidiči volají ze svých cest a telefonicky popisují, co se na silnicích a dálnicích aktuálně děje.

Ukázka z vysílání:

19. 9. 2018, 15:05:01–15:05:23; MZV, ZZV

MZV: A kolona by mohla překvapit taky na Jižní spojce směrem na Barrandovský most. Před sjezdem na Brno do Spořilovské ulice je nehoda.

ZZV: Jsou v pravém pruhu dvě auta, jedno nákladní a jedna dodávka a už se začínají tvořit pěkný kolony, už to pěkně poskakuje.

MZV: V koloně se zastavíte už na Lanovém mostě, pro osobní auta je to na patnáct minut, pro kamiony to bude delší.

Vedle *Zpráv* v celou hodinu a *Hlavních zpráv* Radiožurnál vysílá *Zprávy* také v půl, ráno i ve čtvrt a ve tři čtvrtě. S ohledem na kratší stopáž převládá klasická monologická zpráva, pouze v *Zelené vlně* zaznívá i zvuková zpráva.

Maršík uvádí další žánrové formy – zpravodajský rozhovor, reportážní zprávu, zpravodajský přenos, referát a tečku za zprávami.¹⁰⁴ Ani jednu tuto formu jsem ovšem ve sledovaných relacích nezaznamenala. Nevylučuji, že je stanice nevyužívá. Nepatří ovšem na rozdíl od výše zmíněných a rozebraných žánrových forem mezi ty nejčastější. Na závěr zmíním ještě jednu zajímavou žánrovou formu. Ve zprávě o smrti propagátora kosmonautiky, spisovatele a novináře Pavla Toufara zazněla ukázka z vysílání – zvukový archivní snímek z pořadu *Host Lucie Výborné*.

¹⁰³ MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 68.

¹⁰⁴ Tamtéž, 68–69.

Ukázka z vysílání:

26. 9. 2018, 23:00:41–23:01:19; Z: Richard Jandovský

Z: *Po těžké nemoci zemřel propagátor kosmonautiky, spisovatel a novinář Pavel Toufar. Bylo mu sedmdesát let. Informoval o tom server Aktuálně.cz s odkazem na zdroje blízké rodině. Toufar o kosmonautice často mluvil i ve vysílání Radiožurnálu, letos na jaře třeba o tom, proč se do vesmíru dostal Vladimír Remek. (Úryvek z pořadu Host Lucie Výborné ze dne 2. 3. 2018)*

5.2 Zpravodajství na Rádiu Impuls

Rádio Impuls sice není na rozdíl od Radiožurnálu zpravodajsko-publicistická stanice, přesto zpravodajství tvoří důležitou součást jeho vysílání. Interval zpravodajských relací činí třicet nebo šedesát minut. Stejně jako v případě Radiožurnálu, i zpravodajské relace Rádía Impuls se liší kromě frekvence také typem, názvem, stopáží, rozsahem zpravodajského záběru a využitím zpravodajských žánrů v závislosti na části dne, ve které se vysílají. Rádio Impuls nevyužívá všechny typy zpravodajských relací, které popsal Maršík (viz výše).

Většinu dne a po celou noc se zpravodajské relace vysílají pouze v celou hodinu, vyjma ranního vysílání. Když jsem psala bakalářskou práci, Rádio Impuls vysílalo dvě hlavní zpravodajské relace – *Sedm minut v sedm* v 7.00 hodin a *Polední speciál* v poledne. Jejich stopáž byla cca sedm minut.¹⁰⁵ *Sedm minut v sedm* zůstalo, ostatní zpravodajské relace ale nyní stanice vysílá pod názvem *Zprávy Rádía Impuls*. Odpovídají tak druhému typu zpravodajských relací – zprávám, jak je popisuje Maršík, viz strana 54 této diplomové práce. Jejich stopáž se pohybuje okolo tří až pěti minut, rozsah je zhruba pět zpráv.

Vraťme se ale ještě k jediné hlavní a zároveň nejdelší zpravodajské relaci, kterou Rádio Impuls vysílá. Posluchači se během ní od moderátorky nebo moderátora zpráv dozvídají informace o aktuálním dění u nás a v zahraničí. Editor zpravodajství

---

¹⁰⁵ DOLEJŠOVÁ, Kristýna. *Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. 86 s. Bakalářská práce. s. 31.

v ní několika větami sděluje, jaké události bude stanice v průběhu dne sledovat a kdo bude hostem *Tří Impulsů na tělo*.

Pouze ve všední dny od 5.00 do 9.00 hodin a o víkendu od 5.00 do 10.00 hodin Rádio Impuls vysílá okolo 30. minuty *Zprávy jednou větou*. Jak už název napovídá, stopáž této zpravodajské relace je velmi krátká, pohybuje se okolo půl minuty.

Skladba zpravodajských relací není pokaždé stejná. Například tzv. účelové zpravodajství jako informace z dopravy *Doprava 007* a předpověď počasí jsou součástí zpravodajských relací nepravidelně, protože se vysílají především samostatně.

Doprava 007 se vysílá ve všední dny okolo patnácté a čtyřicáté páté minuty, záleží ale samozřejmě na aktuální dopravní situaci. Mimořádně důležitou informaci Rádio Impuls zařazuje okamžitě, například pokud někde hoří auto, o čemž se posluchači nemohou dozvědět až za dvacet minut. V dopravní špičce v neděli odpoledne a navečer slyšíme *Dopravu 007* i ve čtvrt, jinak o víkendu zaznívá pouze okolo čtyřicáté páté minuty. Interpretují ji sami moderátoři, vyjma ranního vysílání, kdy ji moderuje Marek Malášek. Do *Dopravy 007* se aktivně zapojují sami řidiči, kteří přímo ze svých cest poskytují jako agenti 007 informace o aktuálním dění na českých silnicích a dálnicích. V případě nehod, kolon, uzavírek, policejních hlídek, překážek na silnici, husté mlhy a dalších dopravních komplikací volají na telefonní číslo 605 222 007 nebo tyto údaje zaznamenávají do mobilní aplikace Waze jako členové týmu Ráááádia Impuls. Informace z dopravy zaznívají ve zpravodajské relaci pouze v případě, že jde o mimořádnou dopravní situaci, nebo v noci, kdy se dopravní relace nevysílá.

Meteorologické zpravodajství *Počasí* zaznívá rovněž samostatně. Vysílá se vždy okolo 30. minuty v hodině a interpretují ho sami moderátoři. Kromě předpovědi počasí moderátoři také čtou SMS zprávy posluchačů, případně některému z nich zavolají a ve vysílání s ním vedou telefonický rozhovor. I během soutěží se moderátoři volajících ptají, jaké mají počasí. Meteorologické zpravodajství pojímají někteří moderátoři originálně, například Ivo Apfel ho veršuje. Pokud informace o počasí zaznívají ve zpravodajské relaci, interpretuje je zprávař a mnohdy je jejich součástí také vyjádření meteorologa, které jinak v *Počasí* neslyšíme. V zimě Rádio Impuls v rámci *Počasí* vysílá *Sněhový servis*, ve kterém posluchače informuje o českých sjezdovkách, tzn. které jsou otevřené, kolik mají kilometrů a kolik na nich napadlo sněhu.

V případě mimořádné události přichází moderátor nebo moderátorka zpráv do studia a po zvukové grafice „*Dřív než ostatní*“ posluchačům tuto mimořádnou událost sděluje. Tato tři slova jsou zároveň sloganem zpravodajství na Rádiu Impuls.

Další tzv. účelové zpravodajství, jako je údaj o přesném čase, zaznívá v průběhu vysílání, kupříkladu před zpravodajskou relací.

Zmínila jsem, že se ve vysílání Rádia Impuls neobjevují všechny typy relací, jak je popisuje Maršík. Dříve v ranním vysílání od pondělí do pátku zazníval přehled denního tisku, který připravoval Honza Daněk. Témata vybíral např. z Mladé fronty DNES, iDnes.cz nebo ze společenských týdeníků Rytmus života a Pestrý svět. Momentálně ale stanice tento přehled nevysílá. Přehled zpráv z regionů zaznívá ve zpravodajské relaci ve 13.00 a 17.00 hodin.

Příspěvky do zpravodajských relací připravuje několik redaktorů, reportérů, krajánků a zahraničních zpravodajů.

5.2.1 Žánrové formy zpravodajství

Výše jsem rozebrala typy zpravodajských relací, které Rádio Impuls vysílá. Nyní se budu věnovat žánrovým formám, které jsou v nich využity.

Zprávy Rádia Impuls začínají vždy flešovými zprávami¹⁰⁶, které mnohdy obsahují pouze pár vět o počasí. V další části zpravodajské relace už ale informace o počasí nezaznívají. Pokud ve flešových zprávách slyšíme kromě předpovědi počasí další titulkové věty, jedná se povětšinou o události z domova, výjimečně z dopravy, kterým se následně zprávař věnuje ve zpravodajské relaci.

Ukázka z vysílání:

30. 9. 2018, 10:00:04–10:00:16; Z: Petr Kozák

SH: *Je deset hodin. Posloucháte Zprávy Rádia Impuls.*

Z: *Obloha nabídne většinou jasno. Nejvyšší teploty čtrnáct až osmnáct stupňů.*

Příjemné dopoledne přeje Petr Kozák.

(zpravodajská relace)

Ve *Zprávách Rádia Impuls* převažuje klasická monologická zpráva. Interpretuje

---

¹⁰⁶ Opět vyjma páteční zpravodajské relace v 18.00 hodin.

ji moderátor nebo moderátorka zpráv. Zpravodajské relace se většinou vysílají živě, pouze během noci od 21.00 do 5.00 hodin se vysílají ze záznamu, protože je moderátoři zpráv nahrávají předem.

Ukázka z vysílání:

28. 9. 2018, 6:03:00–6:03:28; Z: Monika Vrchotová

Z: Nizozemská policie zabránila rozsáhlému teroristickému útoku. Zatkla sedm mužů, kteří při něm chtěli použít vesty s výbušninami, samopaly a nálož v autě. Čtyřiatřicetiletý muž s iráckými kořeny, který údajně stál v čele teroristické buňky, chtěl zaútočit na významnou akci v Nizozemsku. Zadržným sedmi mužům je jednadvacet až čtyřiatřicet let. Tři z nich včetně údajného lídra v minulosti odsoudili za pokus přidat se k extremistickým organizacím působícím v zahraničí.

Ve zkoumaných *Zprávách Rádia Impuls* se vedle klasické monologické zprávy objevily další tři žánrové formy – tzv. skládačka, zpravodajské vystoupení a ukázka z vysílání. V každé z nich zazněla alespoň jedna z těchto typů zpráv.

V případě tzv. skládačky se posluchači dozvídají od redaktorů nebo dalších spolupracovníků stanice¹⁰⁷ podrobnosti k aktuálnímu dění, které nejprve krátce uvede moderátor nebo moderátorka zpráv. Buď v ní slyšíme pouze hlas jejího autora, který k události sděluje další informace, nebo je její součástí i výrok zainteresované osoby. Odvysílána je ze záznamu.

---

¹⁰⁷ Například redaktori Mladé Fronty DNES.

Ukázka z vysílání:

11. 9. 2018, 11:00:53–11.01:47; Z: Monika Vrchotová, S: Michal Švehlík

MZ: *Jaroslav Faltýnek znovu kandiduje do městského zastupitelstva v Prostějově. Druhý muž hnutí ANO se tak rozhodl, přestože s docházkou na jednání nejvyššího orgánu města má velké problémy. Za uplynulé čtyři roky byl pouze na třech z dvaatřiceti zastupitelstev do konce. Z osmi odešel předčasně. Ze zbytku jednadvaceti zasedání se omluvil, nepřišel nebo nehlasoval. Faltýnek je na dvanáctém místě kandidátky ANO v Prostějově.*

S: *„Mrzí mne to a stydím se za svoji malou účast,“ sype si popel na hlavu Faltýnek. Když kandidoval, neuvědomil si prý, že jako šéf poslaneckého klubu, bude muset téměř veškerý čas trávit ve sněmovně. Nyní ho kolegové požádali, aby kandidátku ANO v Prostějově podpořil alespoň na nevolitelném místě. A co když se jako známý politik díky kroužkování do zastupitelstva opět dostane? „Nepředpokládám to,“ reaguje Faltýnek. Michal Švehlík, MF DNES, Prostějov.*

Další žánrovou formou, kterou můžeme ve *Zprávách Rádia Impuls* slyšet, je zpravodajské vystoupení. Moderátoři zpráv nejprve sdělují základní informace o události, poté zaznívá vyjádření kompetentní nebo zainteresované osoby, a na závěr slyšíme ještě doplnění moderátora nebo moderátorky zpráv. K aktuálním událostem se na mikrofon vyjadřují například mluvčí, politici, sportovci, odborníci apod. Zpravodajské vystoupení je odvysíláno ze záznamu.

Ukázka z vysílání:

19. 9. 2018, 15:01:21–15:02:23; Z: Jiřina Součková, ZV: Jana Hujšlová

Z: *Do Česka pomalu, ale jistě dorazí podzimní počasí. Po letních teplotách posledních dnů může teplota klesnout až o 15 stupňů Celsia. Ochlazení má přijít v pátek, kdy nad Českem začne přecházet studená fronta. Řekla nám to Jana Hujšlová z Českého hydrometeorologického ústavu.*

ZV: *Se postupně zatáhne, přidají se přeháňky, nebo i bouřky a také déšť. V sobotu a v neděli už očekáváme maximální teploty jenom kolem sedmnácti stupňů. K tomu bude hodně oblačnosti a na většině území bude pršet.*

Z: *Déšť můžeme čekat hlavně v jihozápadní polovině Česka. V dalším týdnu klesne rtuť teploměru ještě níž. Maxima jenom ke třinácti stupňům.*

Nejednou jsem také ve vysílání zaznamenala ukázkou z vlastního vysílání, která tvořila podstatnou část zprávy.

Ukázka z vysílání:

26. 9. 2018, 23:00:57–23.02:00; Z: Markéta Prusková

Z: *Novými pěveckými hvězdami jsou Olga Rumlová a Martin Doležal. Oba si zazpívají 13. října na Českém mejdanu s Impulsem. Před zaplněnou pražskou O2 arénou si stříhnou duet s Michalem Davidem. Vy si teď poslechněte, co se dělo ve studiu Impulsu během finálového kola.*

(Ukázka z vysílání bloku Dopoledne s dobrým Korcem ze dne 26. září 2018)

Ve Zprávách jednou větou, které se vysílají ve všední dny v 5.30, 6.30, 7.30 a v 8.30 hodin, o víkendu v 5.30, 6.30, 7.30, 8.30 a v 9.30 hodin a v pátečních Zprávách Rádia Impuls v 18.00 hodin je vzhledem ke krátké stopáži využita pouze klasická monologická zpráva.

V tzv. účelovém zpravodajství, konkrétně v dopravním a meteorologickém zpravodajství, které stanice vysílá většinou samostatně, slyšíme vedle klasické

monologické zprávy i zvukovou zprávu. V *Dopravě 007* je vysílána ze záznamu, protože je nutné telefonáty posluchačů ověřit, v *Počasi* je vysílána živě. V obou případech posluchači popisují, co se kolem nich děje. V *Dopravě 007* volají aktuální překážky na silnici a líčí způsobené komplikace. V *Počasi* dostávají prostor pohovořit o tom, jestli u nich prší, sněží, fouká vítr nebo svítí slunce.

Ukázka z vysílání:

1. 9. 2018 13:31:29–13:32:36; M: Jan Benešovský, P: Radek

M: *Dešťové zpravodajství v tuto chvíli pokračuje na jižním Plzeňku u Přeštic v osadě Šeříků. Na lince je Radek z Meteotýmu Rádia Impuls. Radku, prší?*

P: *Srdečně zdravím všechny Impulsáky, šťastně mohu prohlásit, že prší.*

M: *(citoslovce nadšení)*

P: *Začalo, když budu teda úplně přesnej, včera už k večeru, s přestávkama v noci a cirka tak od půl osmý takový krásný zahrádkářský deštík, po kterém jsme toužili už asi od konce května.*

M: *Ano.*

P: *Akorát teplota teda spadla na 12 stupňů, ale nevadí, poradili jsme si. Po třech a půl měsících jsme taky zatopili v krbkách, děvčata si na to dala hrnec, dělají na tom nádhernej guláš, takže se nám hezky zavlažilo v chatě a mohli jsme si otevřít i studené pivo. Takže nádherná sobota.*

M: *Tak máme kompletní informace. Radku, díky, na slyšenou.*

P: *Z osady šeříků Radek, ahoj!*

M: *Ahoj, ahoj. Zitra zataženo až oblačno, někdy i polojasno. Déšť bude přecházet pomalinku do přeháněk. Teploty dvacet až pětadvacet. V jihozápadní polovině Čech jenom kolem osmnácti.*

Další žánrové formy, které popisuje Maršík¹⁰⁸, jsem ve zkoumaných relacích

¹⁰⁸ MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 68–69.

neslyšela. Stanice je může využívat, ale nepatří mezi ty nejčastější.

5.3 Rozdíly

Ve své bakalářské práci jsem dospěla k následujícím závěrům: zpravodajské relace se na Radiožurnálu vysílají častěji než na Rádiu Impuls, Radiožurnál vysílá více hlavních zpravodajských relací¹⁰⁹, stopáž zpravodajských relací Radiožurnálu je delší, na Rádiu Impuls se na rozdíl od Radiožurnálu nevysílá po hlavních zpravodajských relacích publicistika, dopravní a meteorologické zpravodajství se na Rádiu Impuls vysílá především samostatně a jsou do něj ve velké míře zapojeni posluchači, na Radiožurnálu se informace z dopravy a počasí vysílají především jako součást zpravodajských relací, byť *Zelená vlna* se v případě mimořádných událostí vysílá okamžitě, posluchači jsou zapojeni méně.¹¹⁰

Na rozdíl od samostatných a složených pořadů, kterým jsem se věnovala v předešlé kapitole, nedošlo v případě zpravodajství k tolika změnám. Výše zmíněné závěry bakalářské práce jsou proto platné i pro tuto diplomovou práci, což ovšem neznamená, že mezi stanicemi nelze vysledovat další rozdíly.

Radiožurnál posílil *Zelenou vlnu*, a proto v některých časech dokonce vysílá více dopravních relací než Rádio Impuls. Kupříkladu v dopravní špičce v pátek a v neděli od 15.00 do 19.00 hodin se *Zelená vlna* vysílá ve čtvrt hodinových intervalech. Posluchači ji tak slyší dvakrát jako součást zpravodajské relace a dvakrát samostatně. Rádio Impuls naopak vysílá dopravní zpravodajství především mimo zpravodajskou relaci, a proto slyšíme *Dopravu 007* pouze ve čtvrt a ve tři čtvrtě. Radiožurnál navíc zařazuje do vysílání *Zelenou vlnu* i v případě mimořádných událostí, nejen tedy v uvedené dopravní špičce. Z vysílání obou stanic se posluchači dozvědí informace o aktuální situaci na českých silnicích a dálnicích a předpověď počasí na daný i následující den. Rozdíly jsou ale z hlediska obsahu a formy sdělovaných informací. Například součástí dopravního zpravodajství na Radiožurnálu je i informace o tom, kudy mají řidiči nehodu nebo kolonu objet, kdežto moderátoři Rádía Impuls spíše odkazují na mobilní aplikaci Waze. Až když

---

¹⁰⁹ Rádio Impuls v současné době vysílá pouze jednu hlavní zpravodajskou relaci – *Sedm minut v sedm*, resp. je jediná jako hlavní zpravodajská relace označena, čímž se rozdíl mezi stanicemi ještě prohloubil.

¹¹⁰ DOLEJŠOVÁ, Kristýna. *Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. 86 s. Bakalářská práce. s. 32.

si ji lidé stáhnou a přidají se do Týmu Ráááádia Impuls, zjistí, kudy mohou kolonu objet. Radiožurnál ve svém dopravním zpravodajství nevaruje řidiče před policejními hlídkami, kdežto na Rádiu Impuls řidiči dostávají prostor, aby policejní hlídky nahlásili. Meteorologické zpravodajství Radiožurnálu je obsáhlejší. Pravidelně slyšíme vyjádření meteorologů z různých míst v České republice a posluchači se nedozvídají pouze informace o denních a nočních teplotách, ale například i o síle a směru větru. Moderátoři Rádia Impuls pojmají moderování předpovědi počasí opravdu osobitě, například moderátor Ivo Apfel ji veršuje. Další rozdíly v dopravním a meteorologickém zpravodajství souvisejí se zapojením posluchačů.

Posluchači se telefonicky zapojují do dopravního zpravodajství na obou stanicích a jejich telefonáty jsou po ověření pouštěny ve vysílání. Na obsahu meteorologického zpravodajství se ale posluchači podílejí pouze na Rádiu Impuls. Zasílají SMS zprávy s informací o aktuální teplotě, srážkách, větru atd. Moderátoři je následně během *Počasi* přečtou nebo posluchačům zavolají a ve vysílání s nimi vedou telefonický rozhovor.

Energetické zpravodajství je součástí zpravodajských relací pouze na Radiožurnálu.

Zpravodajskou relaci na Rádiu Impuls interpretuje pouze moderátor nebo moderátorka zpráv, protože dopravní a meteorologické zpravodajství posluchačům sdělují v průběhu vysílání sami moderátoři. Na Radiožurnálu slyšíme během jedné zpravodajské relace několik hlasů, protože ve *Zprávách* v celou hodinu a v *Hlavních zprávách* připravuje a následně i na mikrofon čte sportovní část zpravodajské relace redaktor nebo redaktorka ze sportovní redakce. *Zelená vlna* se vysílá z NIDC v Ostravě, a proto tuto část moderují redaktori *Zelené vlny*. V ranním vysílání čte předpověď počasí ještě jeden člověk.

Zatímco na Rádiu Impuls zaznívá mimořádná zpráva z úst moderátora zpráv, kterému moderátor bloku předává před znělkou „*Dřív než ostatní*“ slovo, na Radiožurnálu slyšíme tuto informaci přímo od moderátora bloku v jeho vstupu.

Zpravodajským relacím v celou hodinu na obou stanicích předcházejí flešové zprávy, jejich obsah se ale liší. Na Radiožurnálu jich je většinou pět, čímž je obsáhnuta celá skladba zpravodajské relace. Tvoří je stručné informace o aktuálním dění u nás, v zahraničí, sportu, dopravě a v počasí. Zprávám na Rádiu Impuls nepředchází pět flešových zpráv. Skladbu zpravodajské relace na rozdíl od Radiožurnálu netvoří

informace o aktuálním dění v České republice, zahraničí, sportu, dopravě a počasí, protože, jak už jsem poznamenala, dopravní a meteorologické zpravodajství zaznívá především samostatně. Flešové zprávy na Rádiu Impuls mnohdy tvoří pouze informace o počasí, ačkoli se jí už většinou zpravodajská relace dál nevěnuje. Pokud vedle předpovědi počasí zazní další informace, skladba zpravodajské relace přesto není obsažena.

Zpravodajské přehledy slyšíme na obou stanicích, i zde jsou ovšem rozdíly. Rádio Impuls už nevysílá přehled denního tisku. Ve zpravodajských relacích můžeme slyšet přehled zpráv z regionů a přehled událostí, které bude stanice daný den sledovat. Radiožurnál vysílá několik zpravodajských přehledů mimo zpravodajskou relaci, například *Dnešní noviny* nebo *Sportovní přehled*. Podobné přehledy můžeme slyšet i ve vysílání pro menšiny.

Zatímco na Radiožurnálu se vysílají všechny zpravodajské relace živě, Rádio Impuls připravuje zprávy vysílané od 21.00 do 5.00 hodin předem a v tyto časy je vysílá ze záznamu.

Nyní k rozdílům, které jsem zaznamenala u žánrových forem zpravodajství. Radiožurnál se snaží využívat spíše jiné žánrové formy než klasickou monologickou zprávu. Zpravodajské relace složené z klasických monologických zpráv, s výjimkou *Zelené vlny*, ve které někdy zaznívá zvuková zpráva, mohou posluchači slyšet pouze v půl, v případě ranního vysílání i ve čtvrt a ve tři čtvrtě. V ostatních časech převažuje jiná žánrová forma, zejména zpravodajské vystoupení a tzv. skládačka. Ve zpravodajských relacích Rádía Impuls naopak převažuje z hlediska žánrových forem klasická monologická zpráva. Na rozdíl od jiných komerčních stanic ale Rádio Impuls využívá ve *Zprávách Rádía Impuls*¹¹¹ i další žánrové formy – zpravodajské vystoupení, tzv. skládačku, ukázkou z vysílání. Alespoň jednu uvedenou žánrovou formu slyšíme během každé relace v celou hodinu. V *Dopravě 007* a *Počasí* zaznívá vedle klasické monologické zprávy zvuková zpráva, prostřednictvím které posluchači ze svých cest hlásí dopravní komplikaci, které jsou svědkem, nebo líčí, jaké je u nich počasí. Radiožurnál naopak využívá zvukovou zprávu pouze během dopravního zpravodajství.

---

¹¹¹ S výjimkou páteční zpravodajské relace v 18.00 hodin.

Pokud je součástí zpravodajské relace na Radiožurnálu ukázka z vysílání, slouží jako zvukový archivní snímek, který zprávu pouze doplňuje. Například součástí zprávy o úmrtí Pavla Toufara byla ukázka z pořadu *Host Lucie Výborné*, jehož byl Toufar hostem. Zpráva o jeho smrti by ale byla součástí zpravodajské relace, i kdyby záznam pořadu nebyl k dispozici. Pro Rádio Impuls jsou naopak ukázky z vysílání podkladem pro tvorbu zpráv. Bez nich by se neodvysílaly. Příkladem je zpráva o vítězích soutěže *Zapívej si na mejdanu*, kterou Rádio Impuls pořádalo před říjnovým koncertem Český mejdan s Impulesem 2018. Ve zpravodajské relaci pak moderátorka zpráv informovala o tom, kdo soutěž vyhrál a následně zazněla ukázka z vysílání, ve které Michal David vyhlašoval vítěze.

6 Moderátorské vstupy

Ve čtvrté kapitole této diplomové práce jsem se zaměřila na programovou skladbu zkoumaných stanic. Došla jsem v ní k závěru, že většina vysílání je rozdělena do několika moderovaných bloků. Role moderátora je v takových blocích klíčová. „*Moderátor je tvůrčí pracovník, který zpravidla spojuje několik tradičních rozhlasových (...) profesí – redaktorskou, hlasatelskou, reportérskou, ale i komentátorskou a částečně také režisérskou a dramaturgickou.*“¹¹²

Moderátor je hlas stanice. „*Pro rozhlasovou stanici je moderátor důležitější než pro audiovizuální médium, protože závisí pouze na hudbě a mluveném slovu.*“¹¹³ Moderátor zajišťuje provázanost celého vysílání. Ve svých vstupech ohlašuje, případně i odhlašuje pořady, zpravodajské relace, reportáže, rozhovory, písničky atp. Posluchači se od něj také v průběhu vysílání dozvídají aktuální informace o dění u nás i v zahraničí, protože ve vysílací hodině vede telefonické či studiové rozhovory¹¹⁴ s redaktory, reportéry a dalšími spolupracovníky stanice, s experty nebo se zainteresovanými osobami. V případě mimořádné události o ní posluchače okamžitě informuje, nebo předává slovo moderátorovi zpráv, aby tak učinil.

V obecném výčtu nejrůznějších vstupů moderátorů do vysílání a jejich funkcí bych mohla pokračovat dál. V závislosti na stanici se ale obsah sdělovaných informací, způsob jejich sdělování, frekvence nebo míra připravenosti liší. Vzhledem k tomu, že cílem této práce je nalézt rozdíly mezi vysíláním Radiožurnálu a Rádía Impuls, zaměřím se v této kapitole na nejčastější moderátorské vstupy, které můžeme během jejich vysílání slyšet. Pozornost bude věnována zejména proudovému vysílání, které v programu zkoumaných stanic převažuje. V závěru se ale zmíním i o dalších vstupech,

---

¹¹² HALADA, Jan a OSVALDOVÁ, Barbora (ed.) *Slovník žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3752-5. s. 151.

¹¹³ SCHRAMM, Holger, SPANGARDT, Benedikt a RUTH, Nicolas. „...And Please Visit Our Facebook Page, Too!“ *How Radio Presenter Personalities Influence Listeners' Interaction with Radio Station*. In: *Journal of Radio & Audio Media*. 2016, 23 (1). ISSN: 1937-6529. s. 69.

¹¹⁴ Hosté mohou také sedět v přenosovém voze Českého rozhlasu a odtud komunikovat s moderátorem ve studiu Radiožurnálu.

kterými moderátoři rovněž vstupují do vysílání. Jednotlivé typy moderátorských vstupů popíšu po směru hodinových ručiček. Ke každému z nich zároveň pro ilustraci uvedu ukázkou z vysílání.

6.1 Radiožurnál

Müllerová popisuje moderátora Radiožurnálu z hlediska jeho pozice a osobnosti následovně: *„jako reprezentant instituce a osoba, která má dění v rozhlasovém Radiožurnálu pevně v rukou, je moderátor dobrým organizátorem, hostům ve studiu i na telefonní lince je zdvořilým partnerem, který sice vždy zachovává jejich tvář, ale má právo jako první klást otázky, zpochybňovat odpovědi, předkládat hostům své mínění, dokonce i vyzvídat; to vše ve velmi omezeném čase.“*¹¹⁵

Stanice své moderátory charakterizuje následujícími slovy: *„Dynamičtí, věcní, pohotiví – takoví jsou lidé z Radiožurnálu, ať už jde o moderátory, redaktory nebo sportovní reportéry.“*¹¹⁶

Prvním vstupem moderátorů proudového vysílání Radiožurnálu do vysílání je **vstup ohlašující zpravodajskou relaci**. Těsně před koncem jedné a začátkem další vysílací hodiny zaznívá tikot hodin. Ve chvíli, kdy odbije celá hodina, moderátor sděluje název stanice a přesný čas. Po krátké zvukové grafice zaznívá i název zpravodajské relace a jméno moderátora, který ji připravil. Tento typ vstupu slyšíme minimálně dvakrát, maximálně čtyřikrát za hodinu, v závislosti na počtu vysílaných zpravodajských relací (viz kapitola 5.1 Zpravodajství Radiožurnálu).

---

¹¹⁵ MÜLLEROVÁ, Olga. K charakteristickým rysům ranního Radiožurnálu Českého rozhlasu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlá a kol. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2267-7. s. 79.

¹¹⁶ ČRo Radiožurnál | Lidé. *Lidé* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-17-12]. Dostupné z: <https://www.rozhlas.cz/lide/radiozurnal/>.

Ukázka z vysílání:

30. 9. 2018, 10:00:19–10:00:25; M: Štěpán Pokorný

(reklamní blok)

(zvuková grafika tikot hodin)

M: *Radiožurnál. Je deset hodin.*

(zvuková grafika)

M: *Zprávy má Kateřina Causidisová.*

(zvuková grafika)

(flešové zprávy)

(zpravodajská relace)

Vstup po zpravodajské relaci je dalším vstupem moderátora do vysílání. Slovo dostává přímo od moderátora zpráv, který pro udržení kontinuity vysílání zpravodajskou relaci zakončuje například takto: „*Tolik Zprávy, dál posloucháte Dopolnední Radiožurnál s Petrem Králem.*“ Předávání slova mezi zprávařem a moderátorem bloku neprobíhá přímo. Moderátor na slova zprávaře nereaguje, resp. ani reagovat nemůže, protože prostor promluvit získává až po zvukové grafice. Vstup po zpravodajské relaci moderátoři začínají zpravidla pozdravením posluchačů, i když se jimi moderovaný blok vysílá dvě hodiny. Uvědomují si totiž, že je kdykoliv mohli začít poslouchat noví posluchači, kteří vstup na začátku bloku neslyšeli. Po tomto navázání kontaktu následuje stručné nastínění tématu, kterému se bude Radiožurnál ve svém dalším vysílání věnovat. Moderátoři mají většinou napsané, jakou informaci mají v tomto vstupu sdělit. Součástí podkladů ale nebývá například název bloku nebo údaj o přesném čase, i když právě tyto informace na začátku vstupů zaznívají. Rozdíl mezi připravenou a nepřipravenou částí vstupu je u mnoha moderátorů slyšitelný.

Ukázka z vysílání:

26. 9. 2018, 23:05:46–23:06:10; M: Zuzana Burešová, Z: Richard Jandovský

(zpravodajská relace)

Z: *Tolik Zprávy, pokračuje Večerní Radiožurnál se Zuzanou Burešovou.*

(zvuková grafika)

M: *(zvuková grafika) Dobrý večer. Vzpomenete si, kdy jste si dali první skleničku alkoholu, anebo, kdy jste zpozorovali, že vaše dítě alkohol už také ochutnalo? My vám za chvíli povíme, co v tomto směru zjistili odborníci, kteří se podíleli na jedné mezinárodní studii. Budete možná překvapeni.*

(zvuková grafika „Večerní Radiožurnál a Zuzana Burešová“)

(píseň)

Vstup po zpravodajské relaci mohou moderátoři využít také k upoutávce na některý pořad nebo blok stanice. Mohou také sdělit zpravodajskou informaci, která ve zpravodajské relaci nezazněla, nebo ji posluchači sice ve *Zprávách* nebo *Hlavních zprávách* slyšeli, ale stanice se jí bude ze své povahy věnovat i v dalších minutách. Nastínění témat vysílání je nejčastější úloha moderátora v tomto vstupu. Vstup po zpravodajské relaci je součástí vysílací hodiny minimálně dvakrát, maximálně čtyřikrát, záleží na počtu zpravodajských relací, které stanice vysílá (viz kapitola 5.1 Zpravodajství Radiožurnálu), ale také například na čase. Po zpravodajské relaci ve čtvrt nebo ve tři čtvrtě proto můžeme slyšet rovnou písničku.

Až do třicáté minuty, v ranním vysílání do patnácté minuty, kdy stanice vysílá další zpravodajskou relaci, moderátoři vstupují do vysílání nejčastěji ve chvíli, kdy je potřeba ohlásit reportáž, rozhovor nebo živý vstup. Ve **vstupu před reportáží, rozhovorem nebo živým vstupem** se posluchači od moderátora dozvídají, jakému tématu se reportáž věnuje, s kým a proč povede rozhovor, nebo kdo a kde pro ně sleduje aktuální události v terénu. „*V dopoledním a odpoledním vysílání v 10., 20., 40. a 50. minutu vysílací hodiny zaznívají zpravodajské příspěvky nebo rozhovory. V 15. a 45. minutu zase mají moderátoři zpravodajské vstupy, prostřednictvím kterých posluchače upozorňují na to, co pro ně máme v dalším vysílání připravené. Mohou informovat o tom,*

kdo bude hostem Dvaceti minut Radiožurnálu nebo Lucie Výborné, o speciálním vysílání, o výjezdu našeho mobilního studia, tzv. R-streamu nebo o tiskové konferenci, na kterou čekáme.“¹¹⁷

Reportáž zaznívá bezprostředně po tomto vstupu. Její odhlášení je už ale úkolem autora.

Ukázka z vysílání:

28. 9. 2018, 6:09:01–6:11:02; M: Jiří Chum, R: Karolína Peřestá

(píseň)

M: *Sváteční Ranní Radiožurnál. Hodiny ukazují devět minut po šesté hodině. Vzácnou příležitostí sledovat líhnutí tropických motýlů mají teď návštěvníci botanické zahrady a arboreta Mendelovy Univerzity v Brně. Ve sklenících poletují motýli zhruba dvacítky exotických druhů.*

R: *S vedoucí skleníku Annou Buchtovou vcházíme dovnitř.*

(reportáž)

Z Brna Karolína Peřestá, Radiožurnál.

(píseň)

Rozhovory s redaktory, analytiky, komentátory, odborníky a dalšími kompetentními nebo zainteresovanými osobami se uskutečňují ve studiu, telefonicky nebo v přenosovém voze. Moderátor před položením první otázky dotyčnou osobu přivítá a současně představí. Živé vstupy redaktorů a reportérů stanice z terénu se realizují obdobným způsobem. Odhlásit rozhovor nebo živý vstup je úkol moderátora.

---

¹¹⁷ Rozhovor s Ondřejem Suchanem, šéfredaktorem Radiožurnálu, viz Příloha č. 1.

Ukázka z vysílání:

19. 9. 2018, 15:19:18–15:21:58; M: Hanka Shánělová, R: Barbora Kabátová

M: *Češi si oblíbili nakupování v e-shopech z mobilních telefonů. Podíl takových objednávek v posledních dvou letech velmi rychle roste. Vychází to z průzkumu spotřebního chování společnosti Acomware. No a více už si řekneme s Barbarou Kladivovou z ekonomické redakce. Hezké odpoledne.*

R: *Pěkné odpoledne.*

M: *Tak Báro, jak rychle roste podíl objednávek v e-shopech prostřednictvím mobilů? (rozhovor s redaktorkou Barbarou Kladivovou, doplněný o zvukové snímky s vyjádřením mluvčích společností Alza.cz a Mall.cz)*

M: *Ale mobily, coby nástroj, jsou v kurzu. Tohle je Barbora Kladivová. Díky. Na slyšenou.*

R: *Na slyšenou.*

(píseň)

Nutno ovšem podotknout, že vedle těchto vstupů, které bezprostředně předcházejí reportáži, rozhovoru nebo živému vstupu, se ve vysílání stanice objevují ještě jiné, velmi podobné vstupy.¹¹⁸ Nazvu je **vstupy, které předcházejí vstupům před reportáží, rozhovorem nebo živým vstupem**. Moderátoři v nich rovněž ohlašují reportáž, rozhovor nebo živý vstup, které ovšem posluchači neslyší ihned po tomto vstupu, nýbrž zpravidla za jednu písničku. Po jejím dohrání následuje výše popsáný vstup před reportáží, rozhovorem nebo živým vstupem a po něm už posluchači reportáž, rozhovor nebo živý vstup slyší. Přestože redaktoři, reportéři, zahraniční zpravodajové, zvláštní zpravodajové a další spolupracovníci stanice připravují do vysílání mnoho reportáží a aktuální dění sledují na různých místech u nás i v zahraničí, reportáže, rozhovory a živé vstupy nezaznívají v každém vstupu. Nejen, že připravit takové množství příspěvků by bylo pro stanici dost náročné, i když se na zpravodajství podílejí

---

¹¹⁸ Nepředcházejí jim pokaždé, ale během vysílací hodiny je slyšíme několikrát.

desítky redaktorů a reportérů, ale i posluchači by byli z takového množství informací po chvíli unaveni.

Ukázka z vysílání:

19. 9. 2018, 15:16:04–15:16:22; M: Hanka Shánělová

(píseň)

M: *Naklikat si nákup do košíku třeba během jízdy v tramvaji nebo si objednat nové oblečení při pití kávy v restauraci. Pro mladé Čechy nejde o nic neobvyklého. Podíl objednávek v e-shopech odeslaných právě z mobilních telefonů velmi rychle roste. A my se o nakupování nejenom z mobilů budeme v Radiožurnálu dobře bavit za chvíli.*

(píseň)

Ve třicáté minutě, v případě ranního vysílání i v patnácté minutě vysílá Radiožurnál další zpravodajskou relaci, které předchází vstup ohlašující zpravodajskou relaci. Po zpravodajské relaci následuje vstup po zpravodajské relaci nebo je rovnou puštěna písnička.

Druhou půlku vysílací hodiny tvoří rovněž vstupy před reportáží, rozhovorem nebo živým vstupem, případně vstupy, které vstupům před reportáží, rozhovorem nebo živým vstupem předcházejí.

Rozpoznat první vstup moderátora ve vysílací hodině není obtížné, poznat ten poslední je ale často nesnadné. Moderátoři Radiožurnálu pokaždé nesdělují, jakým tématům se bude nadcházející zpravodajská relace věnovat a ani nepředávají slovo moderátorovi zpráv. Někdy proto po písničce slyšíme rovnou reklamní blok a zvukovou grafiku tikot hodin, po které už následuje vstup ohlašující zpravodajskou relaci.

Ukázka z vysílání:

28. 9. 2018, 5:59:55–6:00:14; M: Jiří Chum

(píseň)

(reklamní blok)

(zvuková grafika tikot hodin)

M: *Sedm hodin. (zvuková grafika) Zprávy a Ondřej Látal.*

(zpravodajská relace)

Ve zkoumaných nahrávkách jsem párkrát slyšela, že moderátor na zpravodajskou relaci alespoň několika slovy upozornil.

Ukázka z vysílání:

19. 9. 2018, 15:50:13–16:00:03; M1 Hanka Shánělová, M2: Štěpán Pokorný

M1: *Kruh fotbalové Viktorie Plzně se pomalu uzavírá. Do základní skupiny Ligy mistrů se vrací po pěti letech proti soupeři, proti kterému odehrála svůj zatím poslední zápas v elitní soutěži. A navíc ji znovu povede Pavel Vrba, který se tehdy po utkání s CSKA Moskva s Plzní dost emotivně loučil.*

(reportáž)

(píseň)

(zvuková grafika „Radiožurnál. Každý den s Vámi.”)

(píseň)

M2: *Dozpívala Pink v Odpoledním Radiožurnálu a blíží se další Zprávy.*

(reklamní blok)

(zpravodajská relace)

Z výše uvedené ukázky vyplývá, že moderátor se na konci moderovaného bloku s posluchači neloučí ani nepředává vysílání jinému moderátorovi. Změny moderátora si posluchači všimnou, až když slyší jiný hlas, který buď upoutává na zpravodajskou relaci, nebo ji ohlašuje. K předávání vysílání mezi moderátory sice na Radiožurnálu dochází, ale nikoliv mezi dvěma bloky proudového vysílání. Suchan vysvětluje, že posluchači mohou slyšet předání vysílání mezi moderátorem ranního vysílání Jiřím

Chumem a moderátorkou pořadu *Host Lucie Výborné*, který na blok *Ranní Radiožurnál* navazuje. Vysílání si také před polednem předávají moderátor dopoledního proudového vysílání Petr Král a moderátor nebo moderátorka publicistiky *Hlavní zprávy – rozhovory a komentáře*, která začíná po hlavní zpravodajské relaci. V ostatních blocích stanice zařazuje spíše aktuální informace, protože se chce vyvarovat toho, aby vysílání působilo zbytečně uvolněně.¹¹⁹ Suchan tak naráží na to, co Čmejrková označuje jako „blábolivé“ rozhovory. „*Rozhovory výplňkové, vznikající spontánně při přechodech mezi jednotlivými fázemi mediálních pořadů, jsou často bezútešně plytké. (...) Pak nezbyvá než tvrdit, že účastníci těchto rozhovorů dávají najevo, že důležitější než věcné sdělení je signalizace vzájemných přátelských vztahů, blízkého kontaktu, familiárnosti, chválení a škádlení.*“¹²⁰

Výše popsané vstupy jsou nejčastějšími, resp. nejpravidelnějšími vstupy moderátorů Radiožurnálu, které slyšíme během každé hodiny proudového vysílání, většinu z nich i několikrát. Vedle nich jsem ve vysílání zaznamenala další vstupy. Nezaznívaly sice tak často, resp. pravidelně, ale vzhledem k tomu, že prostřednictvím nich moderátoři bloků také vstupovali do vysílání, budu se krátce věnovat i jim.

Několikrát bylo v této diplomové práci zmíněno, že zpravodajství je vedle publicistiky nedílnou součástí vysílání Radiožurnálu. S tím souvisí i **vstup v případě mimořádné důležité informace**. „*Proudový systém vysílání umožňuje kdykoliv vstoupit do vysílání s mimořádnou zprávou, přenosem a podobně, což se také často děje.*“¹²¹ Moderátoři v tomto vstupu suplují úlohu moderátora zpráv. Nečekají totiž na zpravodajskou relaci ani nepředávají slovo moderátorovi zpráv, ale sami posluchačům tuto informaci sdělují.

---

¹¹⁹ Rozhovor s Ondřejem Suchanem, šéfredaktorem Radiožurnálu, viz Příloha č. 1.

¹²⁰ ČMEJRKOVÁ, Světlana. Typy mediálních dialogů. In: ČMEJRKOVÁ, Světlana a kol. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2267-7. s. 71.

¹²¹ Kam až půjde „český“ rozhlas? *Český rozhlas* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: https://www.rozhlas.cz/ombudsman/archiv/_zprava/kam-az-pujde-cesky-rozhlas--1755323.

Ukázka z vysílání:

11. 9. 2018; 11:19:49–11:20:12; M: Petr Král

(píseň)

M: *S Vámi Dopolnední Radiožurnál, máme pro vás jednu mimořádně důležitou informaci. Policie pátrá po jedenáctileté Markétě Koželuhové z Plzně. Dívka je hubené postavy, má blondáté vlasy a hnědé oči. Měří sto šedesát až sto pětšedesát centimetrů a vypadá na jedenáct až patnáct let. Prosím jakékoliv informace o hledané dívce volejte na tísňovou linku 158.*

(zvuková grafika „Radiožurnál. Každý den s Vámi.“)

(píseň)

Mimořádně důležité informace z dopravy rovněž sdělují sami nebo předávají slovo redakci *Zelené vlny*.

Ukázka z vysílání:

11. 9. 2018, 11:16:17–11:16:34; M: Petr Král

M: *S Vámi Radiožurnál. K východnímu americkému pobřeží se řítí hurikán Florence, a pokud vy se teď blížíte k Pražskému okruhu, tak pozor. Nehoda na Pražském okruhu ve směru z Černého mostu směrem na Lanový most tady poměrně komplikuje provoz. Za nájezdem z hradecké dálnice je nehoda dvou kamionů a osobního auta. Kolona asi na dvacet minut.*

(píseň)

Dalším nepravidelným vstupem moderátorů stanice do vysílání je **vstup jako propagace vlastního vysílání**, ať už v něm promují některý pořad či blok stanice, nebo prostřednictvím něj odkazují na zpravodajský server Českého rozhlasu iROZHLAS.cz, který vznikl v roce 2017.

Ukázka z vysílání:

19. 9. 2018, 15:37:32–15:37:50; M: Hanka Shánělová

(píseň)

M: Víte o tom, že radnice v Los Angeles chystá plošný zákaz prodeje kožešin? Týkat se to má dokonce i šperků z kůže. A jestli je zrovna tohle vaše téma, pak vám můžu doporučit náš zpravodajský server *iROZHLAS.cz* a tam je o tom reportáž. Ted' už skupina *MIG 21* a píseň *Hurá s vykřičníkem*.

(píseň)

V moderátorských vstupech Radiožurnálu zaznívá kromě již zmiňovaných informací také identifikace stanice nebo bloku, údaj o datu a přesném čase nebo název a jméno interpreta, jehož píseň dohrála nebo se teprve hrát bude. Tyto informace jsou slyšitelné takřka ve všech zmíněných typech vstupů. Není ale pravidlem, že v každém vstupu do vysílání moderátor ohlašuje nebo odhlašuje píseň, sděluje datum a přesný čas.

Jednotlivé vstupy moderátora jsou od sebe odděleny jednou až dvěma písničkami.

V některých blocích se vysílají pořady, které moderuje jiný moderátor než moderátor bloku (např. *Dvacet minut Radiožurnálu*). Vzhledem k tomu, že se tato kapitola věnuje vstupům moderátorů do proudového vysílání, ponechám tyto pořady stranou. Vysílané pořady ale moderují také přímo moderátoři daného bloku. Kupříkladu pořad *Host Radiožurnálu* se vysílá v sobotu a v neděli po 10. hodině a stejně jako proudové vysílání s názvem *Víkendový Polední Radiožurnál* ho moderuje Patricie Strouhalová. Reportáže, rozhovory a živé vstupy, které jsou jinak součástí proudového vysílání, v této vysílací hodině nezaznívají. Místo nich moderátorka ve svých vstupech klade pozvanému hostovi otázky. Jednotlivá témata nebo subtémata rozhovoru a tím pádem i moderátorčiny vstupy oddělují písničky. V půl se vysílají *Zprávy*.

Vedle složených pořadů Radiožurnál vysílá také samostatné pořady, které nemoderují moderátoři proudového vysílání. V případě magazínů (např. *Stretnutie* nebo *Sportžurnál*) jsou vstupy moderátorů velmi podobné jako u klasického proudového vysílání stanice, akorát se místo aktuálního dění v České republice týkají například

Ukázka z vysílání:

11. 9. 2018, 11:04:38–11:04:51; M: Vlasta Korec

(zpravodajská relace)

M: *Už v pátek startuje další sezona hokejové Tipsport extraligy. Co nového nás v ní bude čekat, nám před tři čtvrtě prozradí Renata Kuková. Posloucháte Impuls a já vám přeji pochopitelně stále ještě dobré dopoledne.*

(zvuková grafika „Žijeme českou muzikou. Rádio Impuls – Ráááadio“)

(píseň)

Vstup po zpravodajské relaci je prvním vstupem moderátora ve vysílací hodině. Pokud ale dochází okolo 45. minuty k přímé předávce vysílání mezi moderátory dvou bloků, hlas moderátora bloku, který začíná po zpravodajské relaci vysílat, posluchači slyší poprvé právě tehdy. Ať už je předání vysílání mezi moderátory přímé, nebo nepřímé, hlas moderátora bloku, který začíná po zpravodajské relaci vysílat, posluchači slyší poprvé ve vstupu před zpravodajskou relací, který rozeberu níže.

Dalším moderátorským vstupem je **vstup před čtvrt**. Ve všední dny moderátor prostřednictvím něj upoutává na *Dopravu 007*, kterou Rádio Impuls vysílá mimo zpravodajskou relaci. Moderátor v tomto vstupu zmiňuje aktuální komplikaci na českých silnicích a dálnicích, ke které přinese za pár minut další podrobnosti.

Ukázka z vysílání:

28. 9. 2018, 6:14:34–6:14:36; M: František Matějček

M: *D11 stále zavřená. Za chvíli jsme tam.*

(reklamní blok)

(Doprava 007)

O víkendu se *Doprava 007* vysílá ve čtvrt jen výjimečně, proto moderátor prostřednictvím tohoto vstupu ohlašuje reportáž nebo rozhovor, které vzápětí zazní. Posluchači se dozvídají jméno autora připraveného příspěvku a důvody, proč vznikl.

Ukázka z vysílání:

1. 9. 2018, 13:17:32–13:18:14; M: Jan Benešovský

(píseň)

M: *Tady je odpolední Impuls, žijeme českou muzikou. Za chvíli hrajeme Kabáty, z čehož má určitě radost fotbalista Pavel Horvát, pokud poslouchá. Za moment uslyšíte proč.*

(zvuková grafika „Fotbal na Rádiu Impuls“)

Ale pěkně popořadě. Dnešní kolotoč Fortuna ligy se rozběhne už ve tři odpoledne, kdy je na programu zápas Slovan Liberec - Baník Ostrava. O dvě hodiny později začnou utkání Fastav Zlín - Příbram, Opava - Jablonec a Mladá Boleslav - Teplice a v sedm večer přijde šlágr: Slavia Praha - Viktoria Plzeň. V pražském Edenu si to rozdají dva nejlepší celky podzimu. Z tohoto duelu bude živě vysílat náš sporták Standa Sigmund, který ještě předtím zavolal trojnásobnému ligovému vítězi s Viktorií Plzeň, právě Pavlu Horváthovi.

(rozhovor sportovního redaktora Stanislava Sigmunda s Pavlem Horvátem)

Každý všední den ve čtvrt¹²⁶ vysílá Rádio Impuls *Dopravu 007*, kterou až na výjimky moderuje moderátor bloku.¹²⁷ Dalším vstupem je proto **vstup v Dopravě 007**. Začíná heslem „*Nejrychlejší dopravní informace z celého území České republiky*“, po kterém moderátor nebo moderátorka sdělují, kde a k jaké dopravní komplikaci došlo. Dopravní zpravodajství na Rádiu Impuls tvoří hlavně informace od posluchačů, kteří volají, píšou nebo do mobilní aplikace Waze zaznamenávají nejrůznější problémy na českých silnicích a dálnicích. Moderátoři jednotlivé příspěvky řidičů čtou, v případě telefonických příspěvků je několika slovy uvádějí. V dopravní relaci zaznívá také telefonát asistenční společnosti Global Assistance a hlídky pojišťovny Kooperativa, které rovněž informují o aktuální dopravní situaci. Vstup končí výzvou posluchačům,

---

¹²⁶ O víkendu se *Doprava 007* vysílá většinou pouze ve tři čtvrtě, ale vždy pochopitelně závisí na aktuální situaci na českých silnicích a dálnicích. Pokud je komplikací v dopravě mnoho, Rádio Impuls ji vysílá i v sobotu a v neděli ve čtvrt.

¹²⁷ Od 5.00 do 10.00 hodin dopravní relaci moderuje Marek Malášek.

aby pomáhali ostatním řidičům tím, že budou včas volat na dopravní linku Rádía Impuls nebo problémy zaznamenávat do aplikace Waze.

Ukázka z vysílání:

28. 9. 2018, 6:15:51–6:16:52; M: František Matějček

(zvuková grafika „Impuls. Doprava 007”)

M: *Tady jsou nejrychlejší dopravní informace z celého území České republiky. D11 je po nehodě na 32. kilometru ve směru na Hradec Králové stále uzavřená. Láďa to viděl.*

(telefonát od řidiče)

M: *Díky. Pokud jste na místě vy, zavolejte nám z kolony na 605 222 007. Nehodu máme také na trase Mělník – Česká lípa.*

(telefonát od řidiče)

M: *Aha. A hlídka pojišťovny Kooperativa?*

(telefonát hlídky pojišťovny Kooperativa)

M: *Byli bysme velmi rádi, kdyby toho bylo co nejméně, tak nám pomozte sestavit nejrychlejší dopravní informace z celého území České republiky zase do další půl hodiny. Ještě jednou připomínám 605 222 007 nebo se nám můžete ozvat, a budeme tomu rádi, přes naši dopravní aplikaci Waze, která je ke stažení zdarma z App Store anebo Google Play.*

(zvuková grafika „Žijeme českou muzikou. Rádio Impuls – Ráááadio”)

(píseň)

Vstup před třicátou minutou vysílání slouží jako upoutávka na hru Haló, tady Impulsovi. Jeho součástí bývá krátká ukázka hry z ranního vysílání, ve kterém se hra vysílá. Na tuto ukázkou následně reaguje moderátor, aby posluchačům sdělil, jakým způsobem se mohou do hry přihlásit, jaká je základní částka, kterou mohou vyhrát, a kde a kdy se dozví nápovědu. Pokud ukázka hry není součástí tohoto vstupu, moderátor všechny informace sděluje sám.

Ukázka z vysílání:

1. 9. 2018, 13:29:10-13:29:53; M: Jan Benešovský

(píseň)

(ukázka hry Haló, tady Impulsovi)

M: *Tak tady byla přesně slyšet ta nepřiprava, protože kdyby Pavel trošinku studoval naše webové stránky nebo facebookový profil se čtyřmi áčky, tak by se na dodatkovou otázku krásně připravil, a tudíž by býval mohl bez rizika trojnásobit. Ale i tak, dvacet tisíc doma. V pondělí je základní částka deset tisíc. Nastudujte nápovědu, ať máte třikrát tolik. Taky doporučujeme opakovaně se registrovat do hry, buď smskou ve tvaru **IMPULSOVI**, mezera, **VAŠE PŘÍJMENÍ**, mezera, **VÁŠ TELEFON** odeslat na číslo 900 11, nebo přímo na www.impuls.cz. Haló, tady Impulsovi musíte říct do telefonu, to je naprostý základ, jinak je smůla. Za chvíli kapela Jelen. Impuls žije českou muzikou.*

Meteorologické zpravodajství posluchačům sděluje moderátor bloku okolo třicáté minuty vysílací hodiny ve **vstupu v Počasí**. Ve všední dny moderátoři v tomto vstupu čtou SMS zprávy, které jim zaslali posluchači. O víkendu rovněž čtou textové zprávy, a navíc vybraným posluchačům volají, aby si s nimi popovídali o aktuálním počasí přímo ve vysílání. Posluchači, kteří tímto způsobem informují o počasí v místě, kde se nacházejí, jsou označováni jako členové Meteotýmu Rádia Impuls. Informace o počasí ale nesdělují pouze posluchači. Moderátor o počasí informuje na začátku nebo na konci vstupu.

Ukázka z vysílání:

2. 9. 2018, 13:31:29-13:32:36; M: Jan Benešovský, P: Radek

M: *Dešťové zpravodajství v tuto chvíli pokračuje na jižním Plzeňku u Přeštic v osadě Šeříků. Na lince je Radek z Meteotýmu Rádia Impuls. Radku, prší?*

P: *Srdečně zdravím všechny Impulsáky, šťastně mohu prohlásit, že prší.*

M: *(citoslovce nadšení)*

P: *Začalo, když budu teda úplně přesnej, včera už k večeru, s přestávkama v noci a cirka tak od půl osmý takový krásný zahrádkářský deštík, po kterém jsme toužili už asi od konce května.*

M: *Ano.*

P: *Akorát teplota teda spadla na 12 stupňů, ale nevadí, poradili jsme si. Po třech a půl měsících jsme taky zatopili v krbkách, děvčata si na to dala hrnec, dělají na tom nádhernej guláš, takže se nám hezky zavlažilo v chatě a mohli jsme si otevřít i studené pivo. Takže nádherná sobota.*

M: *Tak máme kompletní informace. Radku, díky, na slyšenou.*

P: *Z osady šeříků Radek, ahoj!*

M: *Ahoj, ahoj. Zítra zataženo až oblačno, někdy i polojasno. Déšť bude přecházet pomalinku do přeháněk. Teploty dvacet až pětadvacet. V jihozápadní polovině Čech jenom kolem osmnácti.*

Dalším vstupem moderátora do vysílací hodiny je **vstup před tři čtvrtě**, který opět upoutává na *Dopravu 007*.¹²⁸ Jeho součástí může být i ohlášení nebo odhlášení *pisničky z Impulsovic krabičky*. Moderátor tak upozorní na jeden z nejkrásnějších českých hitů, který následně začíná hrát, nebo právě dohrál. Posluchači se dozvídají nejen název této písně, ale také jméno zpěváka, zpěvačky nebo kapely, kteří ji nazpívali. V souvislosti s *pisničkou z Impulsovic krabičky* také moderátoři upoutávají na druhý program Rádia Impuls – Český Impuls, který hraje české písničky 60. až 80. let.

¹²⁸ Ve všední dny se totiž dopravní zpravodajství vysílá dvakrát za hodinu.

Ukázka z vysílání:

7. 9. 2018, 18:45:31–18:45:45; M: Ludvík Pospíšil

(píseň z Impulsovic krabičky)

M: *Z Impulsovic krabičky naplno zpívala Marie Rottrová – Skořápky ořechů. Za chvíli už Lucie – Takhle tě mám rád. Tady na Impulsu žijeme českou muzikou. Hlásíte čerstvou nehodu na dálnici D10. Dejte nám tři minuty, všechny informace ověříme.*

(reklamní blok)

(Doprava 007)

Vstup před tři čtvrtě předchází stejně jako vstup před čtvrt vstupu v *Dopravě 007*. Jediný rozdíl spočívá v tom, že se vysílá o půl hodinu později.

Pokud moderovaný blok v dané vysílací hodině končí, jedním ze vstupů je i **vstup při předání vysílání**, který navazuje na vstup v *Dopravě 007* vysílaný ve tři čtvrtě. Na Rádiu Impuls je předání vysílání mezi moderátory buď přímé, nebo nepřímé. V prvním případě spolu moderátor končícího a moderátor začínajícího bloku vedou krátký rozhovor na mikrofon. Moderátor navazujícího bloku většinou sděluje, čemu se bude ve vysílání věnovat, čímž zároveň zve posluchače k dalšímu poslechu stanice. Mohou si také v tomto vstupu krátce povyprávět nedávné příhody nebo pohovořit o nějakém aktuálním tématu.

Ukázka z vysílání:

11. 9. 2018, 11:49:32–11:50:00; M1: Vlasta Korec, M2: Ivo Apfel

M1: *Přichází prostor na střídání. Ve studiu je kolega Ivo Apfel, který se na vás velmi, velmi těší.*

M2: *Zdravím tě. Přeji krásný den všem posluchačům. Ještě bysem se trošičku vrátil k tomu včerejšímu fotbalu. Mně se třeba líbí, že na rozdíl od neziskovek, je vidět vlastně u fotbalu, kam konkrétně ty peníze jdou. Jedna pět. Tak snad příště no.*

M1: *(smích) K tomu nemám, co bych dodal. Já tady přemýšlím, ale je mi to líto.*

(zvuková grafika)

Pokud je předání vysílání nepřímé, moderátor končícího bloku se prostřednictvím něj s posluchači loučí a zároveň sděluje, kdo z jeho kolegů bude po zpravodajské relaci vysílat.

Ukázka z vysílání:

1. 9. 2018, 13:44:26–13:44:48; M: Jan Benešovský

(Doprava 007)

M: *Slyšíte to sami. Jezděte opatrně, ať nehody nepřibývají. Jinak z dopravy zatím všechno. Další informace už budete dostávat od Saši Komarnického, který právě nastupuje do vysílání a já, Honza Benešovský, zase zítra. Šťastnou cestu a dobré odpoledne.*

Ve všední dny je předání vysílání mezi moderátory přímé, v sobotu a v neděli naopak slyšíme i nepřímé předání vysílání, protože víkendové vysílání nevyžaduje tolik dynamiky.¹²⁹ Před dopsáním této kapitoly jsem si povšimla více přímých předání vysílání mezi moderátory i ve víkendovém vysílání.

Posledním vstupem moderátora je **vstup před zpravodajskou relací**.¹³⁰ Posluchači se v něm dozvídají, jaké tři české, výjimečně česko-slovenské písničky zazní v příští hodině. Jedna z nich je vždy *písničkou z Impulsovic krabičky*. Poté už moderátor předává slovo moderátorovi nebo moderátorce zpráv, aby posluchačům sdělili, o jaké události nebo událostech přinesou v nadcházející zpravodajské relaci podrobnější informace. Po reklamním bloku se avizovaná zpravodajská relace vysílá.

---

¹²⁹ DOLEJŠOVÁ, Kristýna. *Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. 86 s. Bakalářská práce. s. 80.

¹³⁰ Pokud po zpravodajské relaci začíná nový blok, který moderuje jiný moderátor než ten končící, je tento vstup sice posledním moderátorským vstupem v hodině, ale zároveň prvním vstupem do vysílání.

Ukázka z vysílání:

11. 9. 2018, 11:56:40–11:12:03; M: Ivo Apfel, Z: Monika Vrchotová

(píseň)

M: *Žijeme českou muzikou, budeme žít i v hodině příští, anebo to budou i songy kombinované, československé, třeba jako tenhle, Baroko (podbarvené písní Baroko – Richard Müller & Anna K.), Jelen a Jana Kirschner (podbarvené písní Co bylo dál – Jelen a Jana Kirschner), to je vlastně to samé, a Impulsovic krabička – skupina Olympic (podbarvené písní Dej mi víc své lásky – Olympic). Ale blíží se informační servis, Polední speciál, Monika Vrchotová.*

Z: *Já vás zdravím. Silničáři dostanou příští rok desítky miliard. Odboráři jednájí o požadavcích na zvýšení mezd. A anonym nahlásil bomby v Kladně, kde přesně? O tom ve zprávách. Už za tři minuty.*

(reklamní blok)

(zvuk odpočet času)

SH: *Je dvanáct hodin, posloucháte Zprávy Rádia Impuls.*

(znělka zpravodajské relace Rádia Impuls)

Z: *Odpoledne bude většinou polojasno (...)*

V této podobě platí výše uvedené typy vstupů především pro proudové vysílání od 9.00 do 15.00 hodin a od 18.00 do 20.00 hodin ve všední dny, od 5.00 do 20.00 hodin o víkendu. Ve všední dny od 5.00 do 9.00 hodin a od 15.00 do 18.00 hodin Rádio Impuls nevysílá klasické proudové vysílání, a proto se vstupy moderátorů do vysílání v tomto čase odlišují, resp. přizpůsobují. Výše uvedené typy vstupů jsou sice platné jak pro klasické proudové vysílání Rádia Impuls, tak i pro bloky *Haló, tady Impulsovi* a *Fanda a jeho česká banda*, obsahují ale ještě něco navíc. V jejich vysílání se například posluchači účastní soutěží, které jsou součástí vysílání. V obou zmíněných blocích je zkrátka interakce s posluchači větší než v ostatních blocích, ve kterých k přímé komunikaci s posluchači s výjimkou *Počasí* spíše nedochází. Do studia jsou ale také během vysílání těchto dvou bloků zvány známé osobnosti, se kterými moderátoři vedou rozhovor.

Ukázka z vysílání:

19. 9. 2018, 15:30:25–15:32:32; M1: František Matějčík, M2: Monika Doležalová, H: Táňa Pauhofová

(zvuková grafika Počasí)

M1: *Jééé. Počasí, já jsem se tady zapomněla.*

M2: *Každý den v touhle době je počasí, Moniko.*

M1: *Jo, už vím. Takže zítra jasno, ráno se mohou objevit někde mlhy, hlavně na jihu Čech. Odpoledne a večer může zapršet, ale teploty nás čekají letní. Dvacet sedm až jednatřicet stupňů.*

M1: *Herečka Táňa Pauhofová u Fandy a bandy. Tady píšou v anotaci k filmu Po čem muži touží, který zítra vstupuje do kin, že neznámá žena mu nabourá auto a na jeho místo je dosazena pohledná mladá šéfredaktorka Leona (Táňa Pauhofová). S tím máte nějakou zkušenost, s tím nabouraným autem?*

H: *Ano, včera v noci. Po představení som vyšla von a na parkovisku som si našla nabourané auto.*

(rozhovor s Táňou Pauhofovou)

Jednotlivé vstupy moderátora nebo moderátorů jsou od sebe odděleny jednou až čtyřmi písničkami v závislosti na dni a hodině vysílání. Hudba je důležitou součástí vysílání Rádia Impuls, obzvláště ta česká, protože tvoří jeden ze čtyř pilířů stanice. Z tohoto důvodu moderátoři na začátku svých vstupů, byť nepravidelně, sdělují název písně, která bezprostředně poté začíná hrát. „*Když chceme zdůraznit, že žijeme českou muzikou, upoutáváme jen na ni, výjimečně i na slovenskou.*“¹³¹ Vedle názvu písní ve vstupech zaznívá také údaj o přesném datu nebo čase.

¹³¹ Rozhovor s Františkem Matějčíkem, programovým ředitelem Rádia Impuls, viz Příloha č. 2.

6.3 Rozdíly

Ve své bakalářské práci jsem došla k závěru, že na Rádiu Impuls jsou posluchači zapojeni do moderátorských vstupů více než na Radiožurnálu¹³² a že častěji slyšíme předávání vysílání mezi moderátory. Na Rádiu Impuls moderátoři předávají slovo moderátorovi zpráv, aby posluchačům sdělil, jakým tématům se bude blížíci se zpravodajské relace věnovat. Na Radiožurnálu témata nadcházející zpravodajské relace avizují moderátoři. Ranní a odpolední vysílání na Rádiu Impuls moderují dva moderátoři, kdežto na Radiožurnálu všechny bloky moderuje pouze jeden moderátor nebo jedna moderátorka. Dále jsem zmínila, že moderátoři Radiožurnálu svými vstupy ohlašují především reportáže a rozhovory, které tvoří podstatnou část vysílací hodiny.¹³³ Tyto rozdíly jsou platné i pro diplomovou práci. Vedle rozdílů, které jsem uvedla ve své bakalářské práci, jsem ale mezi stanicemi našla i další odlišnosti, nebo došlo u některých rozdílů ke změnám.

Když jsem psala bakalářskou práci, vstupy moderátorů Radiožurnálu se vysílané hudby týkaly minimálně. Když už o ní ale moderátoři informovali, nedělali rozdíl mezi tím, zda jde o českou nebo zahraniční písničku.¹³⁴ Nyní moderátoři písničky ohlašují a odhlašují mnohem častěji. Na Rádiu Impuls naopak moderátoři stále upoutávají na české, případně československé, výjimečně pak na slovenské písně. Povšimla jsem si ovšem, že na rozdíl od Radiožurnálu s výjimkou *písničky z Impulsovic krabičky* písně pouze ohlašují.

Rozdíl mezi stanicemi je také v tom, kdy mají moderátoři první vstup do vysílání. Nemám na mysli první vstup ve vysílací hodině, ale prvotní navázání kontaktu s posluchači, moment, kdy jejich hlas zazní ve vysílání poprvé. Na Rádiu Impuls totiž moderátory slyšíme ještě předtím, než má jimi moderovaný blok podle programu začít.

---

¹³² Moderátoři Rádía Impuls komunikují s posluchači v dopravním a meteorologickém zpravodajství, v soutěžích nebo v *Tématu dne*. Na Radiožurnálu se posluchači zapojují do meteorologického zpravodajství a soutěží.

¹³³ DOLEJŠOVÁ, Kristýna. *Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. 86 s. Bakalářská práce. s. 48-49.

¹³⁴ Tamtéž, s. 49.

Moderátor končícího bloku předává, ať už přímo, nebo nepřímo, vysílání moderátorovi navazujícího bloku okolo tři čtvrtě. Po tomto vstupu následuje hudba a po ní má moderátor poslední vstup ve vysílací hodině – vstup před zpravodajskou relací. Vzhledem k již předanému vysílání by nemělo smysl, aby do vysílání znovu vstupoval moderátor končícího bloku. Na českou, výjimečně československou hudbu tak ve vstupu před zpravodajskou relací upoutává moderátor bloku, který začíná po zpravodajské relaci. Pokud si moderátoři předávají vysílání přímo, mohli bychom jejich komunikaci považovat za ono prvotní navázání kontaktu s posluchači, tedy za první vstup moderátora do vysílání. Pokud nepřímo, považujeme za prvotní navázání kontaktu vstup před zpravodajskou relací. Na Radiožurnálu se prvotní navázání kontaktu s posluchači uskutečňuje bezprostředně po začátku nové vysílací hodiny, kdy moderátoři sdělením názvu stanice, údaje o přesném čase, názvu zpravodajské relace a jména jejího moderátora ohlašují *Zprávy* nebo *Hlavní zprávy*. Podoba tohoto ohlášení je ovšem přesně daná a moderátoři v něm nemohou projevit svůj individuální styl ani říct něco navíc. I na Radiožurnálu dochází k předávání vysílání, byť minimálně, například mezi ranním blokem proudového vysílání a pořadem *Host Lucie Výborné*. Lucie Výborná si v tomto vstupu s moderátorem bloku Jiřím Chumem povídá o hostovi, který bude za několik minut odpovídat na její dotazy. Předávání vysílání ale neslyšíme mezi moderátory dvou bloků.

Rozdíl je ale i v prvním vstupu do vysílací hodiny. Moderátoři Radiožurnálu většinou krátce nastiňují téma, kterému se budou po písničce věnovat. Na Rádiu Impuls moderátoři ohlašují rozhovor nebo reportáž, která ovšem nezaznívá hned po písničce, ale třeba až 45. minutu vysílací hodiny.

Zmínila jsem, že moderátoři *Zpráv Rádia Impuls* dostávají před začátkem zpravodajské relace slovo přímo od moderátora bloku, aby nastínili aktuální téma nebo témata, o kterých zanedlouho přinesou další informace. Po reklamním bloku začíná zpravodajská relace, kterou ale neohlašují přímo moderátoři. Název zpravodajské relace a čas jejího vysílání je nahrán předem staničním hlasem, kterým je v současnosti Ladislav Cigánek. Jméno zprávaře ale v tomto ohlášení nezaznívá. Moderátoři zpráv proto sami po flešových zprávách sdělují svoje jméno a současně zdraví posluchače, například přáním pěkného odpoledne. Na Radiožurnálu k představení se a k takovému kontaktu

s posluchači dochází pouze u *Hlavních zpráv*. V ohlášení *Zpráv* totiž zaznívá i jméno jejich moderátora, a tudíž není potřeba, aby se znovu představoval. Zpravodajské relace ohlašuje přímo moderátor nebo moderátorka bloku, nikoliv staniční hlas.

Pokud se stane v průběhu vysílání mimořádná událost, moderátoři předávají slovo zprávaři, aby o ní po sloganu „*Dřív než ostatní*“ posluchače informoval. Jestli se mimořádná událost týká dopravy, sdělují ji moderátoři posluchačům sami, většinou ale čekají až na vstup před čtvrt. Na Radiožurnálu moderátor v případě mimořádné události nepředává slovo zprávaři, ale posluchače o této události informuje sám. Mimořádnou událost v dopravě posluchačům rovněž sděluje sám nebo předává slovo redaktorům *Zelené vlny*.

Poslední vstup do vysílací hodiny – vstup před zpravodajskou relací, má na Rádiu Impuls neměnnou podobu. Moderátoři jimi vždy ohlašují tři písně, které po *Zprávách Rádia Impuls*, tedy v další vysílací hodině zazní. Na Radiožurnálu je naopak mnohdy těžko odhalitelné, který vstup moderátora do vysílání je tím posledním, a to i v případě, že blok zpravodajskou relací končí. Avízo zpravodajské relace včetně uvedení tématu, o kterém se posluchači dozví další informace, nezaznívá pokaždé. Jak jsem zmínila výše, k předávání vysílání mezi moderátory bloků nedochází.

Radiožurnál rozmisťuje svoje sportovní redaktory po českých stadionech a v průběhu vysílání se s jedním z nich moderátor spojí a následně si mezi sebou jednotliví sportovní redaktori předávají slovo, aby posluchače informovali o aktuálním stavu všech utkání, které se v tu chvíli hrají a stanice jejich stav sleduje. Rádio Impuls také přináší posluchačům informace o vývoji utkání, která jsou v danou chvíli rozehraná. Moderátor se proto během vysílání spojuje se sportovními redaktory, kteří sledují fotbalové nebo hokejové zápasy přímo na stadionech. Rádio Impuls ale nemá tolik sportovních redaktorů jako Radiožurnál, proto výsledky většiny utkání sděluje posluchačům během některého ze svých vstupů moderátor bloku nebo s nimi do studia přichází zprávař a po zvukové grafice „*Dřív než ostatní*“ je sděluje posluchačům. Zaměřila jsem se především na fotbal a hokej, ale výše uvedené platí i pro další sporty, například pro biatlon.

Na Radiožurnálu slyšíme více vstupů moderátorů do vysílání, protože vstupy většinou odděluje pouze jedna písnička. Na Rádiu Impuls naopak povětšinou zaznívají dvě a více písniček za sebou.

7 Porovnání pořadů Ranní interview a Tři Impulsy na tělo

V pořadech *Ranní interview* a *Tři Impulsy na tělo* uplatňují zkoumané stanice dialogický žánr analytické publicistiky – publicistický rozhovor. Cílem dialogických žánrů je „vysvětlit nějaký aktuální, zpravidla společensky významný problém či událost, a to na základě dialogu mezi redaktorem a jeho partnerem (respondentem). (...) Publicistický rozhovor patří dnes v rozhlasové publicistice k nejméně frekventovaným žánrům. Jeho časté využívání ve vysílání souvisí s demokratizací veřejného života po roce 1989.“¹³⁵ Moravec uvádí, že rozhovor se během devadesátých let stal ve zpravodajství a publicistice nejčastějším žánrem na úkor jiných žánrů. Například reportážní zpráva nebo pásmo už v rozhlasovém vysílání téměř nezaznívají.¹³⁶ Rozlišujeme dva základní typy rozhovoru – zpravodajský a publicistický. Zpravodajský rozhovor Maršík objasňuje jako dialogickou formu rozhlasové zprávy, publicistický rozhovor dělí na čtyři podtypy – reportážní, portrétní, komentující a rozborový.¹³⁷ Ve zkoumaných pořadech můžeme slyšet především komentující rozhovor, který „zaujímá stanovisko k určitému dění.“¹³⁸

V předešlém odstavci jsem několikrát použila slovo rozhovor. Název jednoho ze zkoumaných pořadů ale místo slova rozhovor obsahuje výraz interview. Někteří autoři je používají jako synonyma, jiní například považují interview za žánrovou formu rozhovoru (viz níže). Kupříkladu když si v Praktické encyklopedii žurnalistiky a marketingové komunikace nalistujeme heslo rozhovor, nenajdeme u něj encyklopedický výklad, ale pouze odkaz „viz interview.“ Až když se tedy vrátíme téměř o sto stran zpět, můžeme si přečíst výklad hesla interview, které podle publikace znamená

---

¹³⁵ MARŠÍK, Josef. Okénko rozhlasových pojmů 4. In: *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. Praha: Český rozhlas. 2014. 2(32) ISSN:1213-3817. s. 26–27.

¹³⁶ MORAVEC, Václav. Svobodný rozhlas 1990–2003. In: JEŠUTOVÁ, Eva a kol. *Od mikrofonu k posluchačům z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003. ISBN 80-86762-00-9. s. 444.

¹³⁷ MARŠÍK, Josef. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999. ISBN 80-238-5619-7. s. 27.

¹³⁸ Tamtéž.

obecně rozhovor.¹³⁹ Jiní autoři ale mezi slovy interview a rozhovor rozlišují. Například podle Maršíka je interview „více formální, zpravidla probíhá s oficiální osobností, nezřídka na základě předem dodaných otázek.“¹⁴⁰ Rozhovor je naopak „méně formální než interview, moderátor i jeho host mají k sobě blíže, často mají rovnocenné role, v rozhovoru se mohou uplatnit i určité beletristické prvky, jazyk je uvolněnější atd.“¹⁴¹ V této diplomové práci nebudu mezi slovy interview a rozhovor rozlišovat.

Podle Praktické encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace lze interview stručně charakterizovat jako cílenou výměnu otázek a odpovědí.¹⁴² V *Ranním interview* a ve *Třech Impulsech na tělo* se tato výměna uskutečňuje mezi moderátorem a hostem. „Host by měl respektovat roli moderátora jako toho, kdo nejprve uvádí posluchače do kontextu, a poté podněcuje hosta, aby se k problému vyjádřil. Dále by měl host respektovat moderátora jako někoho, kdo celý rozhovor řídí a kdo je vlastně v jeho středu. (...) Moderátor by měl zaujímat a udržovat pozici formální neutrality vůči postojům a vyjádřením hosta, a pokud přece jen moderátor komentuje výrok hosta, neměl by vystupovat sám za sebe, ale za diváky.“¹⁴³ Hlavní funkcí interview je „zprostředkování informace nebo názorů veřejných činitelů a odborníků posluchačům a divákům.“¹⁴⁴ Poslední dvě citace obsahují několik zásad interview, které jsou vnímány jako určitý kodex. Jejich porušení znamená odchylku od určitého formátu.¹⁴⁵

Z názvu kapitoly i obsahu předchozích odstavců vyplývá, že se v ní zaměřím na dva publicistické pořady zkoumaných stanic – *Ranní interview* a *Tři Impulsy na tělo*. Nejprve se budu věnovat tomu, jak moderátoři uvádějí posluchače do kontextu a jak

---

¹³⁹ OSVALDOVÁ, Barbora, HALADA, Jan a kol. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. vyd. Praha: Libri, 2007. 263. s. ISBN 978-80-7277-266-7. s. 184 a s. 93.

¹⁴⁰ MARŠÍK, Josef. Okénko rozhlasových pojmů 4. In: *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. Praha: Český rozhlas. 2014. 2(32) ISSN:1213-3817. s. 27.

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² OSVALDOVÁ, Barbora, HALADA, Jan a kol. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. vyd. Praha: Libri, 2007. 263. s. ISBN 978-80-7277-266-7. s. 93.

¹⁴³ ČMEJRKOVÁ, Světlana. Mediální rozhovor jako žánr veřejného projevu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlana a HOFFMANNOVÁ, Jana (eds.). *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1034-3. s. 89-90.

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 89.

¹⁴⁵ Tamtéž, s. 90.

následně začínají rozhovor. Poté se budu zabývat cílenou výměnou otázek a odpovědí, která tvoří podstatu obou pořadů. Zajímá mě především, jaké typy otázek moderátoři hostům kladou, jak na odpovědi hostů reagují a jaké další typy promluv můžeme od moderátorů slyšet. Vzhledem ke krátké stopáži porovnávaných pořadů se zaměřím i na to, jak se daří moderátorům regulovat délku hostových odpovědí a jakým způsobem pořad ukončují.

Radiožurnál na svých stránkách popisuje *Ranní interview* následovně: „*Každé ráno se ptáme aktérů nejdůležitějších událostí. Zpovídáme ty, kteří přicházejí s novými myšlenkami a názory. Mluvíme s odborníky, politiky, sportovci, ale i obyčejnými lidmi, kteří přicházejí s něčím nečekaným. K věci rychle a spolehlivě! Každé ráno před celou chceme slyšet odpovědi.*“¹⁴⁶ Stopáž pořadu je na rozdíl od jiných publicistických pořadů stanice (např. *Dvacet minut Radiožurnálu*) výrazně kratší. Pohybuje se zhruba mezi třemi až šesti minutami v závislosti na délce nastínění tématu rozhovoru posluchačům. Ve všední dny moderuje *Ranní interview* Jiří Chum, v sobotu a v neděli Vladimír Kroc. Hosté jsou s moderátorem buď v telefonickém spojení, nebo se rozhovor uskutečňuje ve studiu, případně v přenosovém voze. Pořad se vysílá živě.

Hosty deseti zkoumaných interview¹⁴⁷ byli odborníci (např. archivář Miloslav Turek), zástupci různých institucí a organizací (např. místopředsdkyně Českého statistického úřadu a členka Státní volební komise Eva Krumpová nebo prezident České stomatologické komory Roman Šmucler), politici (např. ministr zahraničí Tomáš Petříček nebo lídr pražské kandidátky Pirátů Zdeněk Hřib), mluvčí (např. mluvčí Generálního štábu armády České republiky Magdalena Dvořáková). Vedle aktuálního dění v České

---

¹⁴⁶ O pořadu *Ranní interview* | Radiožurnál. *Český rozhlas Radiožurnál* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/ranni-interview-5997852/o-poradu>.

¹⁴⁷ Rozhovor s místopředsdkyní Českého statistického úřadu a členkou Státní volební komise Evou Krumpovou, s výkonnou ředitelkou Asociace nemocnic Jaroslavou Kunovou, s viceprezidentem Asociace ředitelů základních škol Pravoslavem Němečkem, s ministrem zahraničí Tomášem Petříčkem, s českým velvyslancem při EU Jakubem Dürrem, s mluvčí Generálního štábu armády České republiky Magdalenou Dvořákovou, s lídrem pražské kandidátky Pirátů Zdeňkem Hřibem, s náměstkem ministra zdravotnictví Romanem Prymulou, s archivářem Miloslavem Turkem a s prezidentem České stomatologické komory Romanem Šmuclerem.

republice se pořad tematicky věnoval i dění ve světě, například brexitu nebo útoku na české vojáky v Afghánistánu.

Moderátoři *Ranního interview* jsou zároveň průvodci ranním proudovým vysíláním, ve kterém se pořad vysílá. Z tohoto důvodu posluchačům sami nastiňují téma rozhovoru. Buď je do kontextu uvádějí přečtením ohlášení, nebo po ohlášení ještě v telefonickém spojení, živém vstupu nebo ve studiu krátce pohovoří s redaktorem či reportérem stanice, kteří k tématu zjišťovali další podrobnosti. Na začátku pořadu zaznívá také například výrok nebo úryvek reportáže, které s tématem rozhovoru souvisejí. Následně moderátoři uvítají hosta a položí mu první otázku.

Ukázka z vysílání:

6. 10. 2018; M: Vladimír Kroc, H: Jaroslava Kunová, výkonná ředitelka Asociace nemocnic

M: Měli by mít lidé pracující v nemocnicích očkování proti chřipce povinné? Hygienici a Státní zdravotní ústav upozorňují na to, že proočkovanost je mezi zdravotníky až katastrofálně nízká a že pro pacienty v nemocnicích pak představují i smrtelné riziko. Zavedení povinnosti se nebrání ani ministerstvo zdravotnictví, připouští plošné očkování třeba na urgentních příjmech nebo jednotkách intenzivní péče. Jaký je ale pohled té druhé strany, tedy nemocnic, to nám teď přiblíží Jaroslava Kunová, výkonná ředitelka Asociace nemocnic.

Dobrý den.

H: Dobrý den.

Ukázka z vysílání:

22. 10. 2018; M: Jiří Chum, R: Marie Machytková, H: Roman Prymula, náměstek ministra zdravotnictví

M: *Státní ústav pro kontrolu léčiv loni evidoval skoro osm set hlášení na nežádoucí účinky vakcín. Více než polovina se týkala povinného očkování dětí, běžně jde třeba o horečku nebo lokální reakci po očkování. Vzácně se ale můžou objevit i závažnější komplikace s trvalými následky. Rodičům přitom může hrozit pokuta, pokud nenechají povinnou vakcínou dítě naočkovat. Jak situaci řeší tedy jiné země. Ptám se Marie Machytkové ze zahraniční redakce. Marie?*

R: *Například na Slovensku je to podobné jako u nás. Rodiče tam mají povinnost děti nechat očkovat, a když to neudělají, hrozí jim postihy. A jak zjišťovala naše zpravodajka Pavlína Nečásková, nejde přitom o malé částky.*

(výpověď Pavlína Nečáskové)

R: *Když se podíváme dále po Evropě, tak například ve Spojeném království jsou úřady k otázce očkování mnohem benevolentnější, jak vysvětluje náš zpravodaj Jaromír Marek.*

(výpověď Jaromíra Marka)

R: *Pokud očkování způsobí britským dětem vedlejší účinky, je tamní systém připravený na odškodné. Rodiče takového dítěte mohou dostat v přepočtu až tři a půl milionů korun.*

M: *Marie, děkuju. My se teď vrátíme do Čech. Rodiče by totiž mohli mít možnost požadovat po státu také odškodné, pokud dětem očkování způsobí závažné vedlejší účinky. Příslušný návrh zákona už má Ministerstvo zdravotnictví připravený a vládě ho chce předložit ještě do konce tohoto roku. S námi ve spojení je teď náměstek ministra Roman Prymula. Dobrý den.*

H: *Dobrý den.*

M: *Na jaké vedlejší účinky očkování by se odškodnění vztahovalo?*

Rádio Impuls na svých stránkách popisuje *Tři Impulsy na tělo* takto: „*Žádné kecy, přímo k věci! Každé všední ráno se Zuzana Bubílková ptá na to podstatné. Politiků, sportovců, osobností z nejrůznějších odvětví. Stačí pouhé tři otázky. V 8:20,*

u Impulsových. ¹⁴⁸ Stopáž je krátká, pohybuje se okolo tří minut, ale není výrazně kratší než většina ostatních pořadů Rádia Impuls. Kupříkladu všechny pořady, které stanice vysílá v čase 5.00 až 9.00 hodin, mají stopáž okolo tří minut, některé jsou dokonce kratší. V programu Rádia Impuls nenajdeme podobný pořad, byť třeba s delší stopáží. Jak jsem ale v kapitole věnované programové skladbě vysvětlila, vždy tomu tak nebylo. *Tři Impulsy na tělo* nahradily *Kauzu dne*, která měla delší stopáž, zhruba deset minut. Pořad moderuje Zuzana Bubílková, se kterou jsou hosté především v telefonickém spojení, moderátorka ale točí rozhovory také například u nich doma nebo v poslanecké sněmovně.

Hosty deseti zkoumaných interview¹⁴⁹ byli odborníci (např. mykolog Jan Borovička, hudební dramaturg a kritik Josef Vlček), politici (např. starostka městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz Petra Bernfeldová nebo místopředsedkyně ODS Alexandra Udženija). Rozhovory se tematicky zaměřovaly pouze na aktuální dění v České republice. Pozornost byla věnována nejen celostátním tématům (např. rozhovor s premiérem Andrejem Babišem o zrušení povinného střídání letního a zimního času), ale také regionálním (např. rozhovor s Davidem Rathem o jeho zvolení do zastupitelstva města Hostivice).

Vzhledem k tomu, že Zuzana Bubílková blok *Haló, tady Impulsovi* nemoderuje, musí jí nejprve moderátor předat slovo. Okolo 8.20 hodin proto Honza Daněk krátce nastiňuje téma interview a následně ve vysílání zdraví Bubílkovou. Téma většinou souvisí s *Tématem dne*, proto v ohlášení občas zmiňuje některé odpovědi posluchačů, kteří zavolali na telefonní linku, aby se k anketní otázce vyjádřili. Svého hosta už ale představuje Bubílková, kterého vzápětí také zdraví a pokládá mu první otázku.

Ukázka z vysílání:

---

¹⁴⁸ Rádio Impuls - Tři Impulsy na tělo. *Rádio Impuls - Rááááadio* [online]. [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: <http://www.impuls.cz/porady/tri-impulsy-na-telo/?page=3>.

¹⁴⁹ Rozhovor s mykologem Janem Borovičkou, bývalým středočeským hejtmanem Davidem Rathem, místopředsedkyní ODS Alexandrou Udženijou, senátorem Markem Hilšerem, senátorem Herbertem Paverou, starostkou městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz Petrou Bernfeldovou, poradkyní chovu čivav Lucíí Šimkovou, hudebním kritikem Josefem Vlčkem, novinářkou a bývalou političkou Janou Lorencovou a s premiérem Andrejem Babišem.

17. 10. 2018; M1: Honza Daněk, M2: Zuzana Bubílková, H: Petru Bernfeldová, starostka městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz

M1: *Nová socha Věry Špinarové vyvolává vášně. Po jejím veřejném odhalení v Ostravě se lidé shodovali, že ve tváři známou českou zpěvačku nepoznávají. Co na to vedení městské části? (zvuková grafika Tři Impulsy na tělo) To už je práce pro Zuzanu Bubílkovou.*

M2: *Dobré ráno Honzo a já zdravím Petru Bernfeldovou, starostku městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Dobré ráno.*

H: *Krásné ráno.*

M2: *Paní starostko, vám se ta socha líbí?*

Po nastínění tématu interview a přivítání hosta následuje sled otázek moderátora a odpovědí hosta, který tvoří nejdůležitější část pořadu.

Otázky moderátora jsou buď připravené, nebo nepřipravené. Z mluveného projevu moderátorů většinou poznáme, kdy moderátor pokládá předem formulovanou otázku a kdy naopak nepřipravenou otázku, kterou v návaznosti na hostovu odpověď formuluje až během rozhovoru. Při pokládání nepřipravených otázek se totiž moderátoři dopouštějí více chyb, než když ji pouze přečtou. Hodnocení hlasového projevu moderátorů zkoumaných pořadů se budu věnovat v kapitolách 8.1.3 Ranní interview a 8.2.3 Tři Impulsy na tělo.

Připravenými otázkami označuji otázky, které si moderátor formuloval předem. Jejich součástí bývá citace, případně parafráze výroku souvisejícího s tématem interview nebo například statistický údaj. Málom který moderátor by totiž takové informace dokázal ve vhodnou chvíli začlenit do své otázky, aniž by měl po ruce podklady, protože by se mohl dopustit nepřesností. První položená otázka by měla být vždy připravená, protože povinností moderátora je se na každé interview důkladně připravit.¹⁵⁰ „*Je to právě příprava, která především rozhoduje o tom, jak kvalitní rozhovor bude a zda se podaří*

---

¹⁵⁰ Na rozhovor se nepochybně připravuje i host, jeho příprava ale není předmětem mé práce.

novináři získat z hosta před rozhlasovým mikrofonem či televizní kamerou maximum.“¹⁵¹

Výsledkem přípravy by měla být formulace hlavních otázek, přičemž si moderátoři ujasňují i koncepci celého rozhovoru. Na druhou stranu se nemohou na několikaminutový rozhovor připravovat celý den. Měli by proto mít všeobecný přehled a neustále si ho rozšiřovat. Jeden den totiž zpovídají předsedu vlády nebo ministra, druhý den mykologa či archiváře a třetí den vedou rozhovor s českým velvyslancem při Evropské unii nebo s poradkyní chovu čivav atd.

Příprava zahrnuje především studium relevantních materiálů v tištěné, audiovizuální nebo zvukové podobě. Pokud během přípravné fáze pocítí, že si něčím nejsou jistí, mohou se obrátit na nejrůznější odborníky. Přípravná fáze moderátorům poslouží nejen ke zmíněné formulaci otázek a k výstavbě rozhovoru, ale také během rozhovoru. I v případě nepřipravených otázek, kterým se budu věnovat níže, totiž čerpají ze své přípravy před rozhovorem. Jedině tak totiž dokážou adekvátně zareagovat na odpověď hosta, například ho konfrontovat s jeho dřívějším tvrzením. Na druhou stranu v pořadech s tak krátkou stopáží, které se většinou věnují jednomu tématu a jeho subtématům, moderátoři nepochybně během přípravné fáze předvídají odpovědi hostů a mohou popřemýšlet, jak na ně zareagovat.

Pokud moderátoři přípravu na rozhovor podcení, mohou se dostat do nezáviděníhodné situace, kdy je musejí hosté opravovat. Svě o tom ví i moderátoři zkoumaných pořadů. Například během rozhovoru s místopředsedkyní Českého statistického úřadu a členkou Státní volební komise Evou Krumpovou Jiří Chum použil v souvislosti s komunálními volbami slovo kroužkování, což je chyba. Krumpová proto okamžitě zareagovala slovy: „*Upozornění. V komunálních volbách se nekroužkuje. Voliči vyznačují svoji volbu na hlasovací lístek křížky a jiný způsob není vůbec možný.*“ V rozhovoru s novým senátorem za Opavsko Herbertem Paverou zase Zuzana Bubílková popletla, které strany ho podporovaly. „*Vás podporovaly Starostové, ODS, lidovci, ti mají s TOP 09, ne lidovci ne, TOP 09, Zelení, Soukromníci. Ke komu teď vstoupíte?*“ Moderátorka se sice vzápětí opravila, ale pokud některý z posluchačů neví, které strany Paveru podporovaly, její oprava mu příliš nepomohla.

---

¹⁵¹ MORAVEC, Václav. Rozhovor v rozhlasovém a televizním vysílání. In: OSVALDOVÁ, Barbora a KOPÁČ Radim (eds.) a kol. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1618-6. s 73.

Naopak když se moderátoři připraví důkladně, jsou schopni ve vhodnou chvíli své znalosti uplatnit a snáze tak hosta přimějí na položené ptázky odpovědět. Kupříkladu Jiří Chum chtěl od nastupujícího ministra vnitra Tomáše Petříčka získat informaci o tom, jestli Miroslav Poche zůstane v jeho nejužším týmu, přestože prezident Miloš Zeman ho odmítl jmenovat ministrem vnitra. Z tohoto důvodu kladl následující otázky: „*Jak to bude s vaším nejužším týmem? Koho si vezmete k sobě?*“, „*Vy víte, na co narážím. Ptám se na kandidáta předchozího kandidáta na post ministra zahraničí Miroslava Pocheho. Zůstane ve vašem týmu, nebo ne?*“, „*A v této oblasti nečekáte třenic s panem prezidentem?*“, „*On ale naznačil, že by úřad měl Miroslav Poche zcela opustit.*“ Zuzana Bubílková dokázala rovněž pohotově zareagovat v rozhovoru s premiérem Andrejem Babišem, Nejprve mu položila otázku: „*Evropská unie rozhodla, že povinné střídání zimního a letního času od příštího roku končí. Rakousko chce termín posunout až na rok 2021. Jaký termín prosazujete vy?*“ Babiš ve své odpovědi uvedl, že této iniciativě nerozumí, protože například Portugalsko je v jiném časovém pásmu. Moderátorka mohla na jeho slova ihned adekvátně zareagovat, protože se na něj předem připravila: „*No ono národní vlády a parlamenty mají rozhodnout, zda ten který stát přejde na trvale letní nebo trvale zimní čas. Jaký čas prosazujete vy?*“

Vzhledem ke krátké stopáži zkoumaných pořadů by moderátoři měli pokládat připravené otázky podle jejich důležitosti. Například Jiří Chum vedl s Evou Krumpovou rozhovor jen pár hodin před komunálními volbami. Nejprve se jí zeptal, co si lidé mají vzít s sebou, aby mohli odvolit, a kolik kandidátů mohou křížkovat. Následně se jí dotázal na bezpečnostní opatření v souvislosti s cíleným DDos útokem během loňských parlamentních voleb. Kdyby začal otázkami o bezpečnostních opatřeních, která Krumpová stejně nemohla blíže specifikovat, posluchači by se nedozvěděli, jak mají volit. Rozhovor by jim tak nic nového nepřinesl ani neobjasnil. Z ukázky na straně 114 je totiž zřejmé, že čas vymezený pro rozhovor se chýlí ke konci, proto Chum požádal Krumpovou pouze o stručnou repliku.

Bubílková v některých rozhovorech v návaznosti na *Téma dne* pokládá osobnější otázky, a až poté se věnuje závažnějším tématům. Například v níže uvedené ukázce souvisí první otázka se Světovým dnem zraku, který připadá na 11. října. Rádio Impuls mu věnovalo v ten den *Téma dne*.

Ukázka z vysílání:

11. 10. 2018; M1: Honza Daněk, M2: Zuzana Bubílková, H: Alexandra Udženija, místopředsedkyně ODS

M1: *Příjemné ráno vám přeje obrýlený Honza milá Zuzano.*

M2: *Dobré ráno, zdraví neobrylená Zuzana. Já zdravím místopředsedkyni ODS Alexandru Udženiju. Dobré ráno.*

H: *Dobré ráno vám i posluchačům.*

M2: *Já navážu. Paní místopředsedkyně v roce 2016 jste ještě s panem Fialou nenosili brýle. Teď všichni, celé vedení ODS, nosí brýle. Proč? Dodává vám to image intelektuálů? (smích)*

H: *Nééé (smích), opravdu ne. Není to kvůli tomu, je to čistě ze zdravotních důvodů, protože stárneme. A většinou, když se stárne, tak bohužel zrak ten odchází.*

M2: *Jejda, to bych jako žena nepřiznávala. Vyhrá...*

H: *Bohužel takový je život, je to pravda.*

M2: *Vyhráli jste volby v Praze, a přece vás tři další strany vyšachovaly. Berete to jako mega podraz nebo politickou šikovnost poražených?*

Vždy je lepší nachystat si víc otázek, i když na položení některých z nich nezbyde čas, než když by se moderátor neměl na co zeptat.

Předem promyšlená struktura rozhovoru je důležitá i z dalšího důvodu. Pro publicistické rozhovory s delší stopáží platí, že „*těžké a nejvíce kontroverzní otázky by měly přijít až ve druhé polovině rozhovoru, aby jimi interview nebylo zatíženo už předem.*“¹⁵² V případě zkoumaných pořadů ale není vhodné pokládat takové otázky až ve druhé polovině rozhovoru, protože na ně vzhledem ke krátké stopáži nemusí zbýt čas. Host si je totiž délky interview vědom stejně jako moderátor, a proto se může v závěru záměrně vyhýbat odpovědi. Kupříkladu Zdeňka Hřiba, lídra pražské kandidátky Pirátů, se Jirí Chum hned na začátku interview zeptal, jak dva dny po volbách do pražského magistrátu probíhá povolební vyjednávání a zda se jejich strana už domluvila s hnutím

---

¹⁵² MORAVEC, Václav. Rozhovor v rozhlasovém a televizním vysílání. In: OSVALDOVÁ, Barbora a KOPÁČ Radim (eds.) a kol. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1618-6. s. 79.

Praha sobě na koaliční spolupráci.

Ukázka z vysílání:

8. 10. 2018; M: Jiří Chum, H: Zdeněk Hřib, lídr pražských Pirátů

(výrok Jana Čížinského, lídra hnutí Praha sobě)

M: Řešili jste spolu již post primátora? Jste ochoten mu případně ustoupit?

H: *Tak my jsme se shodli, že momentálně nejprioritnější je najít programovou shodu, najít co se bude dělat, jak se to bude dělat a hlavně, kdy se to bude dělat v průběhu těch následujících čtyřech letech. (...) Co se týče těch personálních záležitostí, tak ty budeme řešit až v druhé řadě.*

M: Takže, jak velké jsou šance, že tím třetím partnerem budou právě Spojené síly pro Prahu?

H: *Tak Spojené síly pro Prahu konstatovaly, že jsou koaličním uskupením, že musí nejprve ustavit svůj klub, dosáhnout nějaké shody na vyjednávacích prioritách. (...)*

M: *Lídr Spojených sil Jiří Pospíšil už včera pro Respekt ale řekl, že na rozdíl od něj nebo lídra Prahy sobě Jana Čížinského jste tím nejméně zkušeným politikem a že by možná podpořil Bohuslava Svobodu z ODS. Jak tedy chcete Jiřího Pospíšila přesvědčit?*

Níže uvedená ukázka z vysílání dokládá, že Bubílková nepokládá u všech rozhovorů nejprve odlehčené otázky, jako jsme viděli na předchozí straně. Stejně jako Chum jde v některých rozhovorech přímo k věci hned na začátku.¹⁵³

¹⁵³ V souvislosti s odhalením sochy Věry Špinarové bylo kritizováno její zhotovení bez soutěže.

Ukázka z vysílání:

H: *(odpověď Petry Bernfeldové na otázku, jestli se jí socha Věry Špinarové v Husově sadu v Ostravě líbí)*

M2: *Lidé protestují, její syn chce, aby se socha zbourala. Stála šest set tisíc. Neudělali jste to výběrovým řízením. Proč? A co uděláte?*

H: *Nebylo to uděláno výběrovým řízením, protože jak říkám...umělecká díla. Je to trošičku složitější, to zadávání té zakázky je trošku složitější, s tím, že my jsme oslovili sochaře, pana Moješčíka, se kterým jsme už měli zkušenost, a věřili jsme v to, že ta socha bude stát za to.*

M2: *A to jste neodpověděla teda vůbec, akorát jste řekla, že jste to dali jednomu sochaři, který dělal už tři sochy. Lidé protestují a tvrdí, že je to malá domů.*

H: *To bych netvrdila já. S tím absolutně nesouhlasím.*

Moravec zmiňuje ještě další radu, kterou by moderátoři měli mít na vědomí. „Nejlepší jsou stručné otázky s jedinou myšlenkou. (...) Dvojitě či trojitě otázky jsou jednou z nejčastějších chyb, které vznikají při improvizované části rozhovoru. Autora interview napadá několik otázek, které chce položit a nechce je zapomenout. (...) Po položení zdvojené otázky respondent zpravidla odpovídá pouze na jednu z nich, druhá tak často zůstává nezodpovězena.“¹⁵⁴ Moderátor chce ale dosáhnout zodpovězení všech položených otázek. Ve zkoumaných interview se moderátoři většinou snažili pokládat pouze jeden dotaz. Ke zdvojení došlo výjimečně (viz ukázky na straně 109 a 114). Domnívám se, že v *Ranním interview* a ve *Třech Impulsech na tělo* moderátoři pokládají zdvojené otázky, protože stopáž pořadu je krátká. V delších rozhovorech by druhou otázku pravděpodobně položili až po odpovědi na tu první.

Vedle připravených otázek moderátor pokládá hostovi také nepřipravené otázky. Neměl by totiž pouze odříkat jednu předem formulovanou otázku za druhou, ale celou dobu pozorně poslouchat hostovy odpovědi. Z jeho slov totiž může vyplynout další otázka, která posune rozhovor jiným směrem nebo skrze kterou proniknou hlouběji

---

¹⁵⁴ MORAVEC, Václav. Rozhovor v rozhlasovém a televizním vysílání. In: OSVALDOVÁ, Barbora a KOPÁČ Radim (eds.) a kol. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1618-6. s. 82.

do tématu. Nepřipravené otázky zaznívají také v případě tzv. reformulací. „*Reformulacemi moderátor shrnuje předchozí odpověď, vybírá z ní klíčové informace, konkretizuje ji, ale také z ní často vyvozuje další důsledky.*“¹⁵⁵

Výše jsem poznamenala, že na konci rozhovoru by neměla zůstat žádná moderátorem položená otázka bez odpovědi. Moderátoři se snaží tohoto cíle dosáhnout kladením různých typů otázek. Vedle připravených a nepřipravených otázek, které jsem popsala výše, zmíním další typy, resp. podtypy otázek. Müllerová popisuje otázky věcné, informativní, otázky s žádostí potvrdit domněnku, předpoklad, závěr; otázky s odstíny ironie, pochybností; otázky provokativní; otázky dotěrné; otázky zjišťovací a doplňovací.¹⁵⁶ Čmejrková vedle zjišťovacích a doplňujících otázek uvádí ještě otázky alternativní, vylučovací.¹⁵⁷ Jinou klasifikaci otázek nabízí Moravec, který rozlišuje „*z hlediska formy (otázky otevřené – uzavřené, přímé – nepřímé, osobní – neosobní), z hlediska funkce (základní, sondážní, kontrolní), z hlediska vlivu na respondenta (neutrální, pomocné, sugestivní).*“¹⁵⁸

Pokud se interviewovaný odpovědi vyhýbá, může moderátor jeho řeč přerušit a upozornit ho, že na otázku neodpověděl, a následně ji položit znovu. Odpovědi se vyhýbají především politici, protože „*poskytují přímé odpovědi méně ochotně než jiní diskutující.*“¹⁵⁹ Podle Čmejrkové chtějí prostor v médiích využít k prosazení vlastního

---

¹⁵⁵ ČMEJRKOVÁ, Světlana. Mediální rozhovor jako žánr veřejného projevu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlana a HOFFMANNOVÁ, Jana (eds.). *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1034-3. s. 103.

¹⁵⁶ MÜLLEROVÁ, Olga. K charakteristickým rysům ranního Radiožurnálu Českého rozhlasu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlana a kol. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2267-7. s. 93-98.

¹⁵⁷ ČMEJRKOVÁ, Světlana. Mediální rozhovor jako žánr veřejného projevu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlana a HOFFMANNOVÁ, Jana (eds.). *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1034-3. s. 93.

¹⁵⁸ MORAVEC, Václav. Rozhovor v rozhlasovém a televizním vysílání. In: OSVALDOVÁ, Barbora a KOPÁČ Radim (eds.) a kol. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1618-6. s. 79.

¹⁵⁹ ČMEJRKOVÁ, Světlana. Mediální rozhovor jako žánr veřejného projevu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlana a HOFFMANNOVÁ, Jana (eds.). *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1034-3. s. 91.

diskurzu, přičemž na otázky moderátora neberou ohled.¹⁶⁰ Hosty *Ranního interview a Tří Impulsů na tělo* nejsou pouze politici, přesto je někdy pro moderátora těžké docílit zodpovězení všech položených otázek. Kupříkladu mluvčí Generálního štábu armády České republiky Magdaleně Dvořákové položil Jiří Chum sedm otázek týkajících se útoku na české vojáky v Afghánistánu 17. října 2018. Dvořáková ale na většinu z nich neodpověděla a jako důvod uvedla probíhající šetření.

Ukázka z vysílání:

18. 10. 2018; M: Jiří Chum, H: Magdalena Dvořáková, mluvčí Generálního štábu armády České republiky

M: (...) *Chystáte nějakou změnu postupu nebo zpřísnění bezpečnostních opatření českých vojáků?*

H: ***Jak jsem říkala, momentálně probíhá šetření, teď už obou událostí, a na základě výsledků tohoto šetření budou přijatá opatření. Případná opatření.***

M: *Dají se ještě vůbec zlepšit taková opatření, protože předpokládám, že každá ta mise by měla být bezpečná, co se možností týče.*

H: *Tak samozřejmě vždy je prostor pro zlepšení, ale **jak říkám, bude to vycházet z toho šetření, které teď probíhá.***

M: *Dá se třeba říct, že se bezpečnostní situace v Afghánistánu zhoršuje, nebo je takováto frekvence na alianční vojáky běžná, v uvozovkách?*

H: *Běžná určitě ne, ale je...*

M: *Očekávatelná?*

H: *Očekávatelná, ano.*

M: *Bude se vyšetřovat, jestli má útok nějakou souvislost s odvetou českých vojáků za zabití jejich vojáků v srpnu?*

H: ***Jak říkám, probíhá od včerejška šetření té události. V průběhu takových šetření nemůžeme poskytovat žádné informace, nijak to komentovat ani dávat prostor pro spekulace.***

¹⁶⁰ ČMEJRKOVÁ, Světlana. Mediální rozhovor jako žánr veřejného projevu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlana a HOFFMANNOVÁ, Jana (eds.). *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1034-3. s. 107.

M: Ale součástí toho vyšetřování to nejspíš bude. Vy budete znovu pátrat po strůjcích toho útoku a snažit se nějak dohnat k odpovědnosti? (...)

Chum Dvořákové nepoložil otázku znovu ani ji neformuloval jinak. Místo toho v klidu pokládal další otázky a snažil se tak získat alespoň nějakou novou informaci, což se mu nepovedlo. Ze třiminutového rozhovoru se od Dvořákové kromě informace o probíhající šetření posluchači nedozvěděli nic.

V ukázce na straně 109 zase vidíme, že se starostka obvodu Moravská Ostrava a Přívoz Petra Bernfeldová, byť v tomto případě jde o političku, rovněž vyhýbá odpovědi. Nejde ale o žádné probíhající šetření, nýbrž o důvody formulované Čmejrkovou, které jsem zmínila výše. Přerušением řeči ale někdy moderátor hostovi pomáhá, pokud nemůže nalézt správné slovo.

Zajímavý poznatek uvádí Müllerová. Rozhovory v *Ranním interview* se podle ní dělí do třech skupin. První skupinu tvoří rozhovory, které věcně informují o nějaké plánované události nebo o neutrálních a spíše pozitivně laděných tématech.¹⁶¹ „Moderátor klade přesné otázky bez ironie a dalších významů a narážek, host odpovídá přímo, konkrétně, neuhýbá, podává otevřeně své názory a nedává moderátorovi příležitost výroky zpochybňovat.“¹⁶² Do druhé skupiny Müllerová řadí rozhovory s osobnostmi vysoké společenské prestiže, kterou získaly svou prací například v oblasti vědy a techniky nebo dostaly nějaká významná ocenění.¹⁶³ „Moderátorovy otázky jsou spíše zdvořilými výzvami, aby host řekl něco o své práci nebo i o soukromém životě.“¹⁶⁴ A do poslední skupiny patří rozhovory s politiky, ve kterých na rozdíl od předešlých typů vzniká mezi hostem a moderátorem určité napětí.¹⁶⁵ Přesto, že uvedenou typologii autorka popsala na příkladu *Ranního interview*, platí i pro *Tři Impulsy na tělo*.

V *Třech Impulsech na tělo* jsem osobní otázky, které někdy Bubílková pokládá

---

¹⁶¹ MÜLLEROVÁ, Olga. K charakteristickým rysům ranního Radiožurnálu Českého rozhlasu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlá a kol. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2267-7. s. 88.

¹⁶² Tamtéž.

¹⁶³ Tamtéž, s. 90.

¹⁶⁴ Tamtéž.

¹⁶⁵ Tamtéž.

na začátku rozhovoru, zaznamenala i v jeho průběhu.

Ukázka z vysílání:

3. 10. 2018; M: Zuzana Bubílková, H: Jan Borovička, mykolog

M: *Jaká je vaše oblíbená houba? A jak ji konzumujete? Prozrad'te.*

H: *No, já jako mykolog úplně jako houby nejím.*

M: *Vy nejíte houby jako mykolog? No to je...*

H: *Nejsem velký houbožrout. Ale třeba muchomůrka růžovka, což je letní houba, teď jich v Čechách moc nebude, tak to je houba, kterou mám rád.*

M: *Aha (smích). Takže mykolog jí muchomůrky (smích)*

Nejen ohlášení rozhovoru, ale také otázky moderátoři mnohdy opírají o nejrůznější zdroje, například o zjištěná nebo veřejně dostupná data, informace publikované v médiích nebo o výroky, ať už jsou citované, parafrázované, nebo jsou puštěny ze záznamu. Výroky mohou patřit hostovi, ale i jiným osobám.

Ukázka z vysílání:

8. 10. 2018; M: Jiří Chum, H: Zdeněk Hřib, lídr pražských Pirátů

M: *Klíčový je teď post primátora, ten si nárokujete vy, ale i lídr Prahy sobě Jan Čížinský, který říká, poslechněme si ho.*

(zvukový záznam výroku Jana Čížinského)

Řešili jste spolu již post primátora? Jste ochoten mu případně ustoupit?

H: *Tak my jsme se shodli, že (...)*

Ukázka z vysílání:

15. 10. 2018; M: Zuzana Bubílková, H: Marek Hilšer, nově zvolený senátor

M: *Váš pirátský protikandidát Michálek prohlásil, že jste ho porazil proto, protože citují: „Voličky se řídí vizáží.“ Je to kritika nebo pocta?*

H: *Já to nechci nějak komentovat. Posluchači si o tomto výroku udělají obrázek sami a já jsem vždycky hájil heslo „Sláva vítězům a čest poraženým.“ (...)*

Na začátku podkapitoly jsem věnovala pozornost tomu, jakým způsobem pořady

začínají. Na jejím konci se zaměřím na to, jak je moderátoři ukončují. Zmínila jsem, že *Ranní interview* začíná deset minut před zpravodajskou relací a že jeho stopáž činí zhruba tři až šest minut, protože před zpravodajskou relací ještě zaznívá písnička.¹⁶⁶ Moderátor nemá lehkou úlohu. Potřebuje, aby mu host zodpověděl připravené otázky, jedním okem ale musí celou dobu hlídat čas. „*Moderátor se řídí mechanismem rozhlasového programu a musí se při organizaci rozhovoru vyrovnat s nedostatkem času, který ho nutí k tomu, aby reguloval hostovu řečovou aktivitu.*“¹⁶⁷ Ve vhodnou chvíli, zároveň ovšem včas, proto musí umět rozhovor ukončit.

Ukázka z vysílání:

5. 10. 2018; M: Jiří Chum, H: Eva Krumpová, místopředsedkyně Českého statistického úřadu a členka Státní volební komise

M: *Jste letos nějak lépe připraveni, aby se ta situace neopakovala? Co konkrétně jste upravili?*

H: (...) *Každý, kdo využívá IT technologie, musí samozřejmě pracovat i s ochranou dat a zařízení, což děláme i my.*

M: Rozumím.

H: *A provádíme právě funkční zátěžové testy, konzultujeme opatření s příslušnými odborníky a různými institucemi. Navíc...*

M: Jste připraveni?

H: *My jsme v současné době...*

M: Stručně prosím.

H: *Jsme připraveni.*

M: *Děkuju Vám. Místopředsedkyně Českého statistického úřadu a členka Státní volební komise ve vysílání Radiožurnálu. Hodně štěstí i v těchto volbách, co se sčítání hlasů týče. Na shledanou.*

H: *Děkuji a na slyšenou.*

¹⁶⁶ Hudba na Radiožurnálu svou nezastupitelnou roli, protože jeho vysílání je postaveno na střídání příspěvku a hudby.

¹⁶⁷ MÜLLEROVÁ, Olga. K charakteristickým rysům ranního Radiožurnálu Českého rozhlasu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlá a kol. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2267-7. s. 87.

Tři Impulsy na tělo se rovněž vysílají před zpravodajskou relací a také ještě mezi ní pořadem zaznívá hudba. Stopáž *Tři Impulsů na tělo* je kratší než v případě *Ranního interview*. Zuzana Bubílková proto musí stejně jako Jiří Chum zvládnout ukončit rozhovor, aby dodržela vymezený čas, zároveň ale nemůže ukončit rozhovor během repliky hosta. Někdy hostům sděluje, že jde o závěrečnou otázku.

Ukázka z vysílání:

29. 10. 2018; M: Zuzana Bubílková, H: Jana Lorencová, novinářka a bývalá politička

M: Paní Lorencová, ještě rychlou, poslední otázku. My jsme spolu kdysi dělaly pořad o lehkých topných olejích. Považujete to za svůj největší novinářský úspěch?

H: No, ony už mě budou opravdu provázet asi po zbytek života. Považuji...těžko říct. Já si myslím, že já jsem natočila těch reportáží snad dvě stě, ale je fakt, že těm lehkým topným olejům jsem se věnovala průběžně a že asi to, asi lehké topné oleje, asi to byl ten...

M: Ten největší úspěch.

H: ...největší novinářský...

M: Takový nejviditelnější. Takže tolik významenaná novinářka Jana Lorencová. Já vám děkuji za rozhovor, přeji krásný den. Na shledanou.

Nejen na konci interview, ale také během něj můžeme slyšet nádechy a další signalizace, například porozumění. Prostřednictvím nich moderátor dává svému hostovi najevo, že chce na jeho slova reagovat. Podle Müllerové nelze paralelní signalizování pozornosti, porozumění nebo souhlasu považovat za přerušování řeči.¹⁶⁸

7.1 Rozdíly

Ranní interview moderuje Jiří Chum nebo Vladimír Kroc, kteří jsou zároveň

---

¹⁶⁸ MÜLLEROVÁ, Olga. K charakteristickým rysům ranního Radiožurnálu Českého rozhlasu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlá a kol. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2267-7. s. 101.

průvodci ranním vysíláním Radiožurnálu, proto pořad sami ohlašují. *Tři Impulsy na tělo* moderuje Zuzana Bubílková, ale moderátory ranního vysílacího bloku Rádía Impuls jsou Honza Daněk a Eva Hronková. Z tohoto důvodu pořad ohlašuje Daněk, který vzápětí předává slovo Bubílkové, aby představila a současně ve vysílání přivítala svého hosta. Uvedení tématu rozhovoru se na zkoumaných stanicích liší. V případě *Tři Impulsů na tělo* ho tvoří pouze stručné nastínění tématu několika větami. Uvedení tématu *Ranního interview* je obsáhlejší a mnohdy ho doplňuje ukázka z reportáže, zvukový záznam výroku, rozhovor s redaktorem nebo reportérem ve studiu nebo telefonicky, případně jejich živý vstup do vysílání.

Zkoumané pořady se liší stopáží a počtem položených otázek. *Ranní interview* je zhruba o dvě minuty delší než *Tři Impulsy na tělo*, především kvůli již zmíněnému obsírnějšímu nastínění tématu rozhovoru. Delší stopáž *Ranního interview* znamená i větší prostor pro pokládání otázek, byť rozdíl mezi pořady není v tomto ohledu natolik velký. Jiří Chum totiž nechává své hosty hovořit dlouho, pokud stále hodnotí jejich repliku jako relevantní. V opačném případě ji přerušuje, obzvláště když se čas vymezený interview chýlí ke konci. Hosté *Tři Impulsů na tělo* povětšinou neodpovídají dlouze, ale pouze v několika větách.

Tři Impulsy na tělo jsou podbarvené napínavou hudbou, která evokuje tikot hodin. Na Radiožurnálu hudební podkres neslyšíme.

Hosty *Ranního interview* a *Tři Impulsů na tělo* jsou především politici a odborníci. Rozdíl mezi pořady není v tom, jací lidé jsou do pořadu zváni, ale kvůli jakému tématu. Zatímco interview vysílaná na Radiožurnálu se vedle domácího dění (např. povolební vyjednávání po volbách do pražského magistrátu, odškodnění za vedlejší účinky po očkování, ačkoli uvedení tématu mapovalo i situaci v jiných zemích) věnují i zahraničnímu (např. brexit nebo útok na vojáky v Afghánistánu, byť v tomto případě se jednalo o české občany). Rádio Impuls se ve *Třech Impulsech na tělo* zahraničnímu dění nevěnuje a soustřeďuje se vedle celostátních témat i na regionální témata, protože častými hosty pořadu jsou starostové měst a obcí.

V obou pořadech moderátoři opírají své otázky o různé výroky nebo články, které souvisejí s tématem. Zatímco v *Ranním interview* je výrok puštěn ze záznamu, Bubílková ho cituje.

Další rozdíl je i ve složitosti témat. Radiožurnál se věnuje brexitu, smrti českých

vojáků v Afghánistánu, očkování proti chřipce, Rádio Impuls orientovalo svoje interview na houby, psy, narozeniny zpěváka a herce Václava Neckáře. Pořad *Tři Impulsy na tělo* se ale stejně jako pořad *Ranní interview* zaměřil také na politická témata, naopak v Ranním interview chyběla odlehčenější témata.

8 Mluvený projev moderátorů

Vysílání Rádía Impuls a Radiožurnálu jsem si musela nahrávat a následně naposlouchat, abych mohla v předešlých třech kapitolách porovnat zpravodajské relace, moderátorské vstupy a dva publicistické pořady. Zhruba patnáctihodinový zvukový materiál se stal východiskem i pro tuto kapitolu, ve které se budu věnovat mluvenému projevu moderátorů a zprávařů z hlediska zvukové, lexikální, morfologické a syntaktické roviny jazyka.

Z různých částí této práce vyplývají základní předpoklady pro práci rozhlasového moderátora nebo zprávaře. Patří mezi ně například všeobecný přehled, umění improvizace, komunikativnost, schopnost oslovit posluchače, kreativita nebo zvládnání stresových situací. Nezmínila jsem ale nejdůležitější požadavek, kterým je vysoká úroveň hlasového projevu. „*U mluveného projevu posluchač právem očekává dobrou úroveň obsahovou i formální. Nedostatečná kulturní úroveň mluvčího budí pochybnosti o průkaznosti toho, o čem mluví. Kultivovaný projev dovede naopak posluchače strhnout a získat je pro řečníkův záměr.*“¹⁶⁹

V publikaci *Novinář před mikrofonem* Strahl pokládá řečnickou otázku: kdo jiný by měl být vzorem správné mluvy než ten, kterého denně poslouchají milióny lidí?¹⁷⁰ Janoušková poukazuje na to, že při poslechu rozhlasového a televizního vysílání vnímáme nejen obsah, ale také formu, kterou následně více či méně vědomě napodobujeme. Rozhlasová a televizní mluví se totiž stávají našimi řečovými vzory.¹⁷¹ Mezi televizí a rozhlasem je ale jeden podstatný rozdíl, kvůli kterému jsou na rozhlasové moderátory kladeny větší nároky. „*Nedostatek bezprostředního vizuálního kontaktu s posluchači nutí autory pořadů i jejich realizátory ke kvalitním jazykovým a komunikačním výkonům a k užívání speciálních komunikačních prostředků, jimiž*

---

¹⁶⁹ KROBOTOVÁ, Milena. *Spisovná výslovnost a kultura mluveného projevu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2000. ISBN: 80-224-0187-8. s. 7.

¹⁷⁰ STRAHL, Vlastimil. *Novinář před mikrofonem (O mluveném slovu)*. Praha: Karolinum, 1993. ISBN: 80-7066-800-8. s. 56.

¹⁷¹ *Čeština u nás a ve světě: Mluvená čeština v médiích*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2008, XVI. ISSN 1210-9339. s. 3.

vizuální kontakt nahrazují.“¹⁷²

Na začátku jsem objasnila zaměření této kapitoly na zvukovou, lexikální, morfologickou a syntaktickou rovinu. Než přejdu k rozboru konkrétních mluvených projevů, které jsem ve vysílání zkoumaných stanic slyšela, specifikuji, na co konkrétně se na následujících stranách zaměřím.

Ve **zvukové rovině** budu věnovat pozornost především výslovnosti hlásek. „*Základem dobré srozumitelnosti projevu je správná, přesná a zřetelná artikulace jednotlivých hlásek a jejich spojení.*“¹⁷³ Nedostatečná artikulace hlásek může zapříčinit opačný nebo zcela jiný význam slova. Někdy je slovo nesrozumitelné natolik, že se posluchači musejí pokusit jeho význam odvodit z kontextu, a pokud se jim to nedovede, mohou přestat stanici poslouchat. V České výslovnostní normě Hůrková vysvětluje, jaké odchylky tuto nesrozumitelnost mluvených projevů způsobují. Popisuje například odchylky v kvantitě a kvalitě samohlásek, vady řeči, nářeční odchylky nebo odchylky způsobené nedbalou výslovností souhlásek.¹⁷⁴ Dále se ve zvukové rovině zaměřím na slovní přízvuk a budu hodnotit, jestli mluvčí nedělají chyby v přízvukování předložek. Následně budu rozebírat frázování a intonaci, které Hůrková označuje jako zvukové prostředky větné. Upozorňuje totiž na to, že „*pravidla se netýkají jen výslovnosti hlásek a hláskových spojení, přízvukování slov a slovních spojení, ale také členění a celkového přednesu souvislé řeči. Toto členění souvislé řeči na jednotlivé promluvové úseky nebo fáze (frázování) pak těsně souvisí s intonací (melodickým a dynamickým průběhem řeči) a s místem větného přízvuku (intonačních center, důrazů). Členění řeči je těsně spjata s významem, se smyslem, s obsahem promluvy a současně rytmičuje mluvený projev; je tedy důležitým činitelem s dosahem estetickým.*“¹⁷⁵

Moderátoři musejí na svém mluveném projevu neustále pracovat, ať už sami, nebo s hlasovým lektorem, aby si uvědomili a následně eliminovali nedostatky, které

---

¹⁷² MÜLLEROVÁ, Olga. Rozhovor s hostem: žánr rozhlasového vysílání na pomezí interview a přátelského popovídání. In: ČMEJRKOVÁ, Světlá a HOFFMANNOVÁ, Jana (eds.). *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003. ISBN 80-200-1034-3. s. 116.

¹⁷³ KROBOTOVÁ, Milena. *Spisovná výslovnost a kultura mluveného projevu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2000. ISBN: 80-224-0187-8. s. 9.

¹⁷⁴ HŮRKOVÁ, Jiřina. *Česká výslovnostní norma*. Praha: Scientia spol. s.r.o. pedagogické nakladatelství, 1995. ISBN: 80-85823-93-X. s. 18-24.

¹⁷⁵ Tamtéž, s. 41.

vedou k nesrozumitelnosti. V porovnání s interpersonální komunikací totiž posluchači nemohou na slova moderátorů bezprostředně zareagovat a zeptat se tak na to, čemu nerozuměli. Nemohou rovněž moderátory požádat, aby mluvili pomaleji. Na druhou stranu, posluchači mohou na nedostatky v mluvených projevech upozornit stanici dodatečně a často tak také činí. Na Radiožurnálu se těmito stížnostmi zabývá ombudsman Českého rozhlasu, na Rádiu Impuls Alexandr Hemala v pořadu Pošta Saši Hemaly. „*Jestliže nám rozdílly a kolísání ve výslovnosti nevadí při každodenní konverzaci, začneme si jich obvykle všimát (a jsme na ně i různou měrou citliví), jde-li o nějaký druh mluveného projevu veřejného.*“¹⁷⁶

Z hlediska **lexikální roviny** se zaměřím na slova, která moderátoři během vysílání užili. Měli by totiž hovořit hovorovou češtinou, což je mluvená podoba spisovné češtiny. „*Hovorové jazykové prostředky jsou součástí spisovného jazyka a vyčleňují se v rámci snahy přesněji specifikovat bohaté stylové rozrůznění spisovné češtiny a částečně zohlednit protiklad psanosti a mluvenosti (odtud „hovorová“).*“¹⁷⁷ Zkoumat budu také schopnost moderátorů využívat slovní zásobu. Přesný počet slov, který tvoří slovní zásobu našeho jazyka, nelze určit. Podle Nového encyklopedického slovníku češtiny si můžeme udělat přibližnou představu o slovní zásobě češtiny z jazykových slovníků.¹⁷⁸ Prolistovala jsem Příruční slovník jazyka českého, který je se zhruba 250 tisíci heslových slov dosud nejobsažnější. Vedle něj existuje ještě Slovník spisovného jazyka českého s asi 192 tisíci heslovými slovy a Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost, který má přibližně 50 tisíc heslových slov. Uvědomuji si, že moderátoři nemohou ve svých projevech využívat tolik slov. „*Odhaduje se, že **aktivní slovní zásoba** (kterou jedinec*

---

¹⁷⁶ HŮRKOVÁ, Jiřina. *Česká výslovnostní norma*. Praha: Scientia spol. s.r.o. pedagogické nakladatelství, 1995. ISBN: 80-85823-93-X. s. 8.

¹⁷⁷ Internetová jazyková příručka. *Internetová jazyková příručka* [online]. Jazyková poradna ÚJČ AV ČR, 2018 [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=891#ref_int_891_spisovne-jazykove-prostredky.

¹⁷⁸ LEXIKON | Nový encyklopedický slovník češtiny. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. Brno: © Masarykova univerzita, 2018 [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/LEXIKON#celon%C3%A1rodn%C3%AD%20slovn%C3%AD%20z%C3%A1soba>.

užívá v mluvených a psaných projevech) je tvořena zhruba 5 000–10 000 jednotek (v závislosti na věku, mentálních schopnostech, vzdělání, sociálním zařazení apod.).¹⁷⁹ Přesto by ale měli myslet na výběr slov. Důležité je vyvarovat se nadměrného opakování některých slov. Nemohou samozřejmě během vysílání svévolně měnit název stanice, bloku a slogany, které jsou dané. Na druhou stranu by měli během vysílání projevit kreativitu a snažit se v rámci možností například začátek a konec svých vstupů obměňovat. Důležité je také dávat si pozor na užívání frází, klišé a výplňkových slov, na což se rovněž zaměřím.

V **morfologické rovině** si budu všimnout toho, zda moderátoři správně skloňují, časují nebo stupňují slova, která během vysílání používají.

Syntaktická rovina je poslední rovinou, kterou budu v této práci hodnotit. Než zmíním některé syntaktické jevy, které se mohly v mluvených projevech moderátorů vyskytnout, poukážu na nevhodnost hodnotit syntaktickou výstavbu mluveného textu jako spisovnou nebo nespisovnou. Podle Müllerové můžeme v případě s hláskoslovných, morfologických a lexikálních jevů bez problému ohodnotit slova a tvary z hlediska spisovnosti nebo nespisovnosti, syntaktické jevy takto hodnotit nemůžeme.¹⁸⁰ „V hláskosloví a morfologii je spisovnost/nespisovnost důsledkem vývoje jazyka záležitostí kodifikace tvarů a slov, o nichž bylo rozhodnuto považovat je za spisovné. U syntaxe naproti tomu je nejpodstatnější dodržovat jistá ustálená pravidla spojování slov ve věty či v syntaktické konstrukce nebo útvary, aby text měl smysl a plnil svůj komunikační účel, eventuálně aby vyhovoval určitým stylistickým normám. Existuje ovšem značná míra proměnlivosti, narušování těchto pravidel, vyvolaná mimojazykovými faktory, podmínkami komunikační situace a především podmínkami mluvené realizace textu.“¹⁸¹ Müllerová rovněž považuje za nevhodné označení správnost nebo nesprávnost a doporučuje hodnotit syntaktickou výstavbu mluveného textu jinak, například

---

¹⁷⁹ LEXIKON | Nový encyklopedický slovník češtiny. *Nový encyklopedický slovník češtin* [online]. Brno: © Masarykova univerzita, 2018 [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/LEXIKON#celon%C3%A1rodn%C3%AD%20slovn%C3%AD%20z%C3%A1soba>.

¹⁸⁰ MÜLLEROVÁ, Olga. *Mluvený text a jeho syntaktická výstavba*. Praha: Academia, nakladatelství Akademie věd České republiky, 1994. ISBN: 80-200-0489-0. s. 16.

¹⁸¹ Tamtéž.

charakteristikami jasnost, srozumitelnost, konciznost, zhuštěnost, rozvláčnost.¹⁸² Mezi nejčastější syntaktické jevy patří například anakolutové konstrukce, eliptické konstrukce, vsuvky, omezený repertoár spojek nebo relativní slovosledná volnost.¹⁸³

8.1 Analýza mluveného projevu moderátorů Radiožurnálu

Radiožurnál se musí stejně jako ostatní stanice veřejnoprávního rozhlasu řídit kodexem, podle kterého je Český rozhlas „zavázán dbát o kultivovanost jazykového projevu. Vyjadřování hlasatelů moderátorů a redaktorů ve vysílání musí působit jako vzor správného užívání jazyka již s ohledem na skutečnost, že posluchači mohou takovému vyjadřování přikládat normotvorný význam.“¹⁸⁴

Někdo by mohl namítnout, že se Strahlova řečnická otázka, kterou jsem připomněla na straně 118, Radiožurnálu netýká, protože ho podle nejnovějších výsledků Radioprojektů za II. a III. čtvrtletí roku 2018 (viz kapitola 2.2 Současný formát Radiožurnálu) denně neposlouchají miliony lidí. Nelze ovšem opomenout fakt, že Radiožurnál je nejposlouchanější stanicí Českého rozhlasu, ve zmíněném výzkumu je třetí nejposlouchanější celoplošnou stanicí v České republice a v předešlém zkoumaném období (I. a II. čtvrtletí roku 2018) byl dokonce druhý.

V předchozích třech kapitolách jsem zkoumala vstupy moderátorů do vysílání, zpravodajské relace a průběh publicistického pořadu *Ranní interview*. Vzhledem k tomu, že jsem se nesoustředila například pouze na moderátorské vstupy v rámci jednoho bloku, ale nahrávky jsem pořídila napříč celým vysíláním tak, aby se moje závěry daly zobecnit i na ostatní složené pořady, budu mluvené projevy rozebírat obdobně. Kupříkladu v podkapitole 8.1.1 Moderátorské vstupy se nebudu věnovat výhradně mluvenému projevu Jiřího Chuma. Místo toho hlasové projevy moderátorů složených pořadů zhodnotím jako celek s uvedením konkrétních ukázek z vysílání, které budou moje hodnocení snáze objasňovat. Pro mou práci není důležité, kdo z moderátorů se chyb

---

¹⁸² MÜLLEROVÁ, Olga. *Mluvený text a jeho syntaktická výstavba*. Praha: Academia, nakladatelství Akademie věd České republiky, 1994. ISBN: 80-200-0489-0. s. 16.

¹⁸³ ČMEJRKOVÁ, Světlá a HOFFMANNOVÁ, Jana (eds.). *Mluvená čeština: hledání funkčního rozpětí*. Praha: Academia, 2011. ISBN: 978-80-200-1970-7. s. 154-157.

¹⁸⁴ Kodex Českého rozhlasu. Rada Českého rozhlasu [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/rada/legislativa/_zprava/kodex-ceskeho-rozhlasu--789056.

dopouští a kolikrát se odchýlil od normy, ale chci zjistit, v čem mají zásadní nedostatky. Zpětná vazba je pro ně důležitá.

8.1.1 Moderátorské vstupy

V kapitole věnované moderátorským vstupům jsem popsala důležitou roli moderátorů a také nejčastější typy vstupů, které můžeme ve vysílání slyšet. Svě závěry nebudu na tomto místě opakovat, byť z nich budu vycházet. Zatímco většina vstupů moderátorů Radiožurnálu do vysílání je připravená, některé informace sdělují posluchačům spatra. „*Improvizální schopnosti jsou v rozhlasě důležité zejména pro moderátory, reportéry, zpravodaje ad. tvůrčí pracovníky, kteří využívají zejména rychlosti a pohotovosti rozhlasové komunikace, v níž mnohdy není dostatek času na větší přípravu sdělení, zvláště v živém vysílání.*“¹⁸⁵ V nepřipravených vstupech se moderátoři dopouštějí více chyb, nedostatky jsem ale zaznamenala i v projevech, které byly napsané a na mikrofon pouze přečtené.

Ve **zvukové rovině** jsem se soustředila především na správnou výslovnost samohlásek a souhlásek, ve které mluvčí často chybují. Hůrková uvádí, že v našem jazyce máme pět základních podob samohlásek: a, e, i, o, u, které se od sebe odlišují kvantitou (např. a-e, i-o) a kvalitou (např. a-á, i-í).¹⁸⁶ Pokud vyslovíme některou z nich špatně, můžeme změnit význam slova (např. *rada – ráda, širý – šerý*) nebo alespoň zkomplikovat posluchačům porozumění (např. výslovnost slova *literatura* jako [leteratura]). Moderátoři by měli také správně spojovat samohlásky a nepodceňovat výslovnost s rázem, protože díky němu je daná věta a tím i celé sdělení srozumitelnější. V opačném případě slova splývají.¹⁸⁷

Při poslechu vstupů moderátorů Radiožurnálu do vysílání jsem odchyly od správné výslovnosti samohlásek zaznamenala, např. *zatim co nás posloucháte, ukázal to například výzkum Českeho olympijskeho výboru; v dopoledním Radiožurnálu*, ale nebylo jich tolik. Naopak při výslovnosti souhlásek moderátoři chybovali hodně. Na vině

---

¹⁸⁵ MARŠÍK, Josef. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999. ISBN 80-238-5619-7. s. 14.

¹⁸⁶ HŮRKOVÁ, Jiřina. *Česká výslovnostní norma*. Praha: Scientia spol. s.r.o. pedagogické nakladatelství, 1995. ISBN: 80-85823-93-X. s. 18.

¹⁸⁷ Tamtéž, s. 25.

bylo oslabení artikulace, při kterém „*dochází k deformacím základních podob některých souhlásek, někdy dokonce k jejich úplnému zániku.*“¹⁸⁸ Nedbalou výslovnost, která zapříčiňuje deformaci nebo vynechání některé souhlásky, jsem slyšela například v těchto slovech: *jakékoli informace o hledané dívce; zprávy pro nás má Tereza Tomášková; Mostkovice na Prostějovsku zřídí transparentní účet.* Vedle elize jsem v moderátorských vstupech zaznamenala také epentezi (vkládání hlásek), např. *pěstitelé s nejskrásnějšími jirínami; mlá blondatá vlasy*, metatezi (přesmykování hlásek) např. *pohřeb v kostele svatého Baltoroměje*, a chyby ve znělostní a artikulační asimilaci, např. *nemůže být v nejbližší řeč ani o další schůce.*

Moderátory trápí také kladení slovního přízvuku. Už na základní škole jsme se učili, že čeština má stálý přízvuk, vždy na začátku slova nebo slovního spojení. Při poslechu mluvených projevů moderátorů jsem se zaměřila na přízvukování slabičných předložek. Z vlastní zkušenosti totiž vím, že se v nich snadno chybuje. Jednoslabičné předložky jako *do, na, ve* nebo *před* přebírají přízvuk následujícího slova (např. *ve stromě*). Z tohoto důvodu bychom neměli slova vyslovit odděleně. Moderátoři Radiožurnálu se snažili přízvukovat slabičné předložky podle výslovnostní normy, přesto jsem zaslechla několik pochybení, např. *hodiny ukazují devět minut po šesté hodině; zdejší lékaři pod dlouholetým vedením.*

Moderátorům se může stát, že se během vysílání přereknou, například protože už mají unavený jazyk nebo jsou při čtení textu nepozorní. Na Radiožurnálu jsem slyšela pouze pár přereknutí. Pro moderátory jsou nepříjemná, protože si uvědomují, že je v danou chvíli poslouchá spousta lidí. Důležité ale je, aby se nevyskytovala v každé větě a aby došlo k jejich okamžitému opravení, pokud si je moderátor uvědomí. Ve zkoumaném vysílání totiž zazněl název neexistujícího českého města a moderátorka se vzápětí neopravila, protože se přerekla nevědomky: *pohřeb v kostele svatého Baltoroměje v Záhrěhu.* Jak jsem již ale zmínila, přereknutí bylo pár, náročnost mluvení na mikrofon bez přípravy se projevila jinde, například v syntaktické rovině, které se budu věnovat o několik odstavců níže.

Do zvukové roviny patří také zvukové prostředky větné – frázování a intonace, u kterých jsem zaznamenala nejvíc chyb, ačkoli zásadním způsobem posluchačům

---

¹⁸⁸ HŮRKOVÁ, Jiřina. *Česká výslovnostní norma*. Praha: Scientia spol. s.r.o. pedagogické nakladatelství, 1995. ISBN: 80-85823-93-X. s. 24.

znesnadňují vnímání sdělovaných informací.

Mluvený projev se neskládá pouze z jednoduchých vět o několika slovech, ale také ze složitých souvětí. Frázování umožňuje moderátorům členit dlouhou promluvu na kratší celky, nadechnout se nebo upoutat pozornost posluchačů. Chybné frázování jsem zaznamenala především u nepřipravených moderátorských vstupů, např. *my jsme byli u toho || když se || rodí a líhnou; to byla Žaneta Roupková naše reportérka s novinkami | ze zdravotnictví; nenahraditelná Tina Turner Golden Eye krátce před tři čtvrtě na sedm || ve svátečním Ranním Radiožurnálu; ve vysílání víkendového Radiožurnálu | rozebereme s naším komentátorem.*

Žádná promluva by neměla být monotónní. Hůrková vysvětluje, že během mluveného projevu dochází neustále ke změnám tónové výšky, jen zřídka se udržuje v jedné rovině. Popisuje ale také dvě odchylky – odchylku od normativní kadence zjišťovací otázky a věty oznamovací.¹⁸⁹ Tyto odchylky jsem ve zkoumaných mluvených projevech slyšela. Moderátoři buď na konci oznamovací věty neklesli hlasem, nebo klesli, i když věta ještě pokračovala. Nelogicky také zvedli tón hlasu uprostřed věty, aniž by bylo potřeba naznačit pokračování věty: *v Botanické zahradě a arboretu Mendelovy univerzity v Brně ↑ se líhnou vzácní a pestrobarevní motýli; na den přesně sedmdesát let funguje v Praze u Apolináře protialkoholní ↓ léčebna; do neděle najdete v rytířských sálech pardubického zámku jiřiny ↑; okolnosti a možné důsledky atentátu už za chvíli ↑ ve vysílání víkendového Radiožurnálu rozebereme s naším komentátorem Liborem Dvořákem ↑.*

V **lexikální rovině** se zaměřím především na využití slovní zásoby. Výše jsem zmínila, že moderátoři by měli při sdělování informací dodržovat zásadu spisovnosti. *„Všechny zpravodajské a publicistické projevy v rozhlase by měly respektovat a dodržovat spisovnou normu českého jazyka, respektive jeho hovorovou formu, hovorovou češtinu, realizovanou přirozeným a kultivovaným způsobem.“*¹⁹⁰ V Kodexu Českého rozhlasu je uvedeno, že moderátorům je uložena povinnost *„vyjadřovat se v pořadech zásadně spisovným jazykem, ledaže by citovali či interpretovali výrok či*

---

¹⁸⁹ HŮRKOVÁ, Jiřina. *Česká výslovnostní norma*. Praha: Scientia spol. s.r.o. pedagogické nakladatelství, 1995. ISBN: 80-85823-93-X. s. 43.

¹⁹⁰ MARŠÍK, Josef. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999. ISBN 80-238-5619-7. s. 22.

*chování jiné osoby nebo by použití nespisovného výrazu odpovídalo situaci (například uchování autenticity rozhovoru nebo užití reportážní licence podle čl. 21.17 apod.).*¹⁹¹

Ve zkoumaných projevech jsem nezaznamenala obecnou češtinu, kterou slyšíme u většiny moderátorů komerčních rozhlasových stanic. Pouze jednou jsem zaslechla zastaralý tvar slovesa být: *úterý jedenáctého září zdá se býti dnem důležitých jednání.*

Vzhledem k četnosti moderátorských vstupů v průběhu vysílací hodiny působí stereotypně, když téměř polovinu vstupů v jedné vysílací hodině moderátor začíná slovy: „*S Vámi Radiožurnál.*“ Nepochybně může začátky svých vstupů obměňovat, obzvláště když ve většině z nich ohlašuje reportáže, rozhovory nebo živé vstupy, a nemusí začínat pokaždé identifikací stanice. Pokud moderátor chce přece jen její název zmínit, může tak učinit například takto: *zdravíme z vysílání Radiožurnálu; posloucháte Radiožurnál, v Radiožurnálu se v následující půlhodině dostaneme také k fotbalové Plzni, my si ho za chvíli v Radiožurnálu také rádi připomeneme* atd. Moderátoři ve svých vstupech také navazují kontakt s posluchači, v tomto případě si stereotypně nepočínají.

Zaměřila jsem se také na hezitační zvuk, který řadíme mezi onomatopoická citoslovce. „*V běžné mluvě je zcela běžný, ve veřejném mluveném projevu však bývá hodnocen jako nedostatek (zvuk parazitní, zvuk váhací).*“¹⁹² Zaznívá při nepřipravených promluvách, když moderátoři hledají vhodný výraz, který by užili, např. *[e] České dráhy si už v minulosti nechaly vypracovat analýzu, která by měla naznačit, jak na tom podnik ve skutečnosti je. [e] Známe už závěry té analýzy?; [e] Jak dlouho nový projekt potrvá?; [e] Ukrajinská vláda popírá podíl na vraždě jednoho z vůdců proruských separatistů Alexandra Zacharčenko.*

V **morfologické rovině** jsem nezaznamenala žádnou chybu. Moderátoři umějí skloňovat, časovat nebo stupňovat slova, které ve vysílání používají, což oceňuji. Jak jsem již výše zmínila, posluchači mohou mluveným projevům moderátorů přikládat normotvorný význam, obzvláště když poslouchají veřejnoprávní stanici.

---

¹⁹¹ Kodex Českého rozhlasu. Rada Českého rozhlasu [online]. [cit. 2018-11-08]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/rada/legislativa/_zprava/kodex-ceskeho-rozhlasu--789056.

¹⁹² HEZITAČNÍ ZVUK | Nový encyklopedický slovník češtiny. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. Brno: © Masarykova univerzita, 2018 [cit. 2018-12-01]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/HEZITA%C4%8CN%C3%8D%20ZVUK>.

Syntaktická rovina je poslední rovina, na kterou se zaměřím. Při interpretaci předem napsaného textu by posluchači neměli slyšet špatný slovosled, nedokončování syntaktických konstrukcí, anakolutické nebo eliptické konstrukce. Naopak ve spontánních mluvených projevech je zaslechneme. Mluvčí totiž v průběhu realizace promluvy zapomenou, jak ji začali, nebo si neuvědomí, že nějaké slovo vynechali, případně za sebou použijí dvě synonyma. V moderátorských vstupech na Radiožurnálu jsem slyšela například následující syntaktické jevy: eliptické konstrukce: *jedenáct minut po jedenácté* (hodině), *to je aktuální čas*, vyjadřování sledu událostí stereotypním napojováním syntaktických jednotek spojkou *a* ve spojení s částicí *no*: *no a vzhledem k tomu, že slavíme osmičkový rok a sté výročí vzniku republiky československé samostatné se blíží*, opravy a dvojí vyjádření: *ve třetí čtvrtině čtyři, šedesát tři čtyřicet sedm*, dvě synonyma vedle sebe: *možná i vy teď aktuálně; když se rodí a líhnou*, vsuvky: *možná i vy teď aktuálně hledáte vhodné kroužky, ty sportovní, pro vaše děti* a relativní slovoslednou volnost: *slavíme osmičkový rok a sté výročí vzniku republiky československé samostatné se blíží; čtyři minuty jsou po půl sedmé*.

8.1.2 Zpravodajské relace

Zprávaři přicházejí do studia s papíry v ruce. Na každém z nich mají napsaný text jedné rozhlasové zprávy, který následně čtou na mikrofon. Interpretaci rozhlasových zpráv na mikrofon ale předchází sepsání jednotlivých zpráv. Zprávaři by si rovněž měli tento text před vstupem do studia nahlas přečíst a udělat si do něj různé značky, které jim mohou pomoci. Pokud například chybují v přízvukování slabičných předložek, mohou si předložku a následující slovo spojit obloučkem (např. ve stromě). Pokud se podíváte na kamery umístěné ve studiu, povšimnete si, že zprávaři mají v ruce tužku a před začátkem zpravodajské relace do textu zmíněné značky zaznamenávají. Maršík upozorňuje na to, že vzhledem k akusticko-auditivnímu principu rozhlasového vysílání se psaní zpráv pro rozhlas odlišuje od zpráv pro tisk.¹⁹³ Pokud připravujeme text, který budeme následně interpretovat na mikrofon, měli bychom si jednotlivé věty nejprve říct nahlas, a až poté si je napsat. Snáze si uvědomíme, jestli připravujeme srozumitelný text.

---

¹⁹³ MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 64.

Maršík sepsal několik zásad psaní zpráv pro rozhlas. Zprávaři by si podle něj měli například dát pozor na užívání zbytečně přesných číselných údajů nebo nepříliš známých zkratek.¹⁹⁴ Dále je podle něj „*nezbytné při psaní zpráv pro rozhlas dbát na naprostou jasnost a srozumitelnost zpravodajského textu a přesnou dikci a artikulaci při jeho interpretaci. Znamená to rovněž používání mnohem jednodušších stylistických prostředků než v textu psaném, redundance (opakování klíčových faktů, jmen, číselných údajů atd.), eliminování jakékoliv strojenosti, šroubovanosti a vyumělkovanosti textu.*“¹⁹⁵ Některé Maršíkovy zásady pro psaní rozhlasových zpráv zprávaři dodržovali, například se vyhýbali uvádění příliš přesných číselných údajů, bohužel jsem ale v hlasových projevech objevila značné nedostatky, především ve zvukové rovině.

Ve **zvukové rovině** jsem zaznamenala neortoepickou výslovnost souhlásek a samohlásek například v těchto slovech nebo slovních spojení: *na konci června šilo v Česku více než deset milionů; blokuje provoz směrem do Hradce Královce; smrtící droga ma ná svém kontě; upřesnila krajská policejní mluvčí Gayriela Pokorná; verdikt platí i pro Šarífovou dceru a zetě; začínají kůli silnému provozu, Slovan je tak po třetí porážce v řadě na desátémístě; projec se nakonec s komplikacemi; ná dvacátém; je to mezi kilometry sedumdesát pět až osumdesátři; Směrem do Prahy je kilometres; je kolona z kilometru osumdesásedum; na místě se koná čtrnáctý roční(k) slavností; Indický prezident(t) přijel do Česka; Prazdroj naposledy zdražoval loni v říjvnu; sedm obcí na Benešovsku vybudue; v noci se ochladí na patnáct až jedenác; americký prezident donal trump; Petra Kvitová, která nastáčila na Rusku Pavljučenkokovou jedna dva na sety; informáci investigativního portálu; polský prezident Andrzej Dudá; taky o boji proti terorismu a (?) obchodní spolupráci. Zprávaři chybovali také v přízvukování předložek, např. *smrtící droga ma ná svém kontě dva*. Několik výše zmíněných chyb v číslovkách Hůrková označuje jako nenormativní redukci souhláskových spojení na konci slova.¹⁹⁶ Zpravodajské relace na Radiožurnálu totiž tvoří i meteorologické a dopravní zpravodajství. Obzvláště během něj si zprávaři musejí dávat pozor, aby zachovali plnou*

---

¹⁹⁴ MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 64.

¹⁹⁵ Tamtéž, s. 64-65.

¹⁹⁶ HŮRKOVÁ, Jiřina. *Česká výslovnostní norma*. Praha: Scientia spol. s.r.o. pedagogické nakladatelství, 1995. ISBN: 80-85823-93-X. s. 35.

výslovnost souhláskových spojení při sdělování informace o denních a nočních teplotách nebo o konkrétním úseku silnice či dálnice.

Moderátoři zpráv se také párkrát překlili: *v Ostrově, v Ostravě je po dešti dvacet; z Prahy neodletí letadlo od do nizozemského Eindhovenu; Litevskou Gintru porazily i v domácí odvětě odvěť, odsoudil hlavně jejich využití proti civilistům a při zastražování, při zastražování veřejnosti*. Překnutím se může stát každému, podstatné je, že se vzápětí opravili.

Zvukové prostředky větné jsou ve zpravodajství rovněž důležité. „*Interpret rozhlasové zprávy dokáže využít rytmu a intonace svého projevu k zesílení nebo zeslabení jejího účinku, k vytvoření určitého dramatického napětí nebo citového zabarvení sdělovaného zpravodajského obsahu.*“¹⁹⁷ I v nich ale zprávaři chybovali. Především tak, že místo toho, aby hlasem klesli, intonačně mírně stoupli: *Teploty? ↑ Do dvaadvaceti stupňů; zpřístupněná bude třeba taky pracovna ministryně ↑ anebo hlavní zasedací místnost.*

Ve zvukové rovině zprávaři chybovali nejvíce. V dalších rovinách jsem tolik nedostatků nezaznamenala. Nepochybuji ale o tom, že kdyby zprávy říkali spatra, slyšeli bychom chyby i v těchto rovinách.

Stejně jako v moderátorských vstupech jsem z hlediska **lexikální roviny** nezaznamenala nespisovný výraz. Hezitační zvuky ani výplňková slova se v nich také takřka nevyskytovaly, pouze jedno zaváhání: *a zemřel poslední federální ministr obrany Im, Imrich Andrejčák.*

Dále jsem hodnotila, jestli zprávaři dodržovali základní pravidla psaní rozhlasových zpráv, jak je popsal Maršík.¹⁹⁸ Řídili se jimi. Kupříkladu méně známé zkratky použili až poté, co řekli celý název organizace: *Detektivové z Generální inspekce bezpečnostních sborů požádali (...) Podle GIBS měli dva policisté (...)*. Číselné údaje zaokrouhlovali, pokud nebylo nutné uvádět přesná čísla. Vyhýbali se záporům, místo citací zaznívaly zvukové záznamy apod. Pouze jednou jsem zaslechla nepřesnou formulaci: *Slovenská policie a prokuratura musí do soboty rozhodnout, jestli poddá na návrh vazební stíhání osmi lidí podezřelých z vraždy Jána Kuciaka a jeho partnerky,*

---

¹⁹⁷ MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9. s. 62.

¹⁹⁸ Tamtéž, s. 64–66.

hromadění synonym: *Ankara vyzývá příměří v syrské provincii Idlib. Poslední povstaleckou enklávu se chystá dobít syrská státní armáda.*

V **morfologické rovině** jsem zaregistrovala následující chyby: *blokovovat má odstavňý pruh, kamiony ale mohou vybočovat; zdržet vás ted' ale může nadměrný náklad, kteří míří do Olomouce po dé pětatřicítce z Mohelnice.* V prvním případě zprávař použil neexistující slovo, v druhém měl užít jiný tvar vztažného zájmena který.

Při zaměření na **syntaktickou rovinu** si můžeme povšimnout častého výskytu eliptické konstrukce, obzvlášť u meteorologického a dopravního zpravodajství. Pokud zprávaři posluchačům sdělují předpověď počasí a údaj o denních teplotách zakončí slovem stupňů, mohou v následující větě při referování o nočních teplotách toto slovo vynechat. Problém nastává, pokud se kvůli eliptické konstrukci stane věta špatně srozumitelná, např. *Silnice třicet osm mezi Kolínem a Kutnou Horou je u Hlízova omezení, a hlavně od Kolína je ta kolona velmi dlouhá.*

8.1.3 Ranní interview

V kapitole 7. Srovnání publicistických pořadů jsem poznamenala, že některé otázky mají moderátoři připravené, jiné vyplývají z odpovědi hosta. Rozdíl mezi otázkami s přípravou a bez přípravy má stejně jako v případě moderátorských vstupů vliv na mluvený projev. Připravenou otázku moderátoři pouze přečtou z papíru nebo počítače, ale nepřipravenou musí formulovat během rozhovoru.

Ani projev Jiřího Chuma a Vladimíra Kroce nebyl ve **zvukové rovině** bezchybný. Když jsem se zaměřila na správnou výslovnost samohlásek a souhlásek a normativní přízvukování slabičných předložek, objevila jsem tato pochybení: *ted' viceprezident Asociace ředitelů základních škol Pravoslav Němeče(k); Petříče(k) v minulosti řekl; vy jste říkal; co budete tedy prosazova(t) jako ministr; mají se prodlužova(t) nebo se přikláníte k panu prezidentovi; budeme samozřejmě vše sledova(t); když se sedmadvacet unijích států; pětice českých vojáků přižila útok výbušninami na obrněný vůz českých vojáků; jak se takový záznam tedy přehraé; v rozhovoru pro deník.* Odchyšky se vyskytly i ve frázování a intonaci: *další velké zahraniční téma jsou || migranti; ministr zahraničí || dnes || jmenovaný dopoledne; ve vysílání Ranního || Radiožurnálu; vidět můžete nejen ho na kamerách || přes web Radiožurnálu, ale i to, co do studia přinesl; místopředsedkyně Českého statistického úřadu a členka Státní volební komise | Eva Krumpová ve vysílání*

Radiožurnálu; vy jste se obrátili na experty firmy || GZ Media; za devět a půl minuty bude ↑ | devět hodin; Tomáš Garrigue Masaryk v tom projevu mluví třeba o nezastupitelné úloze Pražského hradu ↑; na místo mladého ↑ lékaře ji ale povede; udělejte to, jestli máte chvíli ↑; no a jak se takový záznam tedy přehraje? ↑ máte další jména ↑, ze svého nejužšího týmu?

Z hlediska **lexikální roviny** jsem dospěla ke stejnému závěru jako Müllerová, že zkoumaný pořad „*lze celkově charakterizovat jako pořad realizovaný převážně spisovnou varietou češtiny, jak je to v souladu s normami veřejného institucionálního diskurzu.*“¹⁹⁹ I když si v této kapitole všímám nedostatků, musím ocenit, jakým způsobem Jiří Chum obměňuje zahájení i ukončení pořadu: *Archivář Českého rozhlasu Miloslav Turek. Děkuju za ten nález i za to, že jste přišel do studia. Na shledanou.; Nastupujícího ministra Tomáše Petříčka teď vítám v Ranním interview Radiožurnálu.; Místopředsedkyně Českého statistického úřadu a členka Státní volební komise Eva Krumpová ve vysílání Radiožurnálu. Hodně štěstí i v těchto volbách, co se sčítání hlasů týče. Chum disponuje velkou slovní zásobou, o čemž svědčí nejen zmíněné obměňování úvodu a závěru rozhovoru, ale i další slova, která během rozhovoru používá, např. *volební dvojden; třenice s panem prezidentem; stále ale není jasné, jak bude vypadat hlavní chod; připomenu, že při parole.**

V **morfologické rovině** jsem nezaznamenala žádná pochybení.

V **syntaktické rovině** jsem slyšela nesrozumitelnou výstavbu mluveného textu, šlo ale spíše o výjimky: *Vidět můžete nejen ho na kamerách přes web Radiožurnálu, ale i to, co do studia přinesl.; Ministr zahraničí dnes jmenovaný dopoledne. Budeme samozřejmě vše sledovat, takže tedy budoucí ministr zahraničí Tomáš Petříček z ČSSD ve vysílání Ranního Radiožurnálu jako host Ranního interview.*

---

¹⁹⁹ MÜLLEROVÁ, Olga. K charakteristickým rysům ranního Radiožurnálu Českého rozhlasu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlá a kol. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2267-7. s. 111.

8.2 Analýza mluveného projevu moderátorů Rádia Impuls

Na Rádiu Impuls neexistuje interní nařízení, které by určovalo pravidla mluveného projevu moderátorů ve vysílání. Moderátoři by ale měli mluvit spisovně tam, kde to neohýbá jejich přirozenost.²⁰⁰

I v případě Rádia Impuls by někdo mohl zpochybnit adekvátnost zařazení Strahlovy řečnické otázky do textu této diplomové práce na straně 118. Stanice totiž rovněž nemá podle nejnovějších výsledků Radioprojektů za II. a III. čtvrtletí roku 2018 (viz kapitola 2.2 Současný formát Rádia Impuls) miliony posluchačů denně. Nikdo ale nemůže Rádiu Impuls upřít, že je více než deset let nejposlouchanější celoplošnou stanicí u nás.

8.2.1 Moderátorské vstupy

Z hlediska **zvukové roviny** se moderátoři Rádia Impuls rovněž během vysílání dopouštěli chyb ve výslovnosti samohlásek a souhlásek: např. *ted' si říkam; aby vám šlo taky krásně; sobotní počasí bue slušný koktejl*; a (v) Impulsovic krabičce, *po lexi z italštiny; kam konkrétně ty peníze dou; Táňo, dočís(t) kapitolu; prosim vás; podiváme v Dopravě 007; kvůli tragické nehodě pokračuí problémy, vážne doprava u Modletic a chvíli si postojíte v koloně i (ř) u Ostrovačic*, odchylek v přízvukování slabičných předložek, např. *na vlnách Rádia Impuls vždy*.

V **lexikální rovině** jsem opět hodnotila využití slovní zásoby. Moderátoři Rádia Impuls se snaží mluvit spisovně, přesto jsem v jejich projevech zaznamenala některé nespisovné výrazy např. *u obce Vyř cestou od Věstína na Žďársku bouraly dva osobáky; ještě bysem se trošičku vrátil k tomu včerejšímu; takhle veselí asi nebudeme skrzevá, tak si jdem spravít chuť českou muzikou; ještě bysme mohli přepojit do Plzně*.

Moderátoři Rádia Impuls často používají klišé, lidová rčení, slovní hříčky, svůj projev beletrizují: *tak si jdem spravít chuť českou muzikou; je Spart'an jako poleno; dnešní kolotoč Fortuna ligy se rozběhne; přijde šlágr; v pražském Edenu si to rozdají dva nejlepší celky podzimu; Haló, tady Impulsovi musíte říct do telefonu, to je naprostý základ, jinak je smůla; dopravní redakce sype jednu nehodu jednu za druhou; a večer se začne*

---

²⁰⁰ Rozhovor s Františkem Matějčkem, programovým ředitelem Rádia Impuls, viz Příloha č. 2.

vyjasňovat, aby neděli mohlo opanovat babí léto; *Monika Vrchotová přibíhá, za chvíli doběhnou i zprávy.*

Přestože moderátoři takové výrazy ve svých vstupech používají, až na výjimky (např. *sobotní počasí bude slušný koktejl, namíchá slunce a mraky v poměru jedna ku jedné*) se nesnaží o jejich aktualizaci, byť by si mohli dovolit projevit svůj individuální styl.

Hezitačních zvuků jsem v jejich projevech slyšela minimálně: *Ještě bysem se trošičku vrátil k tomu včerejšímu [e] fotbalu.*

V **morfologické rovině** moderátoři téměř nechybovali, byť několik nedostatků jsem zaznamenala: v opačném směru na Prahou se popojíždí, kdy moderátor místo 2. pádu použil 7. pád; *jak to kloubíte*, kdy moderátor použil slovo, které neexistuje.

Většina mluvených projevů moderátorů Rádia Impuls je nepřipravená, proto se v nich vyskytují různé **syntaktické jevy**, zejména anakolutické konstrukce, např. *fotbal a česká muzika, to je parádní spojení, navíc přes Rádio Impuls funguje to nádherně dohromady; tady by se hodil teď možná český text; vy si využijete, najdete každou chvíličku, kdy zrovna na vás nemluvíme a vy si čtete; tak my jsme rádi, my proto jsme vás zvali; kolik máte spočítáno jste v Česku natočila filmů; do míst, kde syčí pára, za geotermálními prameny nás vezme, stejná synonyma za sebou: se nedostali skoro málem jako na fotbalový pažit*, eliptické konstrukce např. *teploty dvacet až pětadvacet (stupňů Celsia nebo alespoň stupňů), v jihozápadní polovině Čech jenom kolem osmnácti (stupňů Celsia nebo alespoň stupňů)*. Posluchači si sice domyslí, že v relaci o počasí jsou sdělovaná čísla stupně Celsia, přesto by moderátor měl alespoň při prvním z nich dodat stupně Celsia.

8.2.2 Zpravodajské relace

Ve **zvukové rovině** jsem zaregistrovala například následující odchylky: *mete(o)rologové vydali výstrahu; v prvním pololetí se zvýšil téměř (o) patnáct a půl tisíce na deset miliónů; skoro o patnáct více než loni; téměř zničenou památku z první poloviny os(u)mnáctého století; i třicet šestisíc tanků a obrněných vozidel, více než tisíc letadel; v připraveném utkání; řiditelství silnic a dálnic; Jana Hujšlová z Českého hydromete(o)rologického ústavu*

Ve zvukové rovině jsem se rovněž zaměřila i na zvukové prostředky větné: *Současně ubylo rozvodů. ↑; Po letních teplotách ↑ posledních dnů ↑ může teplota klesnout až o patnáct stupňů celsia; dále potom před omezením na dvacátém | kilometru. O tom ve zprávách už ↑ za tři minuty.*

Stejně jako v moderátorských vstupech se i ve zpravodajských relacích z hlediska **lexikální roviny** moderátoři nevyhnuli různým beletrizujícím a nespisovným prostředkům, např. *halogenovým žárovkám zvoní hrana; zítra bude někde obloha jako vymetená; policejní pistolník z Plzně odešel od soudu bez trestu; tímhle tím fárem. Slyšela jsem i hezitační zvuky: *Hezký večer. [e] Soud očistil libereckého plavčíka obžalovaného kvůli úmrtí chlapce, [e] jak to soudce zdůvodnil, uslyšíte ve zprávách. A [e] Kiska ocenil posun ve vyšetřování Kuciakovy vraždy.**

Zajímavé je, jak zprávaři pracovali se synonymy. Hromadili je, ale posluchačům to nebránilo v porozumění: *Jaroslav Faltýnek znovu kandiduje do městského zastupitelstva v Prostějově. Druhý muž hnutí ANO se tak rozhodl, přestože, s docházkou na jednání nejvyššího orgánu města, má velké problémy. Zítra na plný plyn rozjedeme nové kolo hry Haló, tady Impulsovi, tentokrát s podtitulem – autem na Vánoce, což napovídá, že hlavní výhrou bude nový automobil. Konkrétně Fiat Tipo za tři sta čtyřicet tisíc korun. Tímhle tím fárem někdo odjede posledního listopadu. Americká tenistka Serena Williamsová předčasně ukončila sezónu. Během ní nezískala ani jeden titul. Odhlásila se i z turnaje v Pekingu. Vítězka triadvaceti grandslamů tak nejspíš nepřijede ani na finále Fed Cupu do Prahy proti Češkám. Původně přitom účast zvažovala. Sedmatřicetiletá hvězda se po porodu vrátila k tenisu v březnu a od té doby sehrála čtyřadvacet zápasů s bilancí 18:6.*

V **morfologické rovině** jsem slyšela pouze jednu odchylku: *Hlasovací místnosti v budově v Lipníku na Třebíčsku bude otevřená do osmnácti hodin.*

V **syntaktické rovině** jsem opět zaznamenala eliptické konstrukce: *zemi zasáhlo zemětřesení o síle sedm a půl (stupně) a následně ji smetla vlna tsunami.*

8.2.3 Tři Impulsy na tělo

Ve **zvukové rovině** jsem u Zuzany Bubílkové zaznamenala především častý nepřírozený důraz na hlásku r, což při poslechu působilo rušivě, např. *Považujete to za **R**estart své politické kariéry? Doporučujete slabou **tR**oubu nebo ústřední topení nebo*

zamrazit nebo sušičky na ovoce? A já mám na lince nového senátora za Opavsko **HerbeRta PaveRu**. Stejně jako u všech ostatních moderátorů, jejichž mluvený projev v rámci této kapitoly zkoumám, jsem u Bubílkové slyšela odchylky od ortoepické výslovnosti: např. *váš pirátský protikandidá(t) Michále(k) prohlásil; a v dalších věstech; já zdravim; městského (?) obvodu; bez politické podpory prosazova(t); který klubude nejsilnější; já nevím ratlíka, vycviči(t); a my se teď podíváme; nascheanou*. Přizvukování slabičných předložek nedělá Bubílkové problém. Slyšela jsem pouze jedno pochybení: *měl jste někdy narušený spánek kvůli přechodu na letní nebo zimní čas?*

Mluvený projev Zuzany Bubílkové poznáme okamžitě, jakmile zaslechneme její vysoko posazený hlas. Specifikum se ovšem negativně odráží ve zvukových prostředcích větých, především v intonaci. Hlasoví lektori takovou intonaci označují jako zpěvavou. Místo toho, aby mluvčí na konci oznamovací věty klesli hlasem, slyšíme stoupavou melodii. Odchylku slyšíme nejen na konci věty, ale také uprostřed, byť se nejedná o signalizaci nekoncových větých úseků. Zpěvavá intonace způsobená protažením krátké samohlásky na konci slova: *Bubu volá Herberta*. ↑; *Tolik místopředsedkyně ODS Alexandra Udženija*. ↑; *Je to výhoda*↑, *mít ta takovéto* ↑ *ojedinělé* ↑ *jméno?* ↑; *Prezident Zeman by upřednostnil v čele senátu senátora Kuberu z ODS*. ↑ *S vámi vlastně v Hostivici kandidovala i vaše manželka, ta se nedostala* ↑ *do zastupitelstva*. *Tolik novopečený zastupitel v Hostivici za Zdravé* ↑ *Hostivice David*. S frázováním Bubílková neměla velké problémy. Většinu otázek pokládala svižně, resp. hezitační zvuk, který člení větne úseky chybně, zazníval spíše na začátku věty, uvnitř tak častý nebyl. Hezitačním zvukům se ale budu věnovat v další rovině. V té zvukové mě zajímají nelogické pauzy: *Jakého psíka byste doporučila | třeba na Vánoce | koupit? S vámi vlastně v Hostivici kandidovala i vaše manželka, ta se nedostala || do zastupitelstva*.

Z hlediska **lexikální roviny** Zuzana Bubílková používá především hovorovou formou spisovné češtiny, s výjimkou těchto nespisovných výrazů: *prej, mega, psíkovi*. Při poslechu jsem si všimla, že Bubílková si na formulování otázek dává záležet a snaží se využívat pestrost slovní zásoby našeho jazyka. Otázky například často formuluje tak, aby je intenzifikovala: *Berete to jako mega podraz nebo politickou šikovnost poražených?* a *Jak se vám to přihodilo, že jste Herbert?* a *Proč vám tak vadí v Brně? Je to odplata za Prahu?* Hraje si také se slovy, čímž dosahuje humorného účinku např. *A lze vůbec malého psa, třeba takovou čivavu nebo já nevím ratlíka, vycvičit? Já mám pocit, že to*

jsou psi nevyučitelní. a V roce 2016 jste s ještě panem Fialou nenosili brýle, teď všichni, celé vedení ODS nosí brýle. Proč? Dodává vám to image intelektuálů? Formulací otázek do nich ale dostává také ironii: např. Vy jste po volbách na Facebooku napsal: „Dokázal jsem, že i běžný občan se může prosadit.“ Jak se bude běžný občan Hilšer bez politické podpory prosazovat v politickém senátu? a Neshazuje to tu vaši očistu? a Proč vám tak vadí v Brně? Je to odplata za Prahu?

Zaměřila jsem se také na to, jestli Bubílková obměňuje počáteční a závěrečnou část rozhovoru. Většinou hosta uvedla a pozdravila stejnými slovy: *já mám na lince* nebo *já zdravím* a následoval pozdrav: *dobré ráno* nebo *dobrý den*. Na začátku několika rozhovorů jsme ale mohli slyšet snahu moderátorky úvod ozvláštnit, byť opět nejprve zaznělo, že má hosta na lince: *Krásné ráno Honzo a já mám na lince nového senátora za Opavsko Herberta Paveru, takže začnu stylově. Bubu volá Herberta. Slyšíme se? a Já mám na lince mykologa s příznačným lesním jménem Jan Borovička*. Ukončení rozhovoru a rozloučení se s hostem mělo rovněž většinou stejnou formu. Po odpovědi hosta na poslední otázku moderátorka signalizovala konec rozhovoru následovně: *tolik Jan Borovička pro Rádio Impuls; takže tolik novopečený zastupitel v Hostivici za Zdravé Hostivice David Rath; tolik místopředsedkyně ODS Alexandra Udženija atd*. Následně většinou hostovi poděkovala za jeho odpovědi a popřála mu příjemný den. Stejně jako začátek rozhovoru i konec se Bubílková snažila občas ozvláštnit: *Tak to nám poradila Lucie Šimková, hlavní poradkyně chovu čivav. Já děkuji a na rozloučenou přátelské haf*.

V mluveném projevu Bubílkové jsem ale zaznamenala hodně hezitačních zvuků a výplňkových slov, např. *[e] S vámi vlastně v Hostivici kandidovala i vaše manželka, ta se nedostala do zastupitelstva; [e] Vy jste to sám zmínil, že váš soudní případ ještě stále není u konce; v Brně jste udělali vlastně vy to samé [e] zase hnutí ANO. Včera [e] pan premiér [e] označil paní Vaňkovou, že byla součástí korupčního prostředí. [e] Neshazujete to tu vaši očistu? [e] Prezident Zeman by upřednostnil v čele senátu senátora Kuberu z ODS [e] Ke komu teď vstoupíte? Proč jste nezapojili [e] víc a netrvali na tom, aby na soše spolupracoval její syn, který byl přivolan (...)*. Dvakrát také Bubílková použila citoslovce: *Já děkuji a na rozloučenou přátelské haf. Jejda, to bych jako žena nepřiznávala*.

Syntaktickou výstavbu mluveného textu Bubílkové musím na některých místech označit za nesrozumitelnou a nejasnou. Kupříkladu vyznamenané novinářce a bývalé

političce Janě Lorencové položila tuto otázku: *Každý rok se vždycky strhne mela o tom, kdo si vyznamenání zaslouží, nebo ne. Co si o tom myslíte?* Lorencová otázce nerozuměla, a proto se zeptala: *Co si myslím o tom, jestli jsem si to vyznamenání zasloužila?* Bubílková se pokusila svou otázku Lorencové položit znovu, ale jinými slovy, bohužel ji udělala ještě nesrozumitelnější: *Ne ne vy, ale jako jestli se strhne vždycky, jestli ten si to zasloužil, tamten si to zasloužil, jestli měl být vyznamenáný, já nevím, nějaký umělec, nebo tamten umělec.* Lorencová v další replice na položenou otázku neodpověděla. Místo toho hovořila o tom, že si myslela, že se na její práci už zapomnělo a najednou si na ni někdo vzpomněl. V poslední uvedené ukázce nezdařené syntaktické výstavby mluveného textu si můžeme povšimnout deiktických prostředků (*ten si to zasloužil, tamten si to zasloužil*), eliptické konstrukce (*ale jako jestli se strhne vždycky, jestli ten si to zasloužil*). V dalších rozhovorech jsem u moderátorky *Tří Impulsů na tělo* slyšela rovněž tyto syntaktické jevy a prostředky: *jste v čele Sdružení obcí* (problém je v tom, že senátor Herbert Pavera je předseda Sdružení obcí Hlučínska, což moderátorka neřekla); omezený repertoár spojek: *Doporučujete slabou troubu nebo ústřední topení nebo zamrazit nebo sušičky na ovoce? Aha, takže mykolog jí muchomůrky, takže (smích) takže děkujeme moc. Paní Šimková, jaké psi jsou vhodnější do bytu malé nebo velké nebo žádné, i když nemají výběh?* Nezáměrné slovesné modifikace: *Když houba jedlá projde mrazem, máme ji sbírat nebo ona se stala jedovatá? Kdybyste si měl vybrat písničku od Neckáře, co byste si vybral, kteřou? Paní Šimková, jaké psi jsou vhodnější do bytu malé nebo velké nebo žádné, i když nemají výběh?*

V **morfologické rovině** zaznělo pár špatných tvarů slov, ale stejně jako v předchozích podkapitolách, i v této bychom mohli na rozdíl od jiných rovin tyto chyby spočítat na prstech jedné ruky: *tolik novopečený zastupitel v Hostivici za Zdravé Hostivice David Rath.* Moderátorka použila místo 2. pádu 1. pád, byť názvu uskupení předcházela předložka *za*. Název uskupení totiž zní Zdravá Hostivice, nikoliv Zdravé Hostivice. Další chyby jsem postřehla tady: *Paní Šimková, jaké psi jsou vhodnější do bytu malé nebo velké nebo žádné, i když nemají výběh?* Bubílková měla místo tvaru *jaké, malé, velké, žádné* říct *jací, malí, velcí, žádní*.

8.3 Rozdíly

Hlavní rozdíl mezi stanicemi spočívá v tom, že zatímco moderátoři Radiožurnálu

se musejí řídit Kodexem Českého rozhlasu, který jim ukládá povinnost mluvit zásadně spisovným jazykem. Rádio Impuls podobné interní nařízení nemá. Moderátoři by se sice měli také snažit mluvit spisovně, ale pouze tam, kde spisovný jazyk neohýbá jejich přirozenost. Další rozdíl spočívá v tom, že moderátoři Rádía Impuls nemají svoje vstupy napsané, vyjma dopravního a meteorologického zpravodajství. Vědí, co mají v každém z nich říct, ale jakým způsobem posluchačům danou informaci sdělí, je zcela na nich. Moderátoři Radiožurnálu mají naopak většinu vstupů předem napsanou, protože prostřednictvím nich ohlašují reportáže, rozhovory nebo živé vstupy a mluvit spatra by bylo velmi obtížné.

Předpokládala jsem, že tyto rozdíly ovlivní mluvené projevy moderátorů zásadním způsobem, což se nestalo. Ve všech mluvených projevech jsem zaznamenala velké množství nedostatků, kterých by se měli všichni rozhlasoví moderátoři vyvarovat. Chyb se dopouštěli obzvlášť ve zvukové rovině, slyšela jsem odchylky v kvantitě a kvalitě samohlásek, odchylky ve výslovnosti samohlásek zaviněné oslabením artikulace, neužití rázu, chyby ve znělostní a artikulační asimilaci, chybné přizvukování slabičných předložek. Z hlediska zvukových prostředků větných moderátoři špatně frázovali i intonovali. V ostatních rovinách jsem tolik chyb neslyšela. Moderátoři obou stanic využívali hovorovou češtinu, tedy mluvenou podobu spisovné češtiny. Pověštinou správně skloňovali, časovali a stupňovali. V syntaktické rovině jsem zaznamenala různé syntaktické jevy, obzvlášť anakolutické a eliptické konstrukce nebo relativní slovoslednou volnost, které občas znesnadňovaly porozumění sdělovaných informací.

Nemůžeme sice říct, že rozdíl mezi stanicemi je v tom, že moderátoři jedné stanice mluví lépe než moderátoři druhé stanice, přesto podle poslechu poznáme, kterou stanici posloucháme. Moderátoři a zprávaři Rádía Impuls totiž využívají prostředky, které jejich mluvený projev beletrizují, např. *halogenovým žárovkám zvoní hrana; zítra bude někde obloha jako vymetená; sobotní počasí bude slušný koktejl*. Na Radiožurnálu jsou podobné prostředky slyšet výjimečně. Zprávaři Rádía Impuls se snaží využívat synonyma, resp. když hovoří o tenistce Sereně Williamsové a potřebují její jméno zmínit několikrát, snaží se ho nahradit jinými charakteristikami.

V poslední kapitole jsem zkoumala rozdíly v mluvených projevech Zuzany Bubílkové, Jiřího Chuma a Vladimíra Kroce.

Mluvený projev Bubílkové není na rozdíl od ostatních moderátorů plynulý.

Na začátku i uprostřed věty v něm slyšíme hezitační zvuky, výplňková slova, zadržávání a syntaktické jevy, které znesnadňují porozumění otázkám nejen posluchačům, ale i hostům. Bubílková používala citoslovce, které jsem u Chuma ani Kroce neslyšela.

Závěr

Diplomová práce si kladla za cíl komplexně porovnat současné vysílání veřejnoprávní rozhlasové stanice Radiožurnál a komerční rozhlasové stanice Rádio Impuls. Mezi vybranými stanicemi jsou zásadní rozdíly už z hlediska jejich zřízení, financování, zařazení a časového rozsahu reklam a teleshoppingu apod. (viz zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu). Namísto těchto obecných rozdílů, které jsou platné nejen pro srovnání Radiožurnálu a Rádía Impuls, ale týkají se i dalších stanic Českého rozhlasu a ostatních komerčních stanic, se jednotlivé kapitoly zaměřily na konkrétní odlišnosti ve vysílání dvou vybraných stanic.

Výběr stanic nebyl náhodný. Radiožurnál zůstává podle Radioprojektu, oficiálního výzkumu poslechovosti realizovaného společnostmi MEDIAN a STEM/MARK, dlouhodobě nejposlouchanější stanicí Českého rozhlasu a celkově patří mezi nejposlouchanější celoplošné stanice v České republice. Podle výsledků Radioprojektu za II. a III. kvartál roku 2018 je trojkou našeho rozhlasového trhu. Rádio Impuls drží od počátku Radioprojektu pozici nejposlouchanější celoplošné stanice u nás.

První kapitola nastínila fungování duálního systému rozhlasového vysílání, který se v našem mediálním prostředí utvořil v souvislosti s procesem demokratizace po roce 1989. Následující dvě kapitoly se zaměřily na vznik a současný formát zkoumaných stanic. Po úvodním zasazení Radiožurnálu a Rádía Impuls do kontextu rozhlasového vysílání v České republice bylo v dalších kapitolách přistoupeno k jejich detailnímu porovnávání. Pozornost byla věnována pořadům, zpravodajským relacím, vstupům moderátorů do vysílání, dvěma vybraným publicistickým pořadům a mluvenému projevu moderátorů. V jednotlivých kapitolách byly stanice nejprve rozebrány samostatně, přičemž každá kapitola končila podkapitolou s názvem *Rozdíly*, která odlišnosti mezi nimi sumarizovala.

Mezi vysíláním Radiožurnálu a Rádía Impuls jsem našla spoustu rozdílů. Nejzásadnější z nich zmíním na následujících řádcích.

Nejprve jsem se zaměřila na odlišnosti ve vysílaných pořadech. Radiožurnál i Rádio Impuls dělí své dvacetí čtyřhodinové vysílání na zhruba stejný počet bloků. Stanice se od sebe ale odlišují počtem pořadů, které se v těchto blocích vysílají.

Kupříkladu Rádio Impuls vysílá ve všední dny v čase 5.00 až 9.00 hodin pět pořadů, většinu z nich navíc během ranního bloku několikrát reprízuje. Na Radiožurnálu slyšíme v ranním bloku, který se vysílá ve stejném čase jako ranní blok Rádía Impuls, pouze jeden pořad. Během vysílání se nereprízuje. Rádio Impuls nevysílá víc pořadů než Radiožurnál pouze ve všední dny ráno, ale i v dalších časech ve všední dny a o víkendu.

Nejposlouchanější celoplošná stanice v České republice přestala od konce března 2016 do listopadu 2018²⁰¹ vysílat několik pořadů a spoustu nových do svého programu přidala. Nejposlouchanější stanice Českého rozhlasu přestala v témže časovém období vysílat jen jeden pořad, v jejím programu najdeme pouze jeden nový pořad a jeden pořad se nevysílá během ranního vysílání dvakrát, ale pouze jednou, protože místo něj slyšíme různé seriály. Rádio Impuls takové seriály nevysílá. Většina pořadů vysílaných na Radiožurnálu má delší stopáž než pořady vysílané na Rádiu Impuls. Délka téměř všech pořadů Rádía Impuls se totiž pohybuje zhruba okolo dvou minut. Pořady Radiožurnálu mají naopak povětšinou hodinovou stopáž, byť jsou jejich součástí písničky a zpravodajské relace. V pořadech Rádía Impuls neslyšíme vzhledem ke krátké stopáži písničky ani zpravodajské relace.

Česká hudba tvoří jeden ze čtyř pilířů, na kterých Rádio Impuls stojí. Každý všední den po 20. hodině stanice vysílá nemoderovaný blok, o víkendu dva, ve kterých vedle zpráv zaznívají pouze české písně. Podíl české hudby ve vysílání Radiožurnálu je menší, navíc písně hrají jinou roli. Rádio Impuls je hudebně-informační rádio, proto posluchači v jeho vysílání slyší pravidelně upoutávání na hudbu, kterou bude stanice hrát za pár minut nebo v další hodině. Přímé přenosy vysílá rovněž výhradně z hudebních akcí. Na zpravodajsko-publicistickém Radiožurnálu si posluchači během písni mají oddechnout od složitých témat, zatímco pracovníci stanice připravují další aktuální informace. Přímé přenosy z hudebních akcí takřka nevysílá, protože se jim věnují jiné stanice Českého rozhlasu.

V další kapitole jsem se zaměřila na zpravodajské relace. Stanice se odlišují frekvencí zpravodajských relací a žánrovými formami, které v nich využívají. Radiožurnál vysílá více zpráv a hlavních zpravodajských relací. V ranním vysílání

---

²⁰¹ Přehled vysílaných pořadů popsáný v mé bakalářské práci byl aktuální k 31. březnu 2016, v diplomové práci k 30. listopadu 2018.

od pondělí do neděle slyšíme zpravodajské relace ve čtvrt hodinovém intervalu, po zbytek dne a v noci každých třicet minut. Rádio Impuls vysílá zpravodajské relace každý den ráno každých třicet minut, po zbytek dne a v noci vždy v celou hodinu. Radiožurnál vysílá ve všední dny pět hlavních zpravodajských relací, v sobotu a v neděli jednu. Rádio Impuls vysílá ve všední dny dvě hlavní zpravodajské relace, byť jednu z nich ohlašuje staniční hlas Ladislav Cigánek jako Zprávy Rádía Impuls. V sobotu a v neděli nevysílá žádnou hlavní zpravodajskou relaci. Nutno ovšem podotknout, že v porovnání s jinými komerčními stanicemi představuje zpravodajství pro Rádio Impuls opravdu jednu ze základních programových dominant. Frekvenci relací jsem popsala výše. Stanice má dále šéfredaktora a editora zpravodajství a na tvorbě zpravodajské relace se podílí několikačlenná redakce. Ve zpravodajských relacích tak neslyšíme pouze hlas zprávaře, ale redaktorů, reportérů, zahraničních zpravodajů, krajánků a dalších spolupracovníků. S tím souvisí využití žánrových forem zpravodajství. Ve srovnání s Radiožurnálem sice na Rádiu Impuls převažuje zpráva interpretovaná moderátorem zpráv, ale slyšíme i časté využití dalších žánrových forem. Ve zpravodajských relacích Radiožurnálu vysílaných v celou hodinu naopak převažují nad klasickou monologickou zprávou jiné žánrové formy, zejména tzv. skládačka a zpravodajské vystoupení.

V následující kapitole jsem se zaměřila na vstupy moderátorů do vysílání, které se lišily především tím, že na Rádiu Impuls není povětšinou meteorologické a dopravní zpravodajství součástí zpravodajských relací, ale vysílá se samostatně. O aktuální situaci na českých silnicích a dálnicích proto informuje posluchače v *Dopravě 007* během vysílání moderátor bloku. Na Radiožurnálu je naopak meteorologické a dopravní zpravodajství součástí skladby zpravodajských relací. Poslední dobou ovšem stanice zařazuje *Zelenou vlnu* do vysílání častěji. Dopravní zpravodajství posílila kupříkladu v dopravní špičce v pátek a v neděli mezi 15. a 19. hodinou, mimo zpravodajskou relaci ale zaznívá i v jiné časy. Zaregistrovala jsem, že ji zařazuje do vysílání okolo patnácté a čtyřicáté páté minuty, kdy Rádio Impuls vysílá *Dopravu 007*. Zaznamenala jsem rovněž, že v *Zelené vlně* slyšíme více telefonátů řidičů než v době, kdy jsem psala bakalářskou práci. Můj postřeh potvrdil šéfredaktor Radiožurnálu Ondřej Suchan, podle kterého je hlavním důvodem vznik nového call centra. Z kapitoly věnované moderátorským vstupům zmíním ještě jeden rozdíl. Moderátoři Rádía Impuls si mezi sebou pokaždé předávají vysílání, byť toto předání může být přímé, nebo nepřímé.

V případě přímého předání spolu hovoří na mikrofon. Vyprávějí vtipy nebo příhody, které se jim nedávno staly, nebo upoutávají posluchače na poslech stanice v další hodině. Při nepřímém předání vysílání se s posluchači alespoň rozloučí a řeknou jim, který z kolegů je u mikrofonu střídá. K přímému vysílání dříve docházelo zejména ve všední dny, nyní ho ale můžeme často slyšet i o víkendu. Na Radiožurnálu můžeme předání vysílání slyšet pouze mezi moderátorem ranního vysílání a moderátorkou pořadu *Host Lucie Výborné*. O pár hodin později si vysílání předávají také moderátor dopoledního proudového vysílání a moderátor nebo moderátorka polední publicistiky. Ve zmíněných případech se ovšem nejedná o předání vysílání mezi moderátory dvou vysílacích bloků, ale mezi moderátory složeného a samostatného pořadu. Posluchači tak poznají vystřídání moderátorů ve studiu až podle změny hlasu, který upoutává na zpravodajskou relaci nebo ji ohlašuje. Ani před zpravodajskými relacemi moderátoři Radiožurnálu nepředávají na rozdíl od moderátorů Rádia Impuls slovo zprávaři, aby krátce nastínil události, ke kterým přinese za pár minut podrobnosti.

V předposlední kapitole jsem porovnávala dva publicistické pořady, které se vysílají během ranního vysílání – *Ranní interview* a *Tři Impulsy na tělo*. Na Radiožurnálu ho moderuje moderátor bloku, kterým je ve všední dny Jiří Chum, o víkendu Vladimír Kroc. Na Rádiu Impuls nejprve předává moderátor bloku Honza Daněk slovo Zuzaně Bubílkové, která pořad moderuje. Posluchači tak povětšinou slyší před začátkem a po jeho skončení krátký dialog mezi moderátory, který bývá velmi uvolněný. Největší rozdíl mezi pořady spočívá v nastínění tématu rozhovoru. Na Radiožurnálu totiž většinou interview předchází reportáž, živý vstup redaktora z terénu nebo rozhovor s redaktorem ve studiu. I když na Radiožurnálu téma interview ohlašuje pouze moderátor, posluchači se dozví mnoho informací, které je uvedou do kontextu. Na Rádiu Impuls téma nastiňuje několika větami moderátor, občas zmiňuje výsledky ankety *Téma dne*. Téma rozhovoru totiž stejně jako další pořady Rádia Impuls vysílané ve všední dny ráno většinou souvisí s *Tématem dne*, což je další zásadní rozdíl. Témata ranního vysílání na Radiožurnálu určují události, které se staly předchozí den odpoledne, v noci nebo brzo ráno.

Největším překvapením byla poslední kapitola práce, ve které jsem srovnávala mluvený projev moderátorů a zprávařů. Zvukovou, lexikální, morfologickou a syntaktickou rovinu jsem hodnotila na základě zhruba patnáctihodinového zvukového materiálu, který jsem pořídila během psaní předchozích třech kapitol. Předpokládala

jsem, že když se moderátoři Rádia Impuls nemusejí na rozdíl od Radiožurnálu řídit určitým nařízením, které by jim ukládalo povinnost, jak mají ve vysílání mluvit, naleznou v jejich mluvených projevech velké množství chyb. Navíc většinu informací sdělují spatra. Hodně nedostatků jsem ovšem zaznamenala i v mluvených projevech moderátorů Radiožurnálu, a proto rozdíl mezi stanicemi nebyl v tomto ohledu zásadní. Moderátoři obou stanic se dopouštěli chyb, kterých by se měli zejména rozhlasoví moderátoři vyvarovat, protože je posluchači mohou považovat za řečové vzory. Dalším rozdílem bylo časté využití beletristických prostředků v mluvených projevech moderátorů Rádia Impuls. Projev moderátorů Radiožurnálu působil seriózně.

Diplomová práce navázala na bakalářskou práci. V každé kapitole byly proto nejprve uvedeny rozdíly, které byly již nalezeny. Následně bylo přistoupeno k popisu dalších rozdílů, které můžeme ve vysílání zkoumaných stanic slyšet. Návrat k tématu zároveň umožnil komparovat vysílání v roce 2016 a nyní.

Summary

Purpose of diploma thesis was complexly compare current broadcast of the most listened public radio station Radiožurnál and the countrywide most listened commercial radio station Rádio Impuls. Instead of general differences, for example placement and time range of advertisement, which are also valid for other radio stations of Czech Radio and other commercial radio stations, each chapter focuses on specific differences in their broadcasting. First chapter sets examined radio stations to context of medial system in The Czech Republic. Subsequent two chapters are dedicated to their origin and current format. In the next section of thesis a comparison of programs, news, moderators' entries, two publicistic programs and speeches of moderators were approached. Between Radiožurnál's and Rádio Impuls's broadcasting I came across many differences, for example in terms of quantity of broadcasted programs. Rádio Impuls broadcasts more programs, mainly in the morning. On top of that, since I have finished my bachelor thesis several programs discontinued to broadcast and several other new programs were added to program. Radiožurnál discontinued only one program and added one new. Another notable difference is related to music. To Rádio Impuls music is, mainly Czech songs, important part of the broadcast. Radio station transmits live concert of Czech singers and in the evening and at night it broadcasts unmoderated blocks pieced together from Czech music and news. Radiožurnál does not broadcast live music events and music serves as a filling between information. Radiožurnál broadcasts more news than Rádio Impuls, but in comparison with other Czech commercial stations, news represents fundamental schedule, which is reflected, for example on frequency and a type of broadcasted news and usage of several genre forms. There are also differences between radio stations in terms of moderators' entries into broadcasting that are diverse in quantity and content. In the penultimate chapter I compared two publicistic programs – *Ranní interview* and *Tři Impulsy na tělo*. The greatest difference was in introduction of interviewed topic, which Radiožurnál had more diverse and more factual. In the last chapter, I assumed that moderators of Rádio Impuls will make a lot of mistakes in terms of audio, lexical, morphological and syntactical level of language in their speeches. Unlike Radiožurnál, majority of information is given offhand to listeners and they do not have any internal regulations that would regulate their speeches. Moderators of both radio

stations made mistakes, mainly on audio level, which should be avoided, especially by radio moderators. Therefore, I did not find any essential differences in this manner. Moderators should work on their speeches because hundreds thousands of people listen to them every day and so they become their speech role models.

Použitá literatura

Literatura

Čeština u nás a ve světě: Mluvená čeština v médiích. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2008, XVI. 113 s. ISSN 1210-9339.

ČMEJRKOVÁ, Světlana. Mediální rozhovor jako žánr veřejného projevu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlana a HOFFMANNOVÁ, Jana (eds.). *Jazyk, média, politika.* Praha: Academia, 2003, s. 80–116. ISBN 80-200-1034-3.

ČMEJRKOVÁ, Světlana. Typy mediálních dialogů. In: ČMEJRKOVÁ, Světlana a kol. *Styl mediálních dialogů.* Praha: Academia, 2013, s. 45–77. ISBN 978-80-200-2267-7.

ČMEJRKOVÁ, Světlana a HOFFMANNOVÁ, Jana (eds.). *Mluvená čeština: hledání funkčního rozpětí.* Praha: Academia, 2011. 490 s. ISBN: 978-80-200-1970-7.

HALADA, Jan a Barbora OSVALDOVÁ, ed. *Slovník žurnalistiky.* Praha: Karolinum, 2017. 302 s. ISBN 978-80-246-3752-5.

HŮRKOVÁ, Jiřina. *Česká výslovnostní norma.* Praha: Scientia, 1995. 74 s. ISBN: 80-85823-93-X.

JIRÁK, Jan. Kontrola médií veřejné služby jako interpretační problém. In: *Česká televize: věc veřejná. Sborník textů k diskuzi o roli televize veřejné služby v české společnosti na počátku 21. století.* Praha: Česká televize, 2000. 114 s. ISBN 80-85005-31-X.

KÖPPLOVÁ, Barbora a kol. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo.* Praha: Karolinum, 2003. 461 s. ISBN 80-246-0632-1.

KÖPPLOVÁ, Barbora a JIRÁK, Jan. Masová média a česká společnost 90. let. 20. století: průběh a důsledky transformace českých médií. In: HEISS, Gernot; KRÁLOVÁ, Kateřina; PEŠEK, Jiří, RATHKOLB, Oliver (eds.) a kol. *Česko a Rakousko po konci*

studené války: různými cestami do nové Evropy. Ústí nad Labem: albis international, 2008, s. 207–229.

KROBOTOVÁ, Milena. *Spisovná výslovnost a kultura mluveného projevu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2000. 219 s. ISBN: 80-224-0187-8.

MARŠÍK, Josef. Okénko rozhlasových pojmů 4. In: *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. Praha: Český rozhlas. 2014, 2(32), s. 26–29. 26ISSN:1213-3817.

MARŠÍK, Josef. Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 52–72. ISBN 978-80-246-1899-9.

MARŠÍK, Josef. *Úvod do teorie rozhlasového programu*. Praha: Karolinum, 1995. 106 s. ISBN: 80-7184-013-0.

MARŠÍK, Josef. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999. 60 s. ISBN 80-238-5619-7.

MORAVEC, Václav. Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989-1999). *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. 2000, 2(3). 159 s. ISSN: 1213-3817.

MORAVEC, Václav. Rozhovor v rozhlasovém a televizním vysílání. In: OSVALDOVÁ, Barbora a KOPÁČ Radim (eds.) a kol. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009. s. 69–88. ISBN 978-80-246-1618-6.

MORAVEC, Václav. Svobodný rozhlas 1990–2003. In: JEŠUTOVÁ, Eva a kol. *Od mikrofonu k posluchačům z osmi desetiletí Českého rozhlasu*. Praha: Český rozhlas, 2003. s. 397–484. ISBN 80-86762-00-9.

MORAVEC, Václav. Vývoj koncepce rozhlasového vysílání v České republice (1990-2000). *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. 2000, 2(4), s.11–14. ISSN: 1213-3817.

MÜLLEROVÁ, Olga. K charakteristickým rysům ranního Radiožurnálu Českého rozhlasu. In: ČMEJRKOVÁ, Světlá a kol. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013. s. 77–117. ISBN 978-80-200-2267-7.

MÜLLEROVÁ, Olga. *Mluvený text a jeho syntaktická výstavba*. Praha: Academia, nakladatelství Akademie věd České republiky, 1994. 145 s. ISBN: 80-200-0489-0.

MÜLLEROVÁ, Olga. Rozhovor s hostem: žánr rozhlasového vysílání na pomezí interview a přátelského popovídání. In: ČMEJRKOVÁ, Světlá a HOFFMANNOVÁ, Jana (eds.). *Jazyk, média, politika*. Praha: Academia, 2003, 116-155. ISBN 80-200-1034-3. s.

OSVALDOVÁ, Barbora, HALADA, Jan a kol. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozš. vyd. Praha: Libri, 2007. 263 s. ISBN 978-80-7277-266-7.

ROŽÁNEK, Filip. Od Stalina k Babišovi. Čtvrt století soukromých rádií v Česku. *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. 2015, **17**(33), s.81–84. ISSN 1213-3817.

SCHRAMM, Holger, SPANGARDT, Benedikt a RUTH, Nicolas. “...And Please Visit Our Facebook Page, Too! “ *How Radio Presenter Personalities Influence Listeners’ Interaction with Radio Station*. In: *Journal of Radio & Audio Media*. 2016, **23** (1), s. 68–94. ISSN: 1937-6529.

STRAHL, Vlastimil. *Novinář před mikrofonem (O mluveném slovu)*. Praha: Karolinum, 1993. 118 s. ISBN: 80-7066-800-8.

ŠMÍD, Milan. Duální systém vysílání. *Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci*. 2000, **2**(4), s. 4-10. ISSN: 1213-3817.

ZELENKA, Michal. Provoz a provozovatelé soukromého vysílání. *Svět rozhlasu: bulletin*

o rozhlasové práci. 2000, 2(4), 26-29. ISSN: 1213-3817.

Akademické práce

DOLEJŠOVÁ, Kristýna. *Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. 86 s. Bakalářská práce.

Internetové zdroje

ČRo Radiožurnál | Lidé. *Lidé* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-17-12]. Dostupné z: <https://www.rozhlas.cz/lide/radiozurnal/>.

HEZITAČNÍ ZVUK | Nový encyklopedický slovník češtiny. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. Brno: © Masarykova univerzita, 2018 [cit. 2018-12-01].

Dostupné

z: <https://www.czechency.org/slovník/HEZITA%C4%8CN%C3%8D%20ZVUK>.

Internetová jazyková příručka. *Internetová jazyková příručka* [online]. Jazyková poradna ÚJČ AV ČR, 2018 [cit. 2018-11-28]. Dostupné

z: http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=891#ref_int_891_spisovne-jazykove-prostredky.

Kam až půjde „český“ rozhlas? *Český rozhlas* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: https://www.rozhlas.cz/ombudsman/archiv/_zprava/kam-az-pujde-cesky-rozhlas--1755323.

Kdo jsou posluchači Českého rozhlasu. *Český rozhlas* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-10-04]. Dostupné

z: https://www.rozhlas.cz/reklama/vyzkum/_zprava/kdo-posloucha-cro--1165675.

Kdy vysíláme | Zelená vlna. *Zelená vlna – dopravní informace* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-10-13]. Dostupné z: <https://www.rozhlas.cz/zelenavlna/kdyvysilame/>.

Kodex Českého rozhlasu. *Důležité dokumenty | Rada ČRo* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-07-09]. Dostupné z: https://www.rozhlas.cz/rada/legislativa/_zprava/kodex-ceskeho-rozhlasu--789056.

LEXIKON | Nový encyklopedický slovník češtiny. *Nový encyklopedický slovník češtin* [online]. Brno: © Masarykova univerzita, 2018 [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/LEXIKON#celon%C3%A1irodn%C3%AD%20slovn%C3%AD%20z%C3%A1soba>.

Mediální výzkumy. *MEDIAN, s.r.o. Výzkum trhu, médií a veřejného mínění & vývoj software* [online]. [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: http://www.median.eu/cs/wp-content/uploads/docs/RP_2018_2_3Q_prezentace.pdf.

O nás. *Rádio Impuls - Rááááadio* [online]. [cit. 2018-11-28]. Dostupné z: <http://www.impuls.cz/info/o-nas/>.

O pořadu Ranní interview | Radiožurnál. *Český rozhlas Radiožurnál* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-10-20]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/ranni-interview-5997852/o-poradu>.

O pořadu S mikrofonem za fotbalem. *Český rozhlas* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-10-04]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/s-mikrofonem-za-fotbalem-5997978/o-poradu>

O stanici Radiožurnál. *Radiožurnál - Nejrychlejší zprávy, sport, doprava* [online]. Český rozhlas, ©1997-2018 [cit. 2018-01-29]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/ostanici/>.

RADA PRO ROZHLASOVÉ A TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ. Licenční podmínky – Rádio

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Dolejšová Kristýna	Razítko podatelny:
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2016	
E-mail diplomantky/diplomanta: kristyna.dolejsova@email.cz	
Studijní obor/forma studia: Žurnalistika/prezenční	
Předpokládaný název práce v češtině: Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice (na příkladu Radiožurnálu a Rádía Impuls)	
Předpokládaný název práce v angličtině: The Differences between Public and Commercial Radio Broadcasting (exemplified by Radiožurnál and Rádío Impuls)	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: <i>ZS 2012/2013</i>) (diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí) LS 2017/2018	
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): Tématem této diplomové práce jsou rozdíly ve vysílání veřejnoprávní rozhlasové stanice Radiožurnál a komerční rozhlasové stanice Rádío Impuls. Stanice nejsou vybrány náhodně. Obě představují v současné době a i z dlouhodobého hlediska nejposlouchanější stanice v daném sektoru duálního systému rozhlasového vysílání v České republice. Rozdíly mezi těmito stanicemi jsem se zabývala rovněž ve své bakalářské práci a touto diplomovou prací bych v tématu velmi ráda pokračovala. Komplexnímu porovnání Radiožurnálu a Rádía Impuls se přede mnou nikdo nevěnoval. Autoři závěrečných prací se buď zabývali každou stanicí zvlášť, nebo komparovali pouze jeden segment jejich vysílání.	
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): Cílem práce je komplexní porovnání současného vysílání veřejnoprávní rozhlasové stanice Radiožurnál a komerční rozhlasové stanice Rádío Impuls. Pozornost bude věnována formátu těchto stanic, jejich programové skladbě, zpravodajství, moderátorským vstupům, dvěma vybraným publicistickým pořadům obdobného charakteru a mluvenému projevu moderátorů.	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): Úvod 1 Mediální systém rozhlasového vysílání v České republice (zasazení diplomové práce do kontextu mediálního systému rozhlasového vysílání v České republice) 1.1 Veřejnoprávní rozhlasové stanice v České republice 1.2 Komerční rozhlasové stanice v České republice 2 Radiožurnál (stručná historie stanice a její současný formát) 2.1 Vznik rozhlasové stanice Radiožurnál 2.2 Současný formát Radiožurnálu 3 Rádío Impuls (stručná historie stanice a její současný formát) 3.1 Vznik rozhlasové stanice Rádío Impuls 3.2 Současný formát Rádía Impuls 4 Programová skladba (charakteristika jednotlivých programových bloků, pořadů a rubrik, které stanice ve zkoumaném období vysílají, rozdíly mezi stanicemi) 4.1 Programová skladba Radiožurnálu	

4.1.1 Všední dny
4.1.2 Víkend
4.2 Programová skladba Rádía Impuls
4.2.1 Všední dny
4.2.2 Víkend
4.3 Rozdíly v programové skladbě
5 Zpravodajství (charakteristika zpravodajství obou stanic, rozdíly mezi stanicemi)
5.1 Zpravodajství na Radiožurnálu
5.1.1 Žánrové formy zpravodajství
5.2 Zpravodajství na Rádiu Impuls
5.2.1 Žánrové formy zpravodajství
5.3 Rozdíly ve zpravodajství
6 Moderátorské vstupy (charakteristika jednotlivých moderátorských vstupů včetně konkrétních ukázek z vysílání, rozdíly mezi stanicemi)
6.1 Moderátorské vstupy na Radiožurnálu
6.1.1 Vstup na začátku programového bloku
6.1.2 Vstup před zpravodajskou relací
6.1.3 Vstup po zpravodajské relaci
6.1.4 Předávání vysílání mezi moderátory
6.1.5 Další vstupy v průběhu hodiny
6.2 Moderátorské vstupy na Rádiu Impuls
6.2.1 Vstup před zpravodajskou relací
6.2.2 Vstup po zpravodajské relaci
6.2.3 Vstup před Dopravou 007
6.2.4 Vstup v Dopravě 007
6.2.5 Vstup v Počasi
6.2.6 Předávání vysílání mezi moderátory
6.2.7 Další vstupy v průběhu hodiny
6.3 Rozdíly v moderátorských vstupech
7 Porovnání publicistických pořadů Dvacet minut Radiožurnálu a Kauza dne (komparace dvou publicistických pořadů obdobného charakteru)
7.1 Dvacet minut Radiožurnálu
7.2 Kauza dne
7.3 Rozdíly mezi pořady
8 Mluvený projev moderátorů (základní specifika, analýza mluveného projevu vybraných moderátorů, rozdíly mezi stanicemi)
8.1 Analýza mluveného projevu moderátorů Radiožurnálu
8.1.2 Moderátorské vstupy
8.1.3 Zpravodajské relace
8.1.4 Dvacet minut Radiožurnálu
8.2 Analýza mluveného projevu moderátorů Rádía Impuls
8.2.1 Moderátorské vstupy
8.2.2 Zpravodajské relace
8.2.3 Kauza dne
8.3 Rozdíly v mluvených projevech moderátorů
Závěr (rekapitulace řešené problematiky)
Seznam použité literatury
Přílohy
Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období): Podkladový materiál bude tvořit vysílání Radiožurnálu a Rádía Impuls od ledna do dubna roku 2018, protože cílem práce je komplexní porovnání vysílání těchto stanic, nikoliv pouze vybraného segmentu. Toto období je zvoleno kvůli tomu, aby závěry diplomové práce byly co nejaktuálnější. V některých

<p>kapitolách bude přímo vymezen vzorek vysílání, který byl v rámci tohoto období zkoumán.</p> <p>Metody (techniky) zpracování materiálu: Analýza mluvených projevů vybraných moderátorů se zaměřením na zvukovou, lexikální, morfológickou a syntaktickou rovinu.</p> <p>Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):</p> <p>Čeština u nás a ve světě: <i>Mluvená čeština v médiích</i>. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2008, XVI. 113 s. ISSN 1210-9339.</p> <ul style="list-style-type: none"> - číslo se věnuje analýzám mluvených projevů moderátorů v rozhlasu a televizi se zaměřením na zvukovou podobu těchto projevů <p>ČMEJRKOVÁ, Světlá a kol. <i>Styl mediálních dialogů</i>. Praha: Academia, 2013. 314 s. ISBN 978-80-200-2267-7.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pětice autorů v této publikaci analyzuje televizní a rozhlasové dialogy z hlediska stylistiky a jazykové kultury <p>ČMEJRKOVÁ, Světlá a HOFFMANNOVÁ, Jana (eds.). <i>Jazyk, média, politika</i>. Praha: Academia, 2003. 258 s. ISBN 80-200-1034-3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kniha se zabývá výzkumem českých a slovenských veřejných projevů se zaměřením na politický a mediální diskurz - Olga Müllerová v této publikaci kriticky vymezuje příznačné vlastnosti politických diskusí, které jsou vysílány na rozhlasových stanicích v České republice <p>JESUTOVÁ, Eva. <i>Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu</i>. Praha: Český rozhlas, 2003. 667 s. ISBN: 80-86762-00-9.</p> <ul style="list-style-type: none"> - publikace v devíti kapitolách shrnuje vývoj rozhlasového vysílání na našem území od jeho počátků až do začátku 21. století <p>MORAVEC, Václav. <i>Vývoj koncepce rozhlasového vysílání v České republice (1990–2000)</i>. <i>Svět rozhlasu: bulletin o rozhlasové práci</i>. 2000, 2(4), s. 11–14. ISSN: 1213-3817.</p> <ul style="list-style-type: none"> - studie se zabývá vývojem duálního systému rozhlasového vysílání na našem území v letech 1989-1999 <p>OSVALDOVÁ, Barbora a kol. <i>Zpravodajství v médiích</i>. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. 144 s. ISBN 978-80-246-1899-9.</p> <ul style="list-style-type: none"> - publikace mapuje různé oblasti zpravodajství včetně rozhlasového, kde se zaměřuje na jeho základní zásady, specifika, rozhlasovou zprávu a její žánrové formy, skladbu zpravodajské relace a rozhlasového zpravodajského programu <p><i>Rozhlas veřejné služby - stojí na rozcestí?: sborník příspěvků z Jarního semináře pořádaného Sdružením pro rozhlasovou tvorbu a Katedrou žurnalistiky FSV UK 27. dubna 2009 v Karolinu</i>. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 2009. 44 s. 19–21. ISBN 978-80-254-6814-2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - sborník obsahuje sedmnáct příspěvků různých autorů, kteří se věnují jednotlivým stanicím veřejnoprávního rozhlasu a obecnému vývoji rozhlasu veřejné služby <p>Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)</p> <p>DOLEJŠOVÁ, Kristýna. <i>Rozdíly ve vysílání veřejnoprávní a komerční rozhlasové stanice</i>. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2016. 86 s. Bakalářská práce. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Ilona Dvořáková.</p> <p>GAUROVÁ, Kristýna. <i>Komparace formální zvukové stránky mluveného projevu rozhlasových moderátorů</i>. Olomouc, 2013. 68 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Alexander Mencl.</p> <p>KUBOVÁ, Andrea. <i>Komparace současného zpravodajství Rádía Impuls a Radiožurnálu</i>. Praha, 2016. 57 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií</p>

<p>a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Josef Maršík, CSc.</p> <p>VOSKA, Ondřej. <i>Současné zpravodajství Rádia Impuls a Radiožurnálu (srovnávací studie)</i>. Praha, 2016. 50 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Josef Maršík, CSc.</p> <p>Datum / Podpis studenta/ky</p> <p>.....</p>

<p>TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:</p> <p>Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:</p> <p>Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:</p> <p>Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.</p> <p>Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.</p> <p>.....</p> <p>Příjmení a jméno pedagogy/pedagoga Datum / Podpis pedagogy/pedagoga</p>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozhovor s Ondřejem Suchanem, šéfredaktorem Radiožurnálu (text)

Příloha č. 2: Rozhovor s Františkem Matějčkem, programovým ředitelem Rádía Impuls (text)

Příloha č. 3: Seznam použitých znamének (text)

Příloha č. 1: Rozhovor s Ondřejem Suchanem, šéfredaktorem Radiožurnálu

Můžete popsat všednodenní vysílání Radiožurnálu?

V Ranním Radiožurnálu se posluchači hned po probuzení dozvídají informace o událostech, které se staly v odpoledních hodinách předešlého dne – a posluchači je nemuseli po příchodu z práce zachytit – nebo v noci. Zároveň by ale měli slyšet informace o tom, co se ten den chystá. Ráno lidé poslouchají Radiožurnál zhruba třicet minut, než například dojedou do práce. V každé půlhodině se proto snažíme posluchačům pohotově poskytnout kompletní servis informací o tom, co se děje. Po tomto bloku přichází takový předěl. Nechceme opakovat to, co od nás posluchači slyšeli, zároveň si ale jsme vědomi toho, že všechny zpravodajské události v České republice, vyjma například soudů, se dějí od 10.00 do zhruba 16.00 hodin. Z tohoto důvodu jsme začali vysílat pořad Host Lucie Výborné o hodinu dřív. Nese se v takovém odlehčeném duchu, vyhýbáme se v něm politice, protože té se věnujeme v jiných pořadech. Od 10.00 hodin začíná striktně zpravodajské rádio, řekl bych nejsvižnější část dne. Až na jeden příspěvek věnovaný ekonomickým událostem, který je připravovaný delší dobu, vysíláme především vstupy přímo z terénu. Uvědomujeme si, že v současné době jsou média plná vyjádření politiků, expertů apod., byť se stále snažíme o to, abychom měli ve vysílání plno reportážních prvků. Ve 12.00 hodin vysíláme Hlavní zprávy, po kterých následuje dvacetiminutová publicistika. V odpoledním vysílání postupně ubývá živých vstupů, naopak se zvyšuje počet reportáží. V 17.20 hodin vysíláme diskuzní pořad Dvacet minut Radiožurnálu. Po Hlavních zprávách v 18.00 hodin vysíláme opět publicistiku. Ve 20.00 hodin končí odpolední vysílání a začíná večerní vysílání, ve kterém se vysílá pořad Večerní host Radiožurnálu. Od Hosta Lucie Výborné se liší výběrem hosta, respektive věnujeme se spíše jeho zajímavému příběhu, a také tempem rozhovoru, které je pomalejší. Po půlnoci vysíláme noční proud, ve kterém opakujeme informace, které jsme během dne získali, ale informujeme i o tom, co chystáme na další den.

A víkendové vysílání?

O víkendu nám ráno končí v 10 hodin, kdy vysíláme Hosta Radiožurnálu, protože lidé vstávají později. Ještě předtím vysíláme v sobotu Experiment, v neděli Zápisník

zahraničních zpravodajů. Od 10 do 18 hodin Radiožurnál vysílá proudově, poté od 18 hodin vysíláme Sportžurnál, protože sport očekává až 40 procent našich posluchačů. Po 21. hodině vysíláme pro menšiny. V sobotu vysíláme po 22. hodině Příběhy 20. století.

Jaká je cílová posluchačská skupina Radiožurnálu?

Když hovoříme o cílové posluchačské skupině Radiožurnálu, myslíme především hudební cílovou skupinu, protože máme posluchače v celém věkovém spektru nad 30 let. Nejsilnější skupinou jsou posluchači ve věku 30 až 50 let, ale v posledních letech nám přibylo posluchačů starších 50 let. Myslím si, že je to trošku kvůli tomu, že hledají mezi rozhlasovými stanicemi tu, kterou by poslouchali. Pokud si vyberou Radiožurnál, přetrpí i některé písničky, které jim možná úplně nesedí.

Když hovoříte o té hudbě, jakou roli ve vysílání Radiožurnálu hraje?

V ideálním případě je mezičlánkem mezi informacemi. Posluchači by si během ní měli oddychnout, protože se často ve vysílání věnujeme složitým tématům. Většina lidí navíc Radiožurnál poslouchá kulisově. Zpozorní, když jim sdělujeme informace, a pak si zase chvilku odpočinou při písničce. Informace ale tvoří hlavní část vysílání Radiožurnálu.

Na základě čeho rozhodujete, že začnete, nebo naopak přestanete vysílat nějaký pořad?

Máme stabilní pořady, mezi které patří Hlavní zprávy, Host Lucie Výborné, Dvacet minut Radiožurnálu nebo Zápisník zahraničních zpravodajů, které vysíláme dlouhodobě. Moc často proto nepřemýšlíme o tom, že bychom některý pořad rušili. Začali jsme ale naopak vysílat nový pořad s názvem Experiment. Přemýšleli jsme totiž o tom, jaký pořad zařadit do vysílání v sobotu ráno. Probírali jsme, co našim posluchačům ve vysílání chybí a došli jsme k tomu, že bychom se mohli více věnovat vědě a moderním technologiím. Trošku se zkrátka podívat na to, co náš čeká v budoucnosti, protože svět se velmi rychle mění. Výzkumy nám ukázaly, protože my se snažíme našich posluchačů ptát na to, co jim v programu chybí, že jsou se současnou programovou skladbou spokojeni. Nechceme zahlcovat proudové vysílání mnoha pořady, a proto jich tolik nepřidáváme a ani nevysíláme. Zařazení nového pořadu do programu předchází dlouhé diskuze. Radiožurnál je jiný, než byl před přechodem na proudové vysílání.

Dříve se na Radiožurnálu vysílal pořad Ranní interview dvakrát, v 7.50 a v 8.50, nyní pouze jednou, v prvním zmíněném čase. Proč?

V současné době v 8.50 hodin vysíláme nejčastěji naše zpravodajské seriály. Jednou točíme časosběrný seriál s horníky, kteří přicházejí o práci v OKD, pak zase děláme historický seriál o T. G. Masarykovi, když je výročí sto let od vzniku Československa. Točili jsme ale také třeba seriál o výjimečných ženách nebo o práci složek Integrovaného záchranného systému. Díky těmto seriálům na posluchače dýchne z rádia daleko víc reálný život.

Přijde mi, když jsem před třemi lety psala bakalářskou práci, bylo do Zelené vlny zařazováno méně telefonátů od posluchačů než nyní.

Zelená vlna spustila před dvěma lety vlastní call centrum, proto je těch telefonátů ve vysílání slyšet víc. Nepřebíráme hlasy z Národního dopravního informačního centra, ale ověřujeme telefonáty řidičů, kteří nám do call centra zavolali. Bez telefonátů od našich posluchačů se neobejdeme. Například policisté sice nahlásí událost, která nějakým způsobem omezuje dopravu, ale potřebujeme také vědět, jestli už je ta silnice nebo dálnice průjezdná. S tímhle nám pomáhají posluchači, kteří zrovna tím místem projíždějí. Jsme rádi, že se zapojují.

Podstatnou část vysílání Radiožurnálu tvoří vstupy moderátorů do vysílání. Většinou jimi moderátoři něco ohlašují, například reportáž, rozhovor nebo zpravodajskou relaci.

V dopoledním a odpoledním vysílání v 10., 20., 40. a 50. minutu vysílací hodiny zaznívají zpravodajské příspěvky nebo rozhovory. V 15. a 45. minutu zase mají moderátoři zpravodajské vstupy, prostřednictvím kterých posluchače upozorňují na to, co pro ně máme v dalším vysílání připravené. Mohou informovat o tom, kdo bude hostem Dvaceti minut Radiožurnálu nebo Lucie Výborné, o speciálním vysílání, o výjezdu našeho mobilního studia, tzv. R-streamu nebo o tiskové konferenci, na kterou čekáme. V případě nějaké mimořádné události, například teroristického útoku, jimi moderátoři sdělují důležitou informaci dřív, než budeme vysílat zprávy nebo než se spojíme se zahraničním zpravodajem. Posluchači se tak tímto způsobem dozvídají, jestli hrozí další nebezpečí.

Do jaké míry jsou moderátorské vstupy předpřipravené? Předpokládám, že například ohlášení reportáže, moderátorům připraví její autor.

Mluvený projev moderátorů by měl působit uvolněně, ať už mají vstup připravený, nebo ne. Většina vstupů je samozřejmě připravená, vyjma například předávek vysílání. Moderátoři dostávají podklady pro ohlášení příspěvku od jeho autora, protože on ho natočil, on na něm pracoval. Neměli by ovšem toto ohlášení přečíst tak, jak je napsané. Důležité je, aby si ho upravili, jak se říká do pusy, aby pak jejich mluvený projev nebyl kostrbatý.

Když už jste zmínil předávání vysílání, na mikrofon ho můžeme slyšet mezi Jiřím Chumem, a Lucií Výbornou Host Lucie Výborné a také mezi Petrem Králem a moderátorem pořadu Hlavní zprávy – rozhovory, komentáře. V obou případech se ale jedná o předávku mezi blokem proudového vysílání a pořadem. Předávání vysílání mezi bloky jsem neslyšela.

Působí totiž zbytečně uvolněně, řekněme až vyprázdněně. Radši místo nich posluchačům sdělíme důležitou informaci. Z předávání vysílání mezi bloky a pořady, které jste zmínila, se naopak posluchači dozvídají, kdo bude hostem Lucie Výborné, a jakým tématům se budeme věnovat v publicistice Hlavních zpráv.

Jaký je podíl české hudby ve vysílání?

Zhruba 20%.

Příloha č. 2: Rozhovor s Františkem Matějčkem, programovým ředitelem Rádia Impuls

V rozhovoru pro mou bakalářskou práci jste charakterizoval programovou skladbu Rádia Impuls takto: „Jde o hudebně-informační rádio. Hudebně se to dá vyjádřit jako formát AC/CZ – Adult contemporary s velkým podílem domácí tvorby. Hlavními pilíři všednodenního schématu jsou dva programové bloky – ranní vysílání Haló, tady Impulsovi se stejnojmennou legendární hrou o peníze a odpolední pořad Fanda a jeho česká banda v čase 15–18 hodinou. V době mezi 9–15 hodinou je program postaven jako proudové vysílání, tedy hudebně-informační blok s tříhodinovými moderovanými intervaly a moderátory Vlastou Korcem a Ivo Apfelem. Podobně je koncipováno i večerní vysílání V Česku to žije. Jako proudové je koncipováno rovněž víkendové vysílání.“ Chtěl byste svou tehdejší odpověď pozměnit?

Večerní vysílání v čase 18.00 až 20.00 hodin se už nejmenuje V Česku to žije, ale Večerní Impulsy. Moderuje ho Adam Kuřica. Ve 20.00 hodin začíná Český mejdan Rádia Impuls, který končí v 5.00 hodin. Dříve se tento hudební blok jmenoval Česká diskotéka. Jde jenom o schematickou a formální změnu. Česká muzika se v čase 20.00 až 5.00 hodin hraje pořád, ale protože už třetím rokem jakožto rádio s domácí tvorbou nejvíce spojené pořádáme v pražské O2 aréně velký koncert Český mejdan s Impulsem, hledali jsme nějaký název, který by integroval obé. To je vlastně jediný důvod, proč jsme ho přejmenovali.

Jaká je cílová posluchačská skupina Rádia Impuls?

Průměrný věk našeho posluchače je v tuto chvíli 45 let. Naše cílová skupina je poměrně široká, my říkáme, že je 35+, ale dejme tomu, že cílová skupina Rádia Impuls je 30 až 59 let. Když byste ale přišla zase za tři roky, pravděpodobně vám ji nadefinuji zase malinko jinak. Pokud jde o sociodemografickou skupinu, definujeme ji jako lidi, kteří jsou výdělečně činní – od řidiče z povolání na jedné straně spektra, po matku na mateřské dovolené na druhé straně, která, jak můžete namítnout, momentálně nevydělává peníze, ale to je jen dočasný stav. Jsou to lidé v tom nejlepším věku. Přestávají žít ve společné domácnosti s rodiči, staví se na vlastní nohy, zakládají rodinu a v tu chvíli jsou našimi potenciálními posluchači, kteří tvoří jádro posluchačské skupiny. Mohou jimi

samozřejmě být mnohem dřív nebo později. Máme spoustu přesahů. Silnou skupinu tvoří posluchači ve věku 15 až 30 let a 60 až 79 let, ale to jádro si definujeme zhruba někde kolem 30 až 59 let.

Jak tedy jádru cílové skupiny přizpůsobujete vysílání?

Rádio Impuls je postaveno na čtyřech pilířích, které se nemění. Česká hudba, dopravní zpravodajství, zpravodajství obecně. Poslední pilíř se nedá vyjádřit nějakým programovým prvkem tak, abyste ho mohla zhmotnit do podoby informace, ale jedná se o způsob moderování. Čtvrtý pilíř je úsměv neboli způsob podání informace těch třech pilířů. Samozřejmě ty tři pilíře mají nějaké přesahy, děláme i jiné věci, ale těmto věnujeme nejvíce pozornosti. Uvedu příklad. Například 17. září, kdy má svátek Kryštof, děláme Mezinárodní den dopravních agentů. Všem agentům, kteří jsou skvělí v tom, že dobrovolně a zadarmo poskytují informace ze své trasy, věnujeme celý den, rozdáváme jim dárky. Vytvořili totiž svébytnou skupinu, kterou zajímá situace na silnicích, ale ona sama o sobě v určité návaznosti na způsob komunikace Rádía Impuls vytvořila vlastní jazyk a vlastní způsob podání informace. Oni podávají ty informace zpravidla s úsměvem, záleží samozřejmě na situaci. O vážné dopravní nehodně nevtipkují, ale dělají si legraci z radarů, dávají si zábavná jména nebo zlehčují své stání v koloně. Už způsob, jakým komunikují, dodávají velice důležité informaci určitý úsměvný nádech, a to je poslání rádia. Poslání rádia máme zhmotněné v naší vizi a misi. Když ho budu citovat přesně, pak zní takto: „*Jsmetady od toho, abychom Čechy nakazili dobrou náladou a naučili je dívat se na svět optimisticky. Věříme, že optimistický pohled na svět přináší pozitivní výsledky a zlepšuje náladu ve společnosti.*“ Takto zní poslání Rádía Impuls a podle toho definujeme potřeby naší cílové skupiny.

Předpokládám, že s tím, co jste právě řekl, souvisí nový pořad Úsměv, prosím!

Přesně tak. Myslím si, že ve chvíli, kdy si lidé vzkazují, že jsou skvělí, je to přesně vyjádření toho úsměvu. Jestli se nám někdy podaří nakazit Čechy dobrou náladou a zlepšit náladu ve společnosti, nevíme, protože některé věci nemůžeme změnit. Můžeme jim jenom pomáhat a snažit se. Děláme to ale jen tam, kde cítíme, že jsou společensky správné.

Mají moderátoři předem stanovené, jak mají moderovat, například, co se týče toho úsměvu?

Moderátory si podle toho vybíráme a také je následně tak úkolujeme. Všimněte, že naši moderátoři zde pracují zpravidla velice dlouho a za tu dobu už vědí, co se po nich chce – úsměv a kvalitní, dobře ozdrojované informace.

Slogany a zvuková grafika stanice se během těch tří let také změnily.

Slogan Rádio Impuls – Rááááadio označujeme jako poziční. Ukazuje pozici Rádia Impuls na trhu a přesně vyjadřuje náš čtvrtý pilíř. Ráááááadio se čtyřmi á totiž vychází ze slova ráááááadí, máme vás ráááááadí. Nejsme jenom rádio, jsme ráááááadio, a když toto slovo vyslovíte, budete u toho mít široký úsměv. Vedle tohoto sloganu existuje ještě několik dalších sloganů. Naši pozici na poli hudby vyjadřuje slogan „Žijeme českou muzikou.“ Dřív zněl tento slogan „Zlatá česká klasika i nová česká muzika - hrajeme vám rádi česky.“ Změna sloganu je logická. Dřív jsme tu muziku rádi hráli, ale teď díky Českým mejdanům Rádia Impuls a produkci vlastních písniček už tou muzikou žijeme. Slogan zpráv zní „Dřív než ostatní“, doprava má také svůj vlastní „Nejrychlejší dopravní zpravodajství z celého území České republiky.“

Řekl byste, že lze vstupy moderátorů do vysílání popsat chronologicky a že v nich lze vysledovat nějakou zákonitost?

Rádio Impuls má jasné schéma moderátorských vstupů, které se nemění. Schéma je vymyšleno tak, aby působilo na posluchače jednoduše. I když můžete namítnout, že vstupy moderátorů jsou předvídatelné, nám to nevádí.

Do jaké míry jsou moderátorské vstupy předpřipravené?

Moderátoři nemají nic předepsané. Vědí, kdy mají mluvit, co má být obsahem, ale jak to řeknou nebo jakým způsobem uvedou Dopravu 007, je na nich.

Jaký je úkol moderátora v tom proudovém vysílání?

Moderátor je multifunkční osoba, protože je koordinátorem, který musí velice úzce spolupracovat s editorem zpravodajství, zprávařem, redaktorem Dopravy 007 a následně zvolit způsob, jak získané informace co nejzajímavěji odprezentovat. Práce moderátora

je náročná a myslím si, že se Rádiu Impuls tato náročnost ještě zvýšila s nástupem sociálních sítí nebo mobilních aplikací.

Na základě čeho se rozhodne, že Rádio Impuls začne, nebo naopak přestane vysílat nějaký pořad? Ptám se, protože některé pořady, které jsem uváděla v bakalářské práci se už nevysílají, například Kauza dne, Koulař Rádía Impuls, jiné jako Tři Impulsy na tělo, Krimi Impulsy nebo Muž na síti jsou naopak nové.

To je individuální. Rušíme pořady, u kterých máme pocit, že nám nic nepřinášejí. Většinou záleží na autorovi. Může být unavený, je to pro něj už rutina, to z poslechu vycítíte. Máme však také rozsáhlý interní výzkum, který nám poměrně přesně ukazuje, jak posluchač vnímá naše pořady. Netestujeme samozřejmě všechny pořady, ale hlavním kritériem je pro nás atraktivita vysílání. Mám štěstí, že tady mám generálního ředitele, šéfredaktora zpravodajství, vedoucí vysílání, marketingovou ředitelku, hudebního ředitele, technického ředitele, kteří pro Rádio Impuls žijí, pořad ho poslouchají a vymýšlejí, jak by vysílání mohlo být lepší. Když máte takovou koncentraci lidí, kteří jsou pro rádio nadšení, tak už dokážete diskuzemi s nimi usoudit, co je pro ten produkt nejlepší. Občas se rozhodnete na základě svého pocitu, který s nimi prokonzultujete. Občas se rozhodnete spontánně, protože ten pořad obsahuje z vašeho pohledu moc chyb a nic nepřináší. Ve většině případů se ale rozhodujete na základě toho výzkumu. Na druhou stranu těch zrušených pořadů není tolik, abychom mluvili o nějakém procesu rozhodování. Často také rozhoduje náhoda. Jako v případě pořadu Krimi Impulsy. Vždycky jsem chtěl podobný pořad vysílat, ale nevěděl jsem, jak ho uchopit. Až kolega přišel s tímhle nápadem a mně se na první pohled líbil konkrétní tvar. 3 Impulsy na tělo jsou zase snahou posílit ranní vysílání, abychom v něm zdůraznili náš zpravodajský pilíř. Kauza dne se vysílala v 18.00 hodin, byla to větší plocha mluveného slova. V případě této změny se naše myšlenky upínaly k tomu, abychom to stejné, co děláme v Kauze dne, dělali na menší ploše ráno, ale aby to bylo o to údernější. Jiné pořady zase vznikají spontánně. Do odpoledního bloku Fanda a jeho česká banda jsem si vymyslel pořad Muž na síti. Půl roku jsme hledali člověka, který bude oním Mužem na síti, ale nikomu to nešlo. Ukázalo se, že jenom šéfredaktor zpravodajství Ladislav Vonz má pro tento koncept reakcí z diskusí a sociálních sítí cit.

Ve vysílání zaznívají upoutávky pouze na českou, česko-slovenskou, výjimečně slovenskou muziku, což určitě souvisí s pilířem týkajícím se hudby.

Když chceme zdůraznit, že žijeme českou muzikou, upoutáváme jen na ni, výjimečně i na slovenskou.

Jak často musejí moderátoři identifikovat stanici?

V každém vstupu. Pracujeme s tzv. tříprvkovými vstupy, jiné u nás ani neexistují. Tříprvkový vstup znamená přihlášení, informaci, odhlášení. Součástí toho přihlášení je zpravidla identifikace stanice. Formální stránka je důležitá, protože posluchač je zvyklý na určitý řád. U rádia je klíčová srozumitelnost a přehlednost. Na rozdíl od televize nemáme obrazovou stopu, takže posluchač je odkázán jen na své ucho. Lidé často během poslechu vykonávají různé činnosti, když už zbystří, musíme si toho velmi vážit a musíme říkat ty věci jednoduše, proto se nepouštíme do větších akcí.

Rádio Impuls připravuje také speciální vysílání. Zaslechla jsem například speciální vysílání věnované padesátiletému výročí okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy.

U většiny významných výročí a věcí, na které se v redakci rozhodneme klást důraz, se ten den snažíme vysílání postavit tak, aby tomu odpovídalo. Ráno k tomu například uděláme 3 Impulsy na tělo, Téma dne a velkou redakční podporu. Odpolední blok Fanda a jeho česká banda má zábavnější formát, ale může někdy přepnout. Například toho 21. srpna jsme se snažili zmapovat v třinácti zvukových ukázkách z Archivu Českého rozhlasu, z Archivu Československé televize a Archivu Ústavu pro soudobé dějiny časovou souslednost okupace.

Máte k dispozici interní pravidla, která upravují mluvu moderátorů?

Interní nařízení nemáme, ale snažíme se mluvit spisovně tam, kde to neohýbá naši přirozenost. Máme přísná pravidla, které se týkají například tříprvkových vstupů, jednoduchosti, volby jazyka, ale nikoliv ve smyslu spisovný/nespisovný, ale výrazů adekvátní pro naši cílovou posluchačskou skupinu.

Všimla jsem si, že s výjimkou písničky z Impulsovic krabičky písně neodhlašujete.

U nás je to zakázané. Na začátku hodiny řekneme, co budeme hrát, ale pak už to neodhlašujeme, jdeme furt dopředu. Říkáme, co bude, ale ne co bylo. Jedinou výjimkou je skutečně písnička z Impulsovic krabičky, protože je takovým oknem do našeho druhého programu Český Impuls. Jde o ty nejlépe vytestované písničky z domácí hudební historie, k těm má náš posluchač výjimečný vztah. A podle toho k nim přistupujeme.

Příloha č. 3: Seznam použitých znamének

M = moderátor

Z = zprávař

R = redaktor, reportér

P = posluchač

S = spolupracovník

H = host

SH = staniční hlas (na Rádiu Impuls jím je v současné době Ladislav Cigánek)

MZV = moderátor *Zelené vlny*

ZZV = zpravodaj *Zelené vlny*

ZV = zpravodajské vystoupení

V = vyjádření

? = ráz

() = chybějící slovo, hláska

[e] = hezitační zvuk

podtržení některého slova nebo hlásky = zdůraznění chyby

| = pauza

|| = dlouhá pauza

(...) = vynechání nedůležité části

R = přílišný důraz na písmeno

↑ = stoupavá kadence

↓ = klesavá kadence